

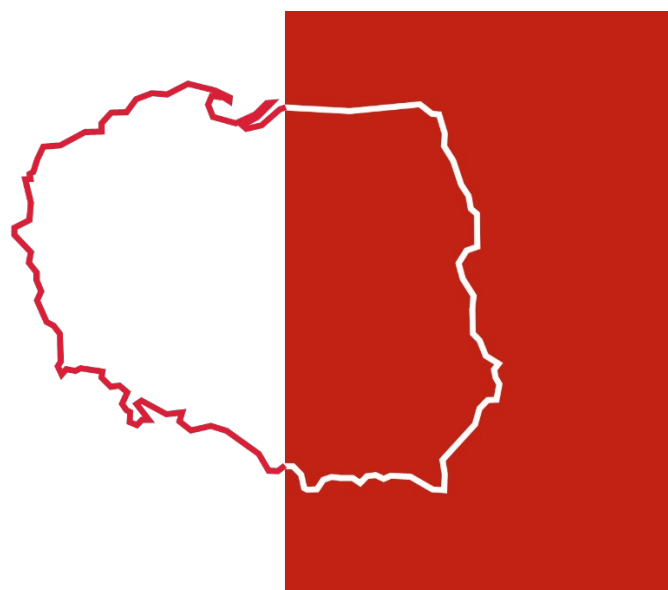
Ministerstwo
Rozwoju i Technologii

Bułgaria

Charakterystyka wymiany handlowej

Poland.
Business Forward

Fundusze
Europejskie
Polska Cyfrowa

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Spis treści

1	WPROWADZENIE.....	4
1.1	CEL RAPORTU.....	4
1.2	ODBIORCY.....	4
1.3	ZAWARTOŚĆ.....	4
1.4	WARTOŚĆ DLA ODBIORCY.....	5
2	BUŁGARIA – UWARUNKOWANIA POLITYCZNE I KULTURA BIZNESOWA.....	6
2.1	UWARUNKOWANIA POLITYCZNE.....	6
2.2	KULTURA BIZNESOWA.....	7
3	BUŁGARIA – CHARAKTERYSTYKA GOSPODARCZA.....	10
3.1	KONIUNKTURA GOSPODARCZA W DŁUGIM OKRESIE.....	10
3.2	BIEŻĄCA KONIUNKTURA GOSPODARCZA.....	15
3.3	STRUKTURA GOSPODARKI.....	17
3.4	POPULACJA I KAPITAŁ LUDZKI.....	18
3.5	USŁUGI FINANSOWE.....	20
3.6	INNOWACYJNOŚĆ I NOWE TECHNOLOGIE.....	21
3.7	WSKAŹNIKI OTOCZENIA BIZNESU.....	23
4	BUŁGARIA – HANDEL TOWARAMI ZE ŚWIATEM.....	24
4.1	CAŁKOWITY EKSPORT I IMPORT TOWARÓW.....	24
4.2	STRUKTURA TOWARÓW EKSPORTOWANYCH Z DANEGO KRAJU.....	25
4.3	STRUKTURA TOWARÓW IMPORTOWANYCH DO DANEGO KRAJU.....	28
4.4	STRUKTURA GEOGRAFICZNA EKSPORTU TOWARÓW.....	31
4.5	STRUKTURA GEOGRAFICZNA IMPORTU TOWARÓW.....	32
4.6	10 GRUP TOWAROWYCH NAJCZĘŚCIEJ EKSPORTOWANYCH I IMPORTOWANYCH WG GŁÓWNYCH PARTNERÓW HANDLOWYCH – BUŁGARIA.....	33
5	BUŁGARIA – HANDEL USŁUGAMI ZE ŚWIATEM.....	38
5.1	CAŁKOWITY EKSPORT I IMPORT USŁUG.....	38
5.2	STRUKTURA BRANŻOWA EKSPORTU I IMPORTU USŁUG DANEGO KRAJU.....	40
5.3	STRUKTURA GEOGRAFICZNA EKSPORTU I IMPORTU USŁUG.....	42
6	BUŁGARIA – INWESTYCJE ZAGRANICZNE.....	49
7	HANDEL TOWARAMI POLSKA – BUŁGARIA.....	52
7.1	POLSKI EKSPORT I IMPORT TOWARÓW DO I Z DANEGO KRAJU OGÓŁEM.....	52
7.2	STRUKTURA POLSKIEGO EKSPORTU TOWARÓW DO DANEGO KRAJU.....	54
7.3	STRUKTURA POLSKIEGO IMPORTU TOWARÓW Z DANEGO KRAJU.....	57
7.4	LICZBA I STRUKTURA POLSKICH EKSPORTERÓW I IMPORTERÓW – BUŁGARIA.....	60
7.5	WSKAŹNIKI JAKOŚCI HANDLU POLSKA – BUŁGARIA.....	61
8	HANDEL USŁUGAMI POLSKA – BUŁGARIA.....	63
8.1	POLSKI EKSPORT I IMPORT USŁUG DO I Z DANEGO KRAJU OGÓŁEM.....	63
8.2	STRUKTURA POLSKIEGO EKSPORTU USŁUG DO DANEGO KRAJU.....	65

8.3	STRUKTURA POLSKIEGO IMPORTU USŁUG Z DANEGO KRAJU.....	66
9	BEZPOŚREDNIE INWESTYCJE ZAGRANICZNE.....	68
9.1	DOCHODY Z POLSKICH INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH W DANYM KRAJU.....	68
9.2	DOCHODY FIRM Z DANEGO KRAJU Z INWESTYCJI W POLSCE.....	70
10	PROGNOZY HANDLU BUŁGARIA – ŚWIAT I BUŁGARIA – POLSKA.....	72
10.1	PROGNOZA OBROTÓW HANDLOWYCH DANEGO KRAJU ZE ŚWIATEM – BUŁGARIA.....	72
10.1.1 <i>Prognoza całkowitego eksportu towarów danego kraju</i>	
	72	
10.1.2 <i>Prognoza całkowitego importu towarów do danego kraju</i>	
	74	
10.2	PROGNOZA OBROTÓW HANDLOWYCH POLSKI Z DANYM KRAJEM – BUŁGARIA.....	75
10.2.1 <i>Prognoza eksportu towarów z Polski do danego kraju</i>	
	75	
10.2.2 <i>Prognoza importu towarów do Polski do danego kraju</i>	
	77	
10.3	METODOLOGIA PROGNOZOWANIA.....	79

1 Wprowadzenie

1.1 Cel raportu

Raport jest przeznaczony dla szerokiej grupy odbiorców zainteresowanych gospodarką i handlem międzynarodowym, obejmując szczegółową analizę wymiany handlowej między Polską a wybranym krajem.

Dostarcza istotnych informacji dla decydentów biznesowych i politycznych, umożliwiając głębsze zrozumienie rynku docelowego, identyfikację szans oraz potencjalnych wyzwań. Dla przedsiębiorców jest to nieocenione źródło wiedzy, wspierające podejmowanie decyzji o ekspansji międzynarodowej i dostosowywanie strategii biznesowych do lokalnych warunków.

W rezultacie niniejszy raport jest cennym źródłem wiedzy, umożliwiającym lepsze zrozumienie złożonych relacji gospodarczych między Polską a wybranym krajem, co przekłada się na podejmowanie lepszych decyzji strategicznych przez przedsiębiorstwa, instytucje badawcze i organy państwowe.

1.2 Odbiorcy

Raport jest skierowany do szerokiego grona odbiorców, w tym:

- **przedsiębiorcy i firmy eksportujące** mogą identyfikować nowe możliwości biznesowe, rozumieć barierę wejścia na rynek oraz dostosować strategię eksportową do lokalnych uwarunkowań;
- **analitycy rynku i doradcy biznesowi** uzyskują dostęp do kompleksowych analiz, które są niezbędne do doradztwa strategicznego dla firm rozważających ekspansję międzynarodową;
- **decydenci polityki gospodarczej i handlowej** mogą wykorzystać raport do zrozumienia dynamiki handlowej i opracowywania polityk wspierających eksport oraz inwestycje zagraniczne;
- **instytucje akademickie i badawcze** dla nich raport jest źródłem danych do dalszych badań nad globalnym handlem i gospodarką.

1.3 Zawartość

Raport obejmuje m.in.:

- informacje na temat stabilności politycznej, kultury biznesowej i praktyk handlowych, co jest kluczowe dla skutecznego wejścia na rynek i nawiązywania stosunków biznesowych;
- ogólną kondycję gospodarki, włączając wskaźniki makroekonomiczne, strukturę gospodarki oraz kluczowe sektory, umożliwiając ocenę potencjału rynkowego;

- analizę eksportu i importu wybranego kraju, co pomaga zrozumieć pozycję kraju w globalnym handlu i zidentyfikować główne towary i usługi w wymianie handlowej;
- szczegółowe badanie wzajemnego handlu między Polską w wybranym kraju, wskazując na najważniejsze kategorie towarów i usług oraz potencjalne obszary współpracy;
- przewidywania dotyczące przyszłości wymiany handlowej i wskazuje na branże, które mają największy potencjał na ekspansję, wspierając strategiczne planowanie eksportu.

1.4 Wartość dla odbiorcy

Z punktu widzenia eksporterów raport dostarcza szczegółowych informacji na temat uwarunkowań politycznych, ekonomicznych i kulturowych kraju docelowego, co jest kluczowe przy planowaniu wejścia na nowy rynek lub ekspansji działalności. Umożliwia identyfikację szans i barier handlowych dzięki analizie handlu międzynarodowego wybranego kraju, w tym eksportu, importu i salda handlowego, pomaga zidentyfikować produkty i usługi, które mają największy potencjał na danym rynku, oraz ewentualne bariery w dostępie do rynku. Wspiera planowanie strategiczne dostarczając informacji o trendach handlowych i prognozach przyszłych obrotów handlowych, przez co eksporterzy mogą lepiej planować swoje działania i minimalizować ryzyka biznesowe.

Z punktu widzenia analityków ekonomicznych raport zapewnia bogaty zbiór danych dotyczących handlu międzynarodowego, inwestycji, dynamiki sektorów gospodarki i innych wskaźników makroekonomicznych, które są niezbędne do przeprowadzania szczegółowych analiz ekonomicznych. Analizy i wnioski płynące z raportu mogą służyć jako podstawa do doradztwa dla przedsiębiorstw planujących inwestycje zagraniczne lub poszukujących nowych rynków eksportowych.

Z punktu widzenia decydentów politycznych raport dostarcza informacji niezbędnych do opracowywania skutecznych strategii wspierających rozwój handlu międzynarodowego, inwestycji oraz ekspansji gospodarczej Polski. Wiedza o stanie stosunków gospodarczych, barierach handlowych i potencjalnych obszarach współpracy umożliwia lepsze przygotowanie do negocjacji międzynarodowych i umów handlowych. Informacje o branżach o największym potencjale eksportowym i oczekiwanych trendach w handlu mogą być wykorzystane do kształtowania programów wsparcia dla eksporterów i inwestorów.

2 Bułgaria – uwarunkowania polityczne i kultura biznesowa

Niniejszy rozdział skupia się na uwarunkowaniach politycznych i kulturze biznesowej wybranego kraju, zapewniając szczegółowe informacje o systemie politycznym, głównych partiach politycznych, procesie legislacyjnym, a także praktykach biznesowych i kulturalnych aspektach prowadzenia działalności. Informacje te obejmują m.in. style komunikacji, etykietę biznesową, praktyki negocjacyjne oraz podejście do umawiania spotkań i podejmowania decyzji biznesowych.

Eksporterzy i decydenci rządowi mogą wykorzystać te informacje do lepszego przygotowania się do wejścia na rynek danego kraju, dostosowując swoje metody komunikacji, prezentacji biznesowych oraz strategię negocjacyjną do lokalnych zwyczajów i oczekiwań. Pozwoli to na budowanie trwałych i efektywnych relacji biznesowych i politycznych, a także na unikanie potencjalnych nieporozumień kulturowych, które mogłyby negatywnie wpłynąć na procesy negocjacyjne i handlowe.

2.1 Uwarunkowania polityczne

Uwaga: Informacje mogą nie być dostępne dla niektórych krajów, w szczególności tych z niewielkim udziałem eksportu i importu w handlu z Polską.

Komponent 2.1. Uwarunkowania polityczne w danym kraju

Życie polityczne

Bułgaria jest republiką demokratyczną. Najwyższym organem władzy ustawodawczej jest jednoizbowe Zgromadzenie Narodowe, które składa się z 240 deputowanych. 9 czerwca, wraz z wyborami do Parlamentu Europejskiego, odbyły się w Bułgarii szóste od 2021 r. przedterminowe wybory do 240-osobowego Zgromadzenia

Narodowego, których wynik po raz kolejny nie wskazuje jednoznacznego rozstrzygnięcia.

Zwycięzcą okazał się centroprawicowy GERB byłego premiera Bojka Borisowa, który uzyskał 24,7% głosów (68 mandatów). Drugie miejsce zajął Ruch na rzecz Praw i Swobód (DPS) z poparciem 17,1% (45 mandatów). Wyborcze podium zamknęło centrowo-liberalne ugrupowanie byłego premiera Kirila Petkowa Kontynuujemy Zmiany–Demokratyczna Bułgaria (PP–DB) – zagłosowało na nie 14,3% wyborców, co przełoży się na 40 mandatów. Do parlamentu dostały się także: prorosyjskie i nacjonalistyczne Odrodzenie – zdobyło 13,8% głosów i 38 mandatów, Bułgarska Partia Socjalistyczna (BSP) – 7,1% i 19 mandatów, populistyczne stronnictwo Jest Taki Naród (ITN) – 6,0% (17 mandatów) oraz debiutująca w Zgromadzeniu Narodowym skrajnie prawicowa partia Majestat (Величие) – 4,7% i 13 mandatów. Frekwencja wyniosła 33% i była najniższą zanotowaną w dziejach bułgarskiego parlamentaryzmu po 1989 r.

Władze	Imię i nazwisko	Rola	Partia
	Pan Rumen Radev	Prezydent	bezpartyjny
	Pan Dimitar Glavchev	Premier	centroprawicowy GERB
	Pan Petko Nikolov	Minister Gospodarki i Przemysłu	bezpartyjny
Przedstawicielstwa dyplomatyczne	Imię i nazwisko	Rola	
	Pan Maciej Szymański	Ambasador RP w Bułgarii	
	Pani Margarita Ganeva	Ambasador Bułgarii w Polsce	

Umowy handlowe i inwestycyjne z UE

Uwarunkowania gospodarcze

Wolnorynkowa gospodarka Bułgarii systematycznie i dynamicznie się rozwija. Państwo prowadzi rozważną politykę makroekonomiczną i jest jedną z najbardziej stabilnych finansowo gospodarek w regionie. Do jej najważniejszych sektorów należy motoryzacja, energetyka, budowa maszyn oraz przetwórstwo spożywcze. Duże znaczenie gospodarcze ma sektor usług, szczególnie turystyka, handel oraz usługi informatyczne. Od 2007 roku Bułgaria jest członkiem Unii Europejskiej. Kraj zapewnia swobodny przepływ dla polskich towarów, usług i kapitału w ramach wspólnej przestrzeni gospodarczej. Wymiana handlowa pomiędzy Polską a Bułgarią dynamicznie się rozwija, co dotyczy w szczególności eksportu polskich towarów.

Głównym partnerem handlowym Bułgarii jest Unia Europejska (ponad 60 % eksportu). W ramach UE najważniejszymi partnerami handlowymi Bułgarii są: Niemcy, Włochy, Rumunia, Grecja, Francja i Hiszpania. Drugim co do wielkości rynkiem zbytu są kraje bałkańskie oraz Turcja. W bułgarskim imporcie dominują towary z krajów Unii Europejskiej, Rosji i Ukrainy oraz z krajów sąsiadujących (Turcja, Macedonia i Serbia).

Gospodarka Bułgarii ma charakter otwarty i jest nastawiona na eksport i przyciąganie inwestycji zagranicznych. Bułgaria ma jedne z najniższych w UE stawki podatkowe. W szczególności w Bułgarii obowiązuje 10% podatek CIT (0% - w początkowym okresie w przypadku inwestycji w gminach o wysokim bezrobociu) i 10% podatek liniowy PIT. W odniesieniu do podatku VAT, to w Bułgarii obowiązuje 20% stawka. Bułgaria zakłada, iż niższe niż w innych krajach UE stawki podatkowe przyczynią się do przyciągania bezpośrednich inwestycji zagranicznych, a w następstwie do wzrostu gospodarczego. Wśród zalet rynku bułgarskiego wymienia się niskie podatki, niskie koszty operacyjne, niski kapitał początkowy (1 EURO) Sofia jest na trzecim miejscu w Europie pod względem liczby nowych startupów, z czego 90% jest w sektorze IT, stały kurs wymiany BGN do EUR, strategiczna lokalizacja między Europą, Bliskim Wschodem i Rosją. Wśród wad rynku wskazuje się powszechną korupcję.

Źródło: Dane zgromadzone w systemie przez przedstawicieli administracji publicznej.

2.2 Kultura biznesowa

Uwaga: Ewentualny brak danych nie jest błędem. Informacje są dostępne tylko dla krajów obsługiwanych przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu (PAIH).

Komponent 2.2. Kultura biznesowa w danym kraju

Najważniejsze uwarunkowania	<p>Bułgarzy charakteryzują się dużą bezpośredniością, a także intensywnym temperamentem i "głośnym" sposobem bycia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa przyjacielskich relacji i duża cierpliwość to fundament osiągnięcia sukcesu w Bułgarii. • Językiem urzędowym Bułgarii jest język bułgarski, natomiast ok. 60% Bułgarów zna przynajmniej jeden język obcy.
Umawianie spotkań	<p>Spotkania biznesowe w Bułgarii powinny być umawiane z dużym wyprzedzeniem (około 2-3 tygodni), a same spotkania mają tendencję do długiego czasu trwania.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Częstym przypadkiem jest, że spotkania trwają dłużej, niż były pierwotnie zaplanowane – planując spotkanie należy z góry przyjąć, że należy zarezerwować dodatkowy czas. • Bułgarzy preferują przede wszystkim kontakt bezpośredni i osobisty, dopuszcza się też telefoniczne umawianie spotkań. • Bułgarzy mocno cenią punktualność – na umówione spotkania należy przybyć kilka minut przed czasem.
Powitanie i tytułowanie	<p>Kontakty z bułgarskimi partnerami zawsze zaczynają się od relacji formalnej. Zarówno mężczyźni, jak i kobiety należy powitać mocnym uściskiem dłoni.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwracając się do rozmówcy należy używać zwrotów „Pan” i „Pani” oraz nazwiska. • Bułgarzy przykładają dużą wagę do posiadanych tytułów naukowych i nie należy o nich zapominać.
Przyjęcia oficjalne i towarzyskie	<p>• Duża bezpośredniość to cecha Bułgarów. W kontaktach biznesowych Bułgarzy prezentują formalną postawę, są jednak równocześnie komunikatywni i konkretni.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jednym ze sposobów przełamywania barier może być humor. • Za normę uznaje się zapraszanie po spotkaniu na lunch lub obiad. Strona zapraszająca jest równocześnie tą, która płaci. • Elementem przyjęć biznesowych jest pożywanie mocnego alkoholu jako aperitiv. Nie powinno też dziwić, jeśli bułgarski partner będzie palił w trakcie posiłku.
Ubiór	<p>Spotkania biznesowe są traktowane przez Bułgarów w sposób formalny, co podkreślają również ubiorem i ubiór jest klasyczny i biznesowy, a strona Bułgarska będzie wykazywała przywiązanie do formalnych protokołów.</p>
Rozmowy i zachowanie negocjacyjne	<p>Mieszkańcy Bułgarii lubią dużo rozmawiać oraz nie lubią, gdy im się przerywa. Chociaż niekiedy może to być odebrane jako oznaka zainteresowania tematem rozmowy, w większości przypadków będzie odebrane jako zachowanie nietaktowne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Należy mieć świadomość silnego scentralizowania bułgarskiego społeczeństwa. Przekłada się to również na sferę biznesową, gdzie wszystkie kluczowe decyzje podejmowane są przez osoby wysoko w hierarchii i w centrali. Nie mniej, podejście to zdaje się zmieniać w ostatnich latach. • Należy unikać zbyt osobistych pytań (takich jak te o przyjaciół czy rodzinę), chętnie rozmawiają natomiast o polityce, kwestiach społecznych czy kulturze.
Gestykulacja i zachowanie publiczne	<p>• Kluczową różnicą kulturową są gesty „tak” i „nie” – są one bowiem odwrotne w Bułgarii względem reszty Europy. Kręcenie głową w prawo i w lewo oznacza „tak”, a kiwanie w górę i w dół: „nie”. Bułgarzy są jednak świadomi tej różnicy i w kontaktach z obcokrajowcami często starają się wykonywać te gesty w taki sposób, jak pozostała część Europy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bułgarzy intensywnie gestykulują i pokazują swoje emocje z pomocą mimiki. • Dla większości Bułgarów kontakt wzrokowy jest oznaką szacunku, życzliwości i szczerości – starają się zatem go utrzymywać w czasie rozmowy. • Podczas rozmowy Bułgarzy zachowują niewielką odległość, na wyciągnięcie ręki.
Wręczanie i przyjmowanie upominków	<p>Nie należy wręczać kosztownych upominków, ale takie dopasowane do statusu odbiorcy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Popularne prezenty to artykuły piśmiennicze (takiej jak pióro, notatnik, kalendarz), a także wino oraz akcesoria do wina. • Otrzymane upominki rozpakowuje się bezpośrednio po ich otrzymaniu.
Korespondencja	<p><p></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bułgarzy źle odbierają komunikację wyłącznie poprzez e-mail, bez spotkań osobistych.
Nawiązywanie kontaktów	<p>W początkowym okresie rozmowy mogą pojawiać się trudności, ale z czasem Bułgarzy otwierają się i zaczynają dużo mówić.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kluczem do odniesienia sukcesu podczas prowadzenia biznesu w Bułgarii są cierpliwość u budowa przyjacielskich relacji.
Co zawrzeć w prezentacji firmy	<p><p></p> <ul style="list-style-type: none"> • Należy przygotowywać prezentacje w języku bułgarskim lub angielskim oraz poprzeć ją odpowiednimi danymi. • Warto zaprezentować korzystne referencje oraz doświadczenia z działalności na innych rynkach.
Dodatkowe informacje	

Źródło: Dane zgromadzone w systemie przez przedstawicieli administracji publicznej.

3 Bułgaria – charakterystyka gospodarcza

Analiza danych takich jak długookresowe i krótkookresowe tendencje gospodarcze, struktura gospodarki, demografia, poziom edukacji i kapitału ludzkiego, stan sektora finansowego, rozwój technologiczny oraz wskaźniki otoczenia biznesowego, jest kluczowa dla eksporterów.

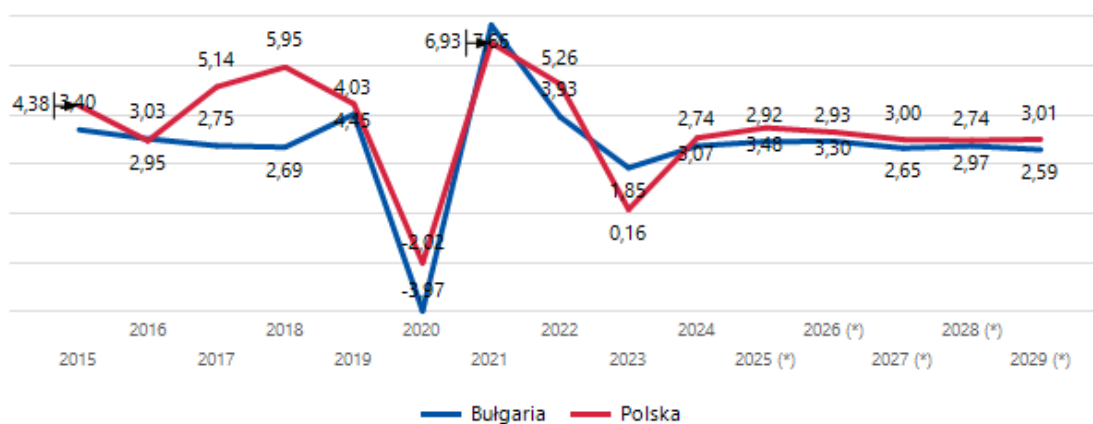
Analiza tych danych pozwala eksporterowi na przemyślane podejście do wejścia na nowy rynek lub ekspansji na istniejącym rynku. Zapewnia wgląd w potencjalne ryzyka i szanse, pozwala na lepsze zrozumienie potrzeb konsumentów i dostosowanie do nich oferty, a także na opracowanie efektywnych strategii marketingowych i sprzedażowych. Ostatecznie, pomaga to w zbudowaniu trwałej przewagi konkurencyjnej i maksymalizacji szans na sukces na rynku docelowym.

Wiele wskaźników zaprezentowano w zestawieniu z ich wartością dla Polski, co tworzy dobry punkt odniesienia do analizy danego zjawiska.

3.1 Koniunktura gospodarcza w długim okresie

Dane dotyczące koniunktury gospodarczej, zarówno w perspektywie długookresowej, jak i krótkookresowej, pozwalają eksporterom ocenić stabilność i dynamikę wzrostu rynku docelowego. Informacje o PKB, inflacji czy bilansie obrotów bieżących oferują wgląd w siłę nabywczą, stabilność cen oraz ogólny stan gospodarki, co bezpośrednio wpływa na strategię cenowe i marketingowe.

Komponent 3.1. Wzrost PKB [%]

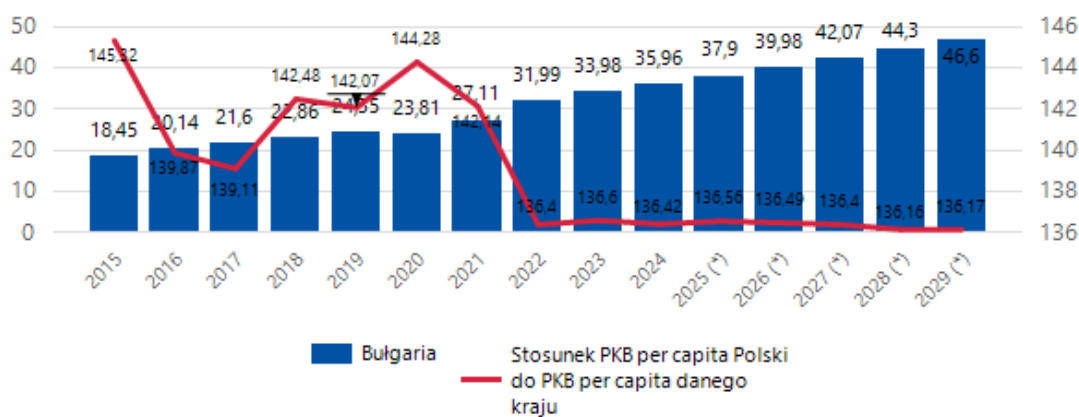
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (*)	2026 (*)	2027 (*)	2028 (*)	2029 (*)
Bulgaria	4,38	2,95	2,75	2,69	4,26	-3,97	7,66	3,93	0,16	3,07	3,48	3,30	2,65	2,97	2,59
Poland	3,40	3,03	5,14	5,95	4,03	-1,02	6,93	5,26	1,85	2,74	2,92	2,93	3,00	2,74	3,01

Polska	4,38	2,95	5,14	5,95	4,45	-2,02	6,93	5,26	0,16	3,07	3,48	3,30	3,00	2,97	3,01
--------	------	------	------	------	------	-------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Uwaga: (*) – dane prognozowane. PKB w cenach stałych. Rok bazowy jest zależny od kraju, dla którego zaprezentowane są dane.

Źródło: IMF, World Economic Outlook.

Komponent 3.2. PKB wg siły nabywczej per capita danego kraju [tys. USD] (oś lewa) i porównanie polskiego PKB per capita [%] (oś prawa)

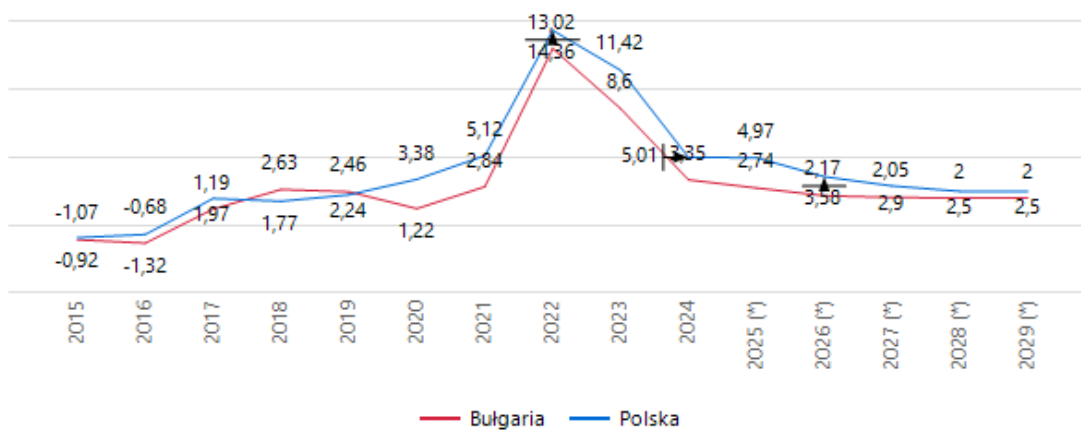
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (*)	2026 (*)	2027 (*)	2028 (*)	2029 (*)
--	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	----------	----------	----------	----------	----------

Bulgaria [tys. USD]	18,45	20,14	21,60	22,86	24,35	23,81	27,11	31,99	33,98	35,96	37,90	39,98	42,07	44,30	46,60
Stosunek PKB per capita Polski do PKB per capita danego kraju [%]	145,32	139,87	139,11	142,48	142,07	144,28	142,14	136,40	136,60	136,42	136,56	136,49	136,40	136,16	136,17

Uwaga: (*) – dane prognozowane. PKB per capita według parytetu siły nabywczej w cenach stałych. Rok bazowy jest zależny od kraju, dla którego zaprezentowane są dane.

Źródło: IMF, World Economic Outlook.

Komponent 3.3. Inflacja [%]

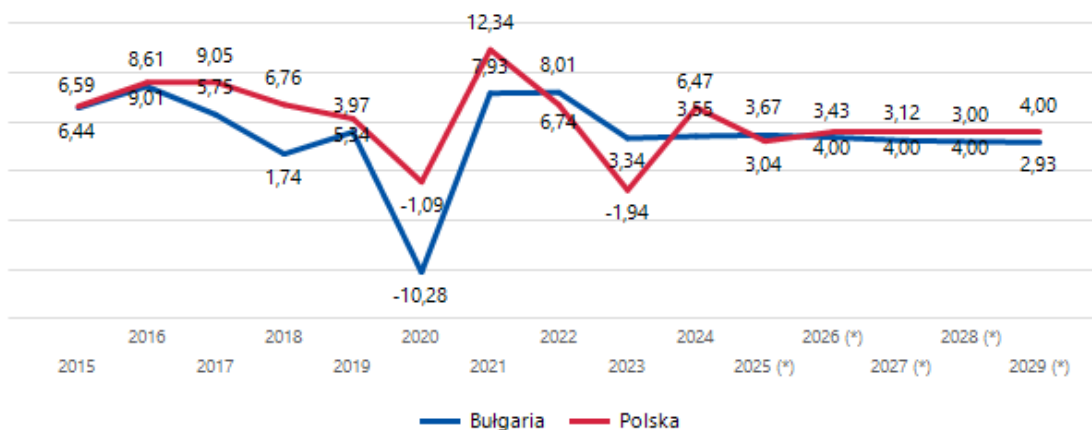

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (*)	2026 (*)	2027 (*)	2028 (*)	2029 (*)
Bułgaria	-1,07	-1,32	1,19	2,63	2,46	1,22	2,84	13,02	8,60	3,35	2,74	2,17	2,05	2,00	2,00
Polska	-0,92	-0,68	1,97	1,77	2,24	3,38	5,12	14,36	11,42	5,01	4,97	3,58	2,90	2,50	2,50

Uwaga: (*) – dane prognozowane. Inflacja przedstawiona jest jako średnioroczna zmiana cen towarów i usług konsumpcyjnych.

Źródło: IMF, World Economic Outlook.

Komponent 3.4. Zmiana eksportu towarów i usług łącznie [%]

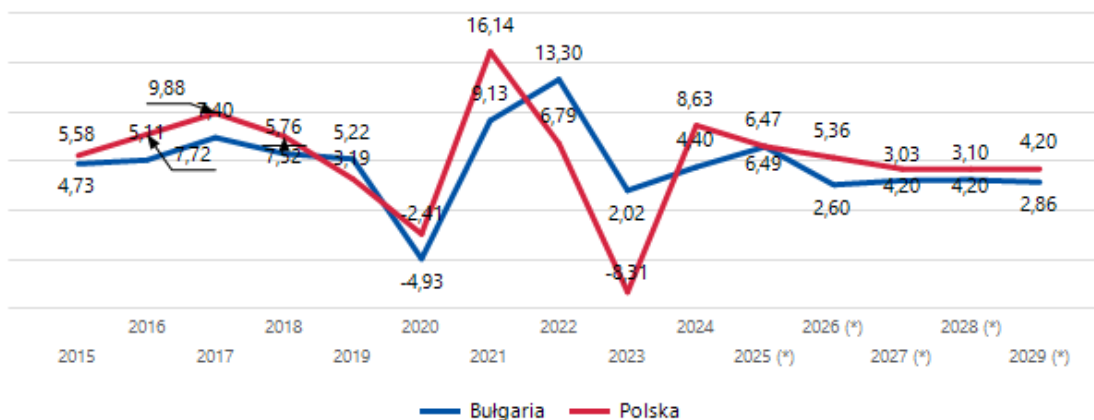

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (*)	2026 (*)	2027 (*)	2028 (*)	2029 (*)
Bułgaria	6,44	8,61	5,75	1,74	3,97	-10,28	7,93	8,01	3,34	3,55	3,67	3,43	3,12	3,00	2,93
Polska	6,59	9,01	9,05	6,76	5,34	-1,09	12,34	6,74	-1,94	6,47	3,04	4,00	4,00	4,00	4,00

Uwaga: (*) – dane prognozowane.

Źródło: IMF, World Economic Outlook.

Komponent 3.5. Zmiana importu towarów i usług łącznie [%]

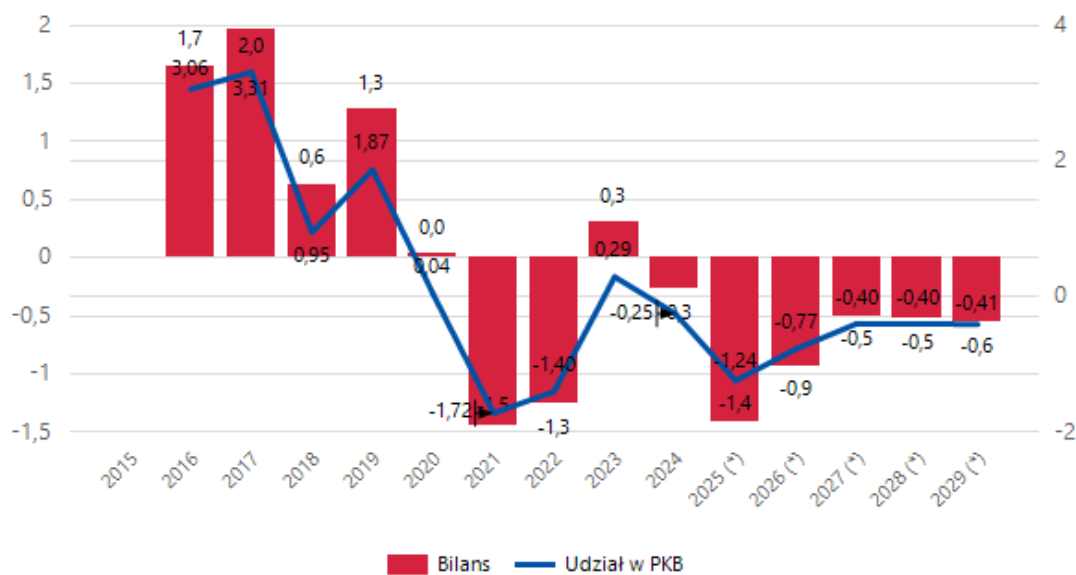

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (*)	2026 (*)	2027 (*)	2028 (*)	2029 (*)
Bulgaria	4,73	5,11	7,40	5,76	5,22	-4,93	9,13	13,30	2,02	4,40	6,47	2,60	3,03	3,10	2,86
Polska	5,58	7,72	9,88	7,52	3,19	-2,41	16,14	6,79	-8,31	8,63	6,49	5,36	4,20	4,20	4,20

Uwaga: (*) - dane prognozowane.

Źródło: IMF, World Economic Outlook.

Komponent 3.6. Bilans obrotów bieżących danego kraju [mld USD] (oś lewa) wraz ze stosunkiem do ogólnego PKB [%] (oś prawa)

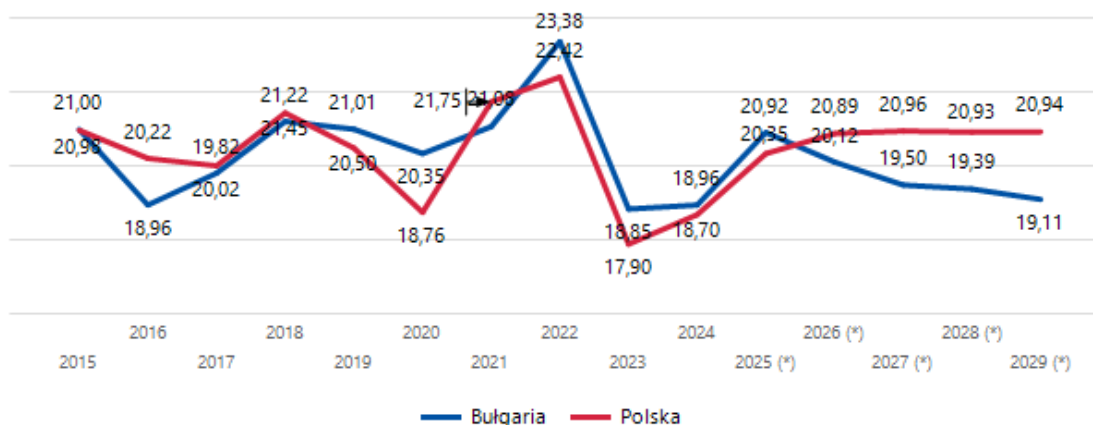
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (*)	2026 (*)	2027 (*)	2028 (*)	2029 (*)
Bulgaria	1,7	2,0	0,6	1,3	0,0	-1,5	-1,3	0,3	-0,25	-1,24	-0,9	-0,40	-0,40	-0,41	-0,41

Bilans obrotów bieżących (mld USD)	1,65	1,96	0,63	1,28	0,03	-1,45	-1,26	0,30	-0,27	-1,42	-0,93	-0,50	-0,53	-0,56
Udział w PKB (%)	3,06	3,31	0,95	1,87	0,04	-1,72	-1,40	0,29	-0,25	-1,24	-0,77	-0,40	-0,40	-0,41

Uwaga: (*) – dane prognozowane.

Źródło: IMF, World Economic Outlook.

Komponent 3.7. Wydatki na inwestycje [% PKB]

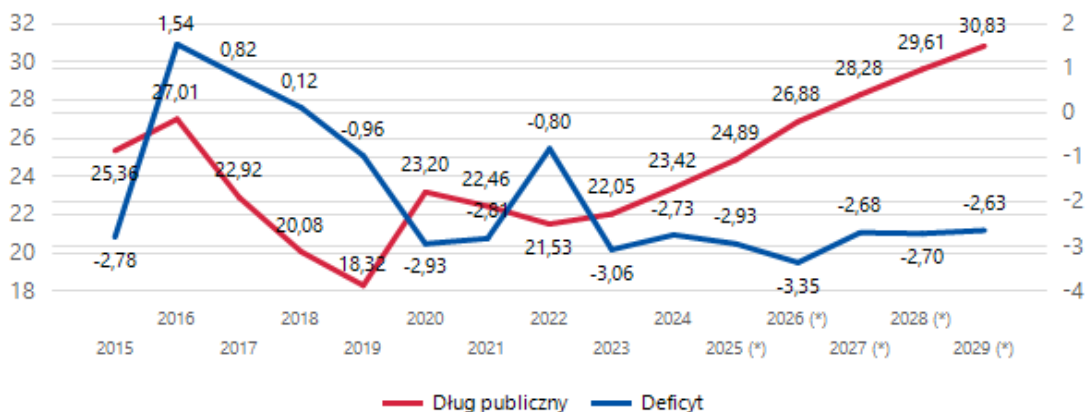

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (*)	2026 (*)	2027 (*)	2028 (*)	2029 (*)
Bulgaria	21,00	18,96	19,82	21,22	21,01	20,35	21,08	23,38	18,85	18,96	20,92	20,12	19,50	19,39	19,11
Polska	20,98	20,22	20,02	21,45	20,50	18,76	21,75	22,42	17,90	18,70	20,35	20,89	20,96	20,93	20,94

Uwaga: (*) – dane prognozowane.

Źródło: IMF, World Economic Outlook.

Komponent 3.8. Dług publiczny (oś lewa) i deficyt sektora publicznego (oś prawa) danego kraju [% PKB]

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (*)	2026 (*)	2027 (*)	2028 (*)	2029 (*)
Bułgaria															
Dług publiczny	25,36	27,01	22,92	20,08	18,32	23,20	22,46	21,53	22,05	23,42	24,89	26,88	28,28	29,61	30,83
Deficyt	-2,78	1,54	0,82	0,12	-0,96	-2,93	-2,81	-0,80	-3,06	-2,73	-2,93	-3,35	-2,68	-2,70	-2,63

Uwaga: (*) – dane prognozowane.

Źródło: IMF, World Economic Outlook.

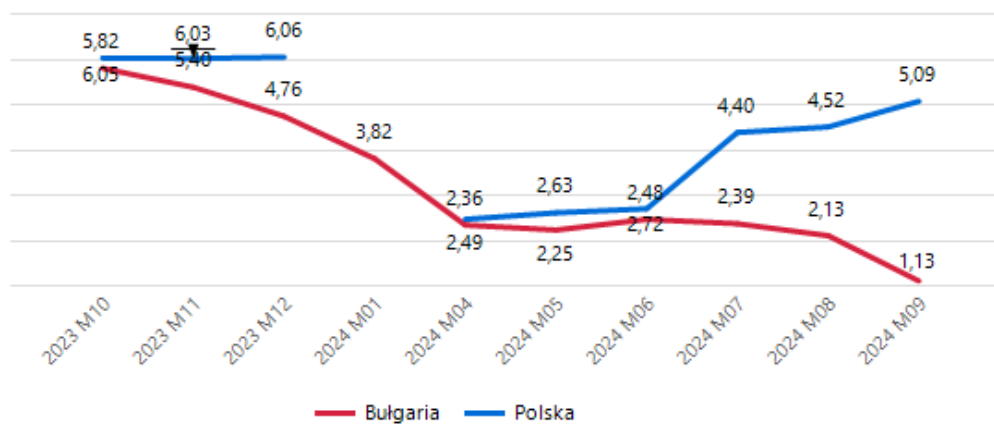
Komponent 3.9. Wydatki konsumpcyjne [% PKB]

	Polska (2023 r.)	Bułgaria (2023 r.)
Alkohol i tytoń	0,0	0,0
Hotele, kawiarnie i restauracje	0,0	0,0
Łączność	0,0	0,0
Mieszkanie, woda, elektryczność, gaz i inne paliwa	0,0	0,0
Odzież i obuwie	0,0	0,0
Różne towary i usługi	0,0	0,0
Szkolnictwo	0,0	0,0
Transport	0,0	0,0
Wypożyczenie wnętrza, sprzęty domowe i bieżące utrzymanie budynku	0,0	0,0
Zdrowie	0,0	0,0
Żywność i napoje bezalkoholowe	0,0	0,0
POZOSTAŁE	100,01	100,01

Źródło: World Bank, ICP.

3.2 Bieżąca koniunktura gospodarcza

Komponent 3.10. Inflacja [%]

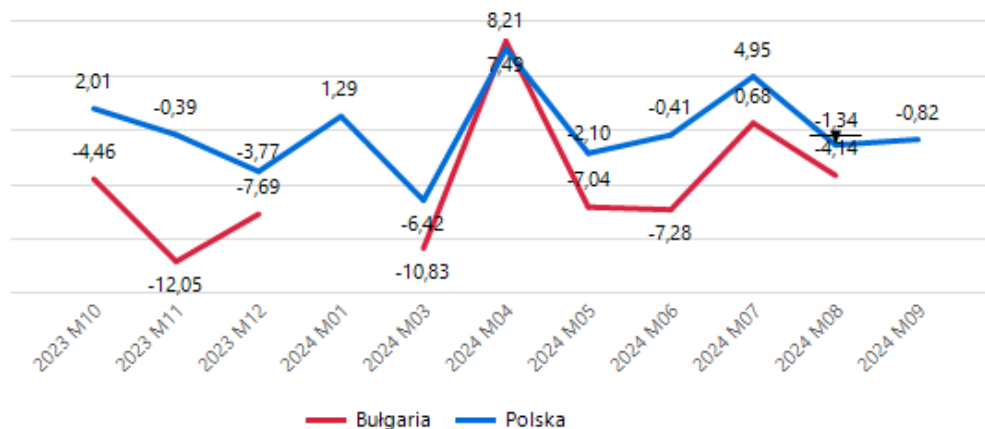

	2023 M10	2023 M11	2023 M12	2024 M01	2024 M04	2024 M05	2024 M06	2024 M07	2024 M08	2024 M09
Bułgaria	5,82	5,40	4,76	3,82	2,36	2,25	2,48	2,39	2,13	1,13

Polska	6,05	6,03	6,06	2,49	2,63	2,72	4,40	4,52	5,09
--------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Źródło: World Bank, Global Economic Monitor.

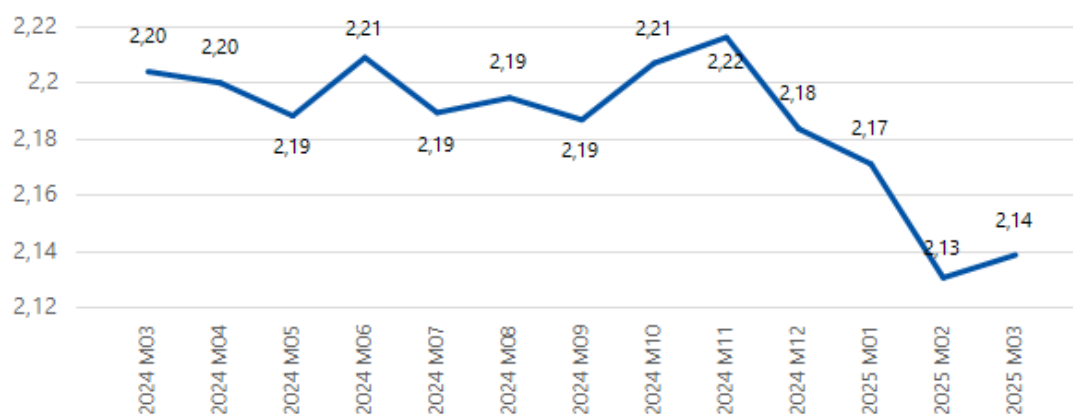
Komponent 3.11. Produkcja przemysłowa, zmiana rok do roku [%]

	2023 M10	2023 M11	2023 M12	2024 M01	2024 M03	2024 M04	2024 M05	2024 M06	2024 M07	2024 M08	2024 M09
Bulgaria	-4,46	-12,05	-7,69	-10,83	8,21	-7,04	-7,28	0,68	-4,14		
Polska	2,01	-0,39	-3,77	1,29	-6,42	7,49	-2,10	-0,41	4,95	-1,34	-0,82

Źródło: World Bank, Global Economic Monitor.

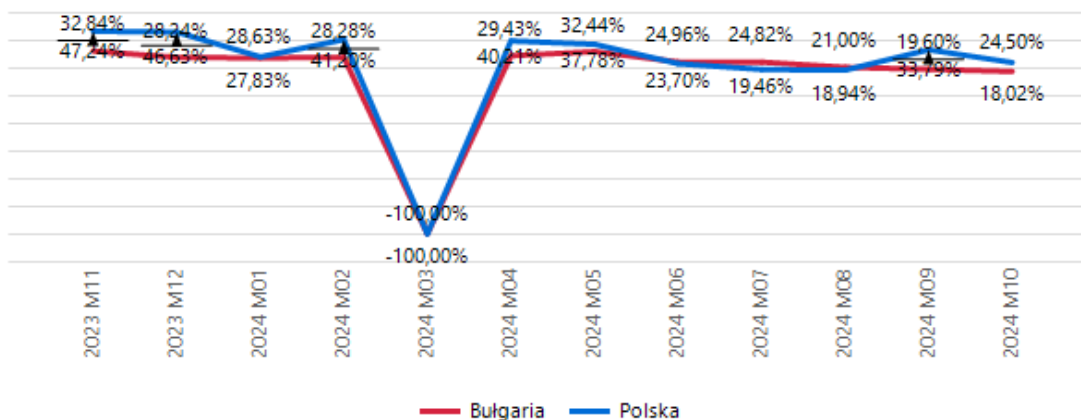
Komponent 3.12. Uśredniony kurs – Lew (BGN/PLN)

	2024 M03	2024 M04	2024 M05	2024 M06	2024 M07	2024 M08	2024 M09	2024 M10	2024 M11	2024 M12	2025 M01	2025 M02	2025 M03
Bulgaria	2,20	2,20	2,19	2,21	2,19	2,19	2,19	2,19	2,21	2,22	2,18	2,17	2,13

Źródło: NBP.

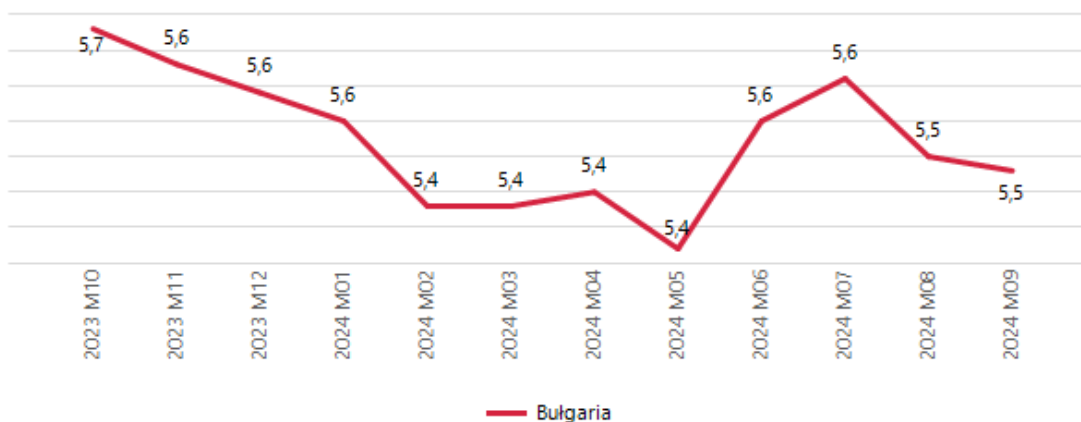
Komponent 3.13. Wartość indeksu giełdowego, zmiana rok do roku [%]

	2023 M11	2023 M12	2024 M01	2024 M02	2024 M03	2024 M04	2024 M05	2024 M06	2024 M07	2024 M08	2024 M09	2024 M10
Bulgaria	32,8%	28,2%	27,8%	28,3%	-100,0%	29,4%	32,4%	25,0%	24,8%	21,0%	19,6%	18,0%
Polska	47,2%	46,6%	28,6%	41,2%	-100,0%	40,2%	37,8%	23,7%	19,5%	18,9%	33,8%	24,5%

Źródło: World Bank, Global Economic Monitor.

Komponent 3.14. Stopa bezrobocia [%]

	2023 M10	2023 M11	2023 M12	2024 M01	2024 M02	2024 M03	2024 M04	2024 M05	2024 M06	2024 M07	2024 M08	2024 M09
Bulgaria	5,7	5,6	5,6	5,6	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	5,6	5,6	5,5

Źródło: World Bank, Global Economic Monitor.

3.3 Struktura gospodarki

Zrozumienie struktury gospodarki pozwala na identyfikację głównych sektorów gospodarczych, co jest niezbędne do oceny zapotrzebowania na eksportowane produkty lub usługi. Dane na temat dominujących sektorów pomagają w dostosowaniu oferty do specyfiki rynku.

Komponent 3.15. Struktura gospodarki wg wartości dodanej [% PKB]

	2023	Zmiana rok do roku [p.p.]	Zmiana za 5 lat [p.p.]
Bułgaria			
Przemysł	22,66	-2,64	1,14
Rolnictwo	2,52	-1,19	-0,68
Usługi	62,50	2,61	0,94
Polska			
Przemysł	30,06	0,88	1,23
Przetwórstwo przemysłowe	16,76	-0,89	0,10
Rolnictwo	2,75	-0,06	0,38
Usługi	57,51	0,29	0,69

Źródło: World Bank, World Development Indicators.

3.4 Populacja i kapitał ludzki

Niniejszy rozdział dostarcza informacji takich jak całkowita liczba ludności, gęstość zaludnienia, procent populacji mieszkającej w miastach powyżej 1 miliona mieszkańców oraz wskaźnik urbanizacji.

Dane te pozwalają na ocenę wielkości rynku i potencjalnego popytu na produkty czy usługi. Wysoka gęstość zaludnienia i stopień urbanizacji mogą wskazywać na większy dostęp do konsumentów i łatwiejszą dystrybucję. Wskazują na rozwój infrastruktury i dostępności logistycznej, co jest kluczowe przy planowaniu eksportu oraz wyborze strategii wejścia na rynek.

Informacje o urbanizacji pomagają zrozumieć, gdzie skupiają się główne obszary konsumpcyjne, co może wpłynąć na decyzje dotyczące lokalizacji partnerów handlowych lub bezpośrednich inwestycji.

Zrozumienie struktury populacji pozwala eksporterom lepiej dostosować swoje produkty i strategie marketingowe do specyfiki i potrzeb lokalnych konsumentów, zwiększając szanse na sukces na rynkach międzynarodowych.

Wysoki poziom edukacji i kapitału ludzkiego może wskazywać na większe otwarcie na innowacyjne i zaawansowane technologicznie produkty.

Komponent 3.16. Struktura populacji

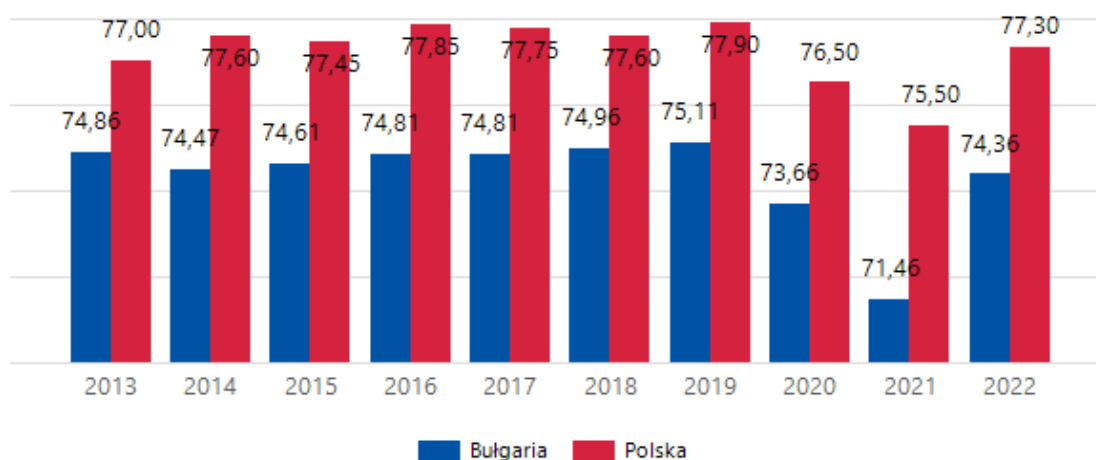
	Populacja (2022 r.)	Gęstość zaludnienia [os/km ²] (2022 r.)	Populacja w miastach powyżej 1 mln mieszkańców [% populacji] (2022 r.)	Urbanizacja populacji* [% populacji] (2022 r.)
--	---------------------	---	--	--

Bułgaria	6 643 320	61	19,37	76,36
Polska	36 821 700	120	4,87	60,13

Uwaga: Wskaźnik urbanizacji pokazuje odsetek populacji żyjącej w miastach (obszarach miejskich) rozumianych zgodnie z definicją lokalnych urzędów statystycznych.

Źródło: World Bank, World Development Indicators.

Komponent 3.17. Oczekiwana długość życia w momencie urodzenia

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bułgaria	74,86	74,47	74,61	74,81	74,81	74,96	75,11	73,66	71,46	74,36
Polska	77,00	77,60	77,45	77,85	77,75	77,60	77,90	76,50	75,50	77,30

Źródło: World Bank, World Development Indicators.

Komponent 3.18. Odsetek dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół na poszczególnych poziomach edukacji [% grupy wiekowej]

	2022	Zmiana rok do roku [p.p.]	Zmiana za 5 lat [p.p.]
Bułgaria			
Podstawowe	95,89	0,28	-0,90
Średnie	96,67	-2,04	-7,37
Wyższe	84,13	-1,17	0,99
Polska			
Podstawowe	100,59	3,99	6,10
Średnie	108,48	-2,05	-2,06
Wyższe	75,29	3,08	4,27

Uwaga: Wskaźnik obrazuje odsetek dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół na poszczególnych poziomach edukacji w odniesieniu do grupy wiekowej, która oficjalnie odpowiada danemu poziomowi edukacji.

Źródło: World Bank, World Development Indicators.

Komponent 3.19. Wskaźnik kapitału ludzkiego (HCI) [skala 0-1]

	2020
Bułgaria	0,61
Polska	0,75

Uwaga: Wskaźnik HCI pokazuje w jaki sposób państwa radzą sobie w zakresie wspierania edukacji, rozwijania umiejętności i ochrony zdrowia swoich obywateli. Indeks bierze pod uwagę pięć wskaźników: prawdopodobieństwo przeżycia do lat pięciu, przewidywany czas trwania edukacji, jakość nauczania, prawdopodobieństwo dożycia 60 lat dla piętnastolatka oraz prawidłowy rozwój dzieci.

Źródło: World Bank, World Development Indicators.

3.5 Usługi finansowe

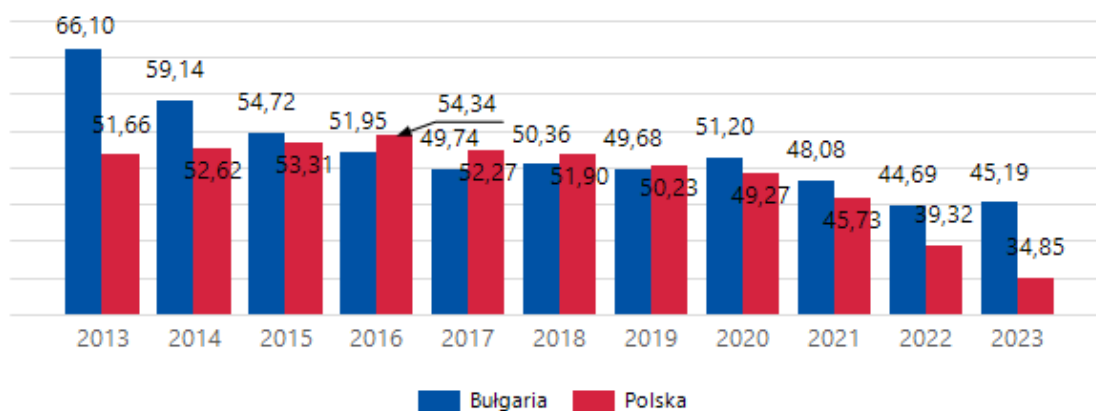
Stan sektora finansowego, w tym dostępność kredytów czy liczba bankomatów i oddziałów bankowych, ma wpływ na płynność finansową i łatwość prowadzenia transakcji. Dla eksporterów ważne jest, aby operować na rynku, gdzie system finansowy wspiera działalność gospodarczą.

Komponent 3.20. Liczba bankomatów oraz oddziałów banków komercyjnych przypadająca na 100 tys. dorosłych osób

	2023	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [2019-2023]
Bułgaria			
Bankomaty			
Oddziały banków komercyjnych	92,01	16,40%	9,87%
Polska			
Bankomaty			
Oddziały banków komercyjnych	21,77	-3,63%	-5,57%

Źródło: World Bank, World Development Indicators.

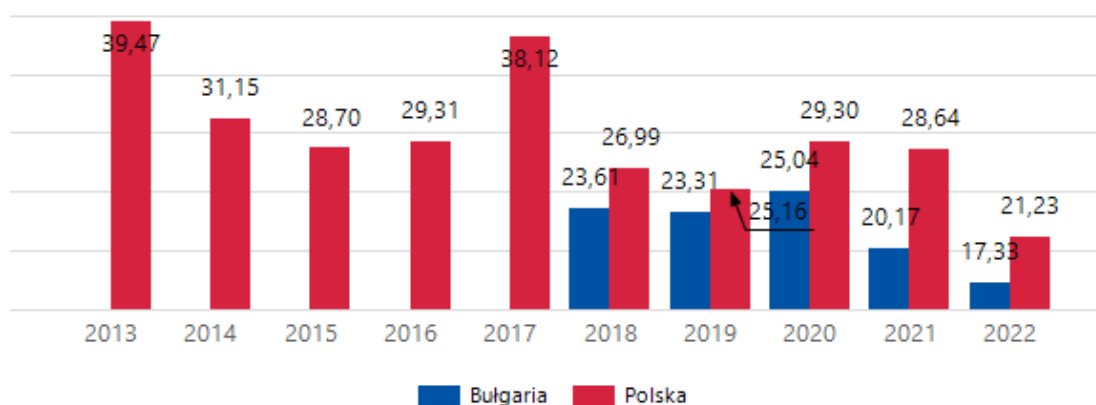
Komponent 3.21. Kredyty bankowe dla sektora prywatnego [% PKB]

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bulgaria	66,10	59,14	54,72	51,95	49,74	50,36	49,68	51,20	48,08	44,69	45,19
Polska	51,66	52,62	53,31	54,34	52,27	51,90	50,23	49,27	45,73	39,32	34,85

Źródło: World Bank, World Development Indicators.

Komponent 3.22. Kapitalizacja krajowych spółek notowanych na giełdzie [% PKB]

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bulgaria						23,61	23,31	25,04	20,17	17,33
Polska	39,47	31,15	28,70	29,31	38,12	26,99	25,16	29,30	28,64	21,23

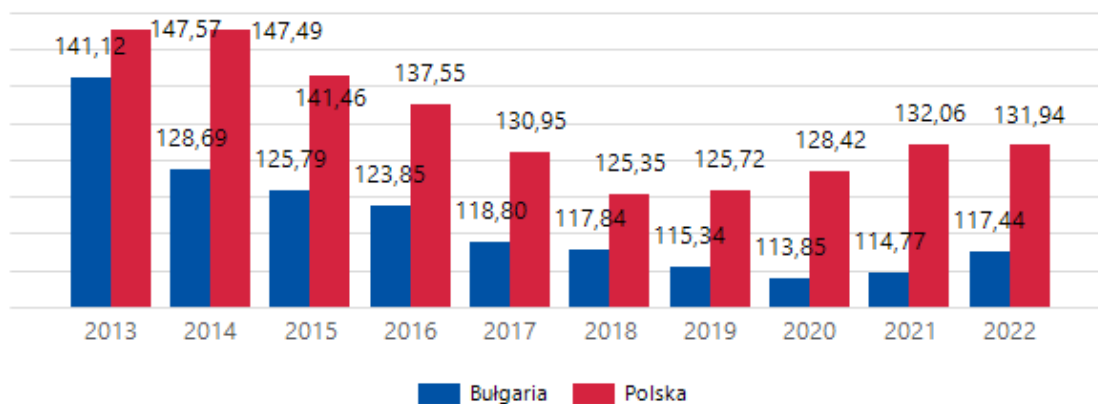
Źródło: World Bank, World Development Indicators.

3.6 Innowacyjność i nowe technologie

Dane na temat adopcji technologii, takie jak liczba abonentów telefonii komórkowej czy eksport towarów wysokiej innowacyjności, mogą wskazywać na poziom zaawansowania

technologicznego rynku. Rynki otwarte na nowe technologie są bardziej przychylne dla innowacyjnych produktów i usług.

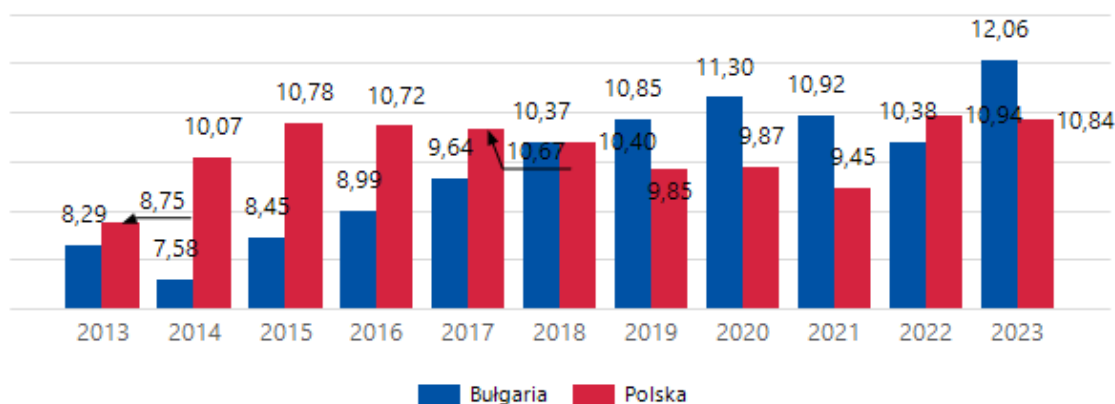
Komponent 3.23. Abonamenty telefonii komórkowej na 100 mieszkańców

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bulgaria	141,12	128,69	125,79	123,85	118,80	117,84	115,34	113,85	114,77	117,44
Polska	147,57	147,49	141,46	137,55	130,95	125,35	125,72	128,42	132,06	131,94

Źródło: World Bank, World Development Indicators.

Komponent 3.24. Eksport towarów wysokiej innowacyjności [% wytworzonej produkcji eksportowej]

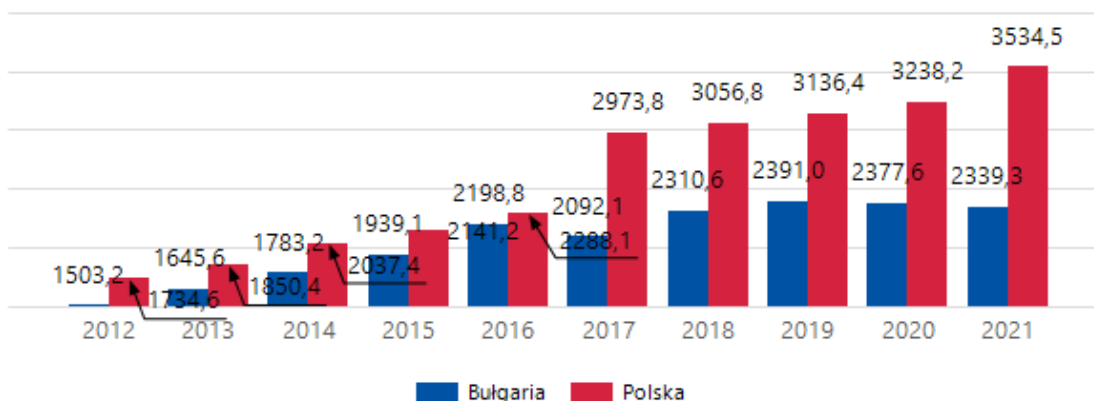

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bulgaria	8,29	7,58	8,45	8,99	9,64	10,37	10,85	11,30	10,92	10,38	12,06
Polska	8,75	10,07	10,78	10,72	10,67	10,40	9,85	9,87	9,45	10,94	10,84

Uwaga: Eksport towarów wysokiej innowacyjności obejmuje eksport towarów, których produkcja wymaga wysokich nakładów na badania i rozwój, np. w przemyśle lotniczym, komputerowym czy farmaceutycznym.

Źródło: World Bank, World Development Indicators.

Komponent 3.25. Liczba naukowców pracujących w obszarze R&D [na milion mieszkańców]

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Bulgaria	1503,2	1645,6	1783,2	1939,1	2198,8	2092,1	2310,6	2391,0	2377,6	2339,3
Polska	1734,6	1850,4	2037,4	2141,2	2288,1	2973,8	3056,8	3136,4	3238,2	3534,5

Źródło: World Bank, World Development Indicators.

3.7 Wskaźniki otoczenia biznesu

Wskaźniki dotyczące jakości instytucji, takie jak kontrola korupcji, stabilność polityczna czy jakość władzy wykonawczej, mają bezpośredni wpływ na ryzyko działalności eksportowej. Dobre otoczenie biznesowe zmniejsza bariery wejścia i operacyjne, sprzyjając stabilnemu rozwojowi eksportu.

Komponent 3.26. Jakość instytucji w Bułgaria i Polska

2022	Bułgaria	Polska
Kontrola korupcji	50,0	68,4
Skuteczność rządzenia	42,5	61,8
Stabilność polityczna i brak występowania przemocy/terroryzmu	54,7	61,8
Jakość władzy wykonawczej	61,8	74,5
Rządy prawa	50,0	64,2
Opiniowanie i odpowiedzialność	57,5	65,7

Uwaga: World Governance Indicators – wskaźniki dobrego rządzenia obrazują jakość instytucji w danym państwie w sześciu obszarach: kontrola korupcji, skuteczność rządzenia, stabilność polityczna i brak występowania przemocy/terroryzmu, jakość władzy wykonawczej, rządy prawa oraz opiniowanie i odpowiedzialność (tj. możliwość uczestniczenia obywateli w wyborze rządu, wolność słowa, wolność mediów). Ranking prezentowany jest w oparciu o percentyle, co oznacza pozycję kraju wśród wszystkich państw, przy czym 0 odpowiada randze najniższej, a 100 – najwyższej.

Źródło: World Bank, World Governance Indicators.

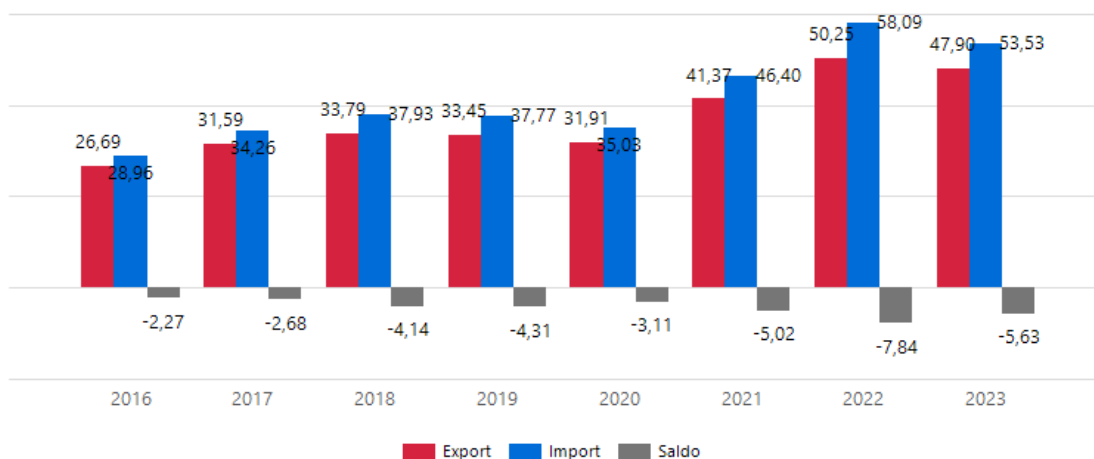
4 Bułgaria – handel towarami ze światem

Niniejszy rozdział skupia się na danych dotyczących eksportu i importu towarów między danym krajem a resztą świata. Jest kluczowy dla zrozumienia globalnej pozycji handlowej kraju. Dane te są ważne, ponieważ pozwalają na ocenę siły eksportowej kraju, trendów w imporcie oraz ogólnej równowagi handlowej.

Analiza tych informacji umożliwia eksporterom identyfikację potencjalnych rynków zbytu dla ich produktów oraz rozpoznanie głównych konkurentów i partnerów handlowych. Decydenci rządowi mogą wykorzystać te dane do formułowania polityk wspierających eksport, negocjowania umów handlowych oraz zwiększania konkurencyjności krajowej gospodarki na arenie międzynarodowej. Wnioski wyciągnięte z analizy dynamiki eksportu i importu mogą również pomóc w przewidywaniu przyszłych trendów rynkowych i dostosowywaniu do nich strategii handlowych.

4.1 Całkowity eksport i import towarów

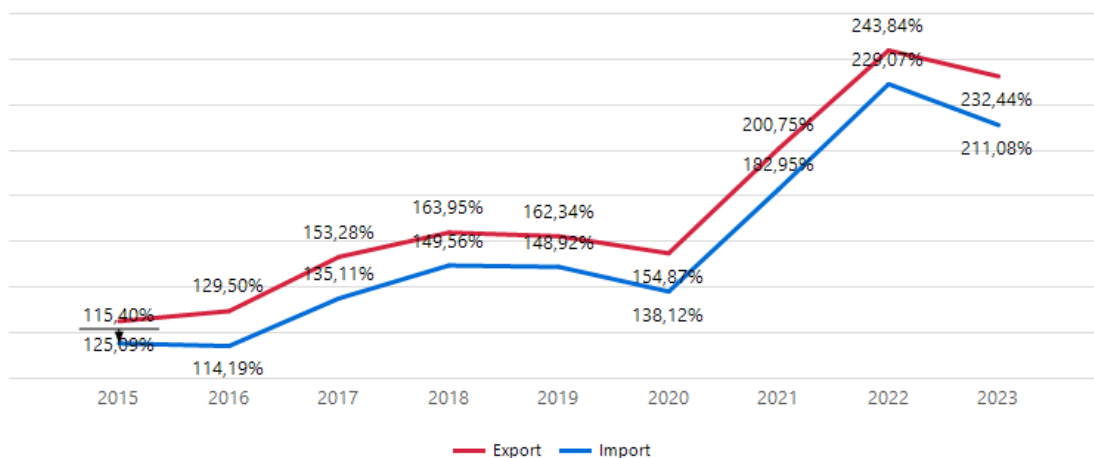
Komponent 4.1. Wymiana handlowa towarów danego kraju – ujęcie roczne [mld USD]

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Export	26,69	31,59	33,79	33,45	31,91	41,37	50,25	47,90
Import	28,96	34,26	37,93	37,77	35,03	46,40	58,09	53,53
Saldo	-2,27	-2,68	-4,14	-4,31	-3,11	-5,02	-7,84	-5,63

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 4.2. Skumulowany wzrost eksportu i importu towarów danego kraju – ujęcie roczne [2010=100]

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Export	125,09%	129,50%	153,28%	163,95%	162,34%	154,87%	200,75%	243,84%	232,44%
Import	115,40%	114,19%	135,11%	149,56%	148,92%	138,12%	182,95%	229,07%	211,08%

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 4.3. Wymiana handlowa towarów danego kraju – ujęcie kwartalne [mld USD]

	2021Q4	2022Q1	2022Q2	2022Q3	2022Q4	2023Q1	2023Q2	2023Q3	2023Q4	2024Q1	2024Q2	2024Q3
Eksport	10,80	12,08	13,49	12,36	12,28	12,30	11,92	12,02	11,65	11,21	11,72	12,07
Import	12,74	13,94	15,08	14,49	14,52	13,60	13,00	13,15	13,77	12,87	13,32	13,52
Saldo	-1,94	-1,86	-1,59	-2,12	-2,23	-1,30	-1,08	-1,12	-2,12	-1,66	-1,60	-1,45

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 4.4. Dynamika wzrostu eksportu i importu towarów – ujęcie kwartalne [zmiana rok do roku, %]

	2021Q4	2022Q1	2022Q2	2022Q3	2022Q4	2023Q1	2023Q2	2023Q3	2023Q4	2024Q1	2024Q2	2024Q3
Export	23,33	25,43	30,41	17,10	13,74	1,83	-11,65	-2,75	-5,17	-8,89	-1,62	0,35
Import	26,07	31,89	31,85	25,19	13,93	-2,43	-13,79	-9,26	-5,14	-5,39	2,51	2,84

Źródło: UN Comtrade.

4.2 Struktura towarów eksportowanych z danego kraju

Komponent 4.5. 10 najczęściej eksportowanych grup towarowych wysokiego poziomu (HS2)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w	Wartość	Zmiana rok do	CAGR za 5 lat [%]
--------	-----------------------	----------	---------	---------------	-------------------

		eksportcie towarów ogółem [%]	eksportu w 2023 [mld USD]	roku [%]	
85	MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	11,24	5,3849	16,06	7,97
84	REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	8,10	3,8792	4,63	6,70
27	PALIWA MINERALNE, OLEJE MINERALNE I PRODUKTY ICH DESTYLACJI; SUBSTANCJE BITUMICZNE; WOSKI MINERALNE	7,91	3,7869	-38,31	3,49
74	MIEDŹ I ARTYKUŁY Z MIEDZI	7,74	3,7071	-11,52	9,14
10	ZBOŻA	4,80	2,3009	16,27	8,71
99	SPECJALNE KODY NOMENKLATURY SCALONEJ	4,64	2,2245	34,16	25,95
87	POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	3,45	1,6520	3,81	7,34
39	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	3,01	1,4406	-9,17	6,59
30	PRODUKTY FARMACEUTYCZNE	2,81	1,3481	13,54	3,87
26	RUDY METALI, ŻUŻEL I POPIÓŁ	2,55	1,2209	29,83	6,26

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 4.6. 10 najczęściej eksportowanych grup towarowych niskiego poziomu (HS6)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w eksporcie towarów ogółem [%]	Wartość eksportu w 2023 [mld USD]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
999999		6,47	3,0998	7,94	21,92
100199	*Pszenvica i meslin (z wył. nasion i pszenicy durum)	3,41	1,6354	14,77	11,92
740311	*Miedź rafinowana, w postaci katod i części katod	3,37	1,6140	-0,38	10,14
271012	Oleje lekkie i preparaty, z ropy naftowej lub z minerałów bitumicznych, z których >= 90% objętościowo (włącznie ze stratami) destyluje w 210 °C [metoda ASTM D 86] (z wył. zawierających biodiesel)	3,04	1,4558	-17,91	4,13
271019	Oleje średnie i preparaty, z ropy naftowej lub z minerałów bitumicznych, gdzie indziej niesklasyfikowane	2,39	1,1469	-47,25	-1,65
740200	*Miedź nierafinowana; anody miedziane do rafinacji elektrolitycznej	2,01	0,9626	-32,70	4,24
300490	*Leki złożone z produktów zmieszanych lub niez mieszanych do celów terapeutycznych, lub profilaktycznych, pakowane w odmierzone dawki (włącznie z lekami podawanymi przez skórę) lub do postaci, lub w opakowania do sprzedaży detalicznej (z wył. zawierających antybiotyki, hormony lub steroidy stosowane jako hormony, alkaloidy,	1,97	0,9440	12,67	3,56

	prowitaminy, witaminy, ich pochodne lub antymalaryczne substancje czynne)				
261690	*Rudy i koncentraty metali szlachetnych (z wył. rud i koncentratów srebra)	1,67	0,8006	40,20	6,40
120600	Nasiona słonecznika, nawet łamane	1,57	0,7544	4,06	12,07
382600	Biodiesel i jego mieszaniny, niezawierające lub zawierające < 70 % masy olejów ropy naftowej lub olejów otrzymywanych z minerałów bitumicznych	1,56	0,7494	-42,61	11,09

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 4.7. 10 grup towarowych wysokiego poziomu o najwyższym przyroście eksportu (HS2)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w eksporcie towarów ogółem [%]	Wartość eksportu w 2023 [mld USD]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
99	SPECJALNE KODY NOMENKLATURY SCALONEJ	4,64	2,2245	34,16	25,95
15	TŁUSZCZE I OLEJE POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO LUB ROŚLINNEGO ORAZ PRODUKTY ICH ROZKŁADU; GOTOWE TŁUSZCZE JADALNE; WOSKI POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO LUB ROŚLINNEGO	1,96	0,9400	-48,87	21,09
90	PRZYRZĄDY I APARATURA, OPTYCZNE, FOTOGRAFICZNE, KINEMATOGRAFICZNE, POMIAROWE, KONTROLNE, PRECYZYJNE, MEDYCZNE LUB CHIRURGICZNE; ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	2,35	1,1273	12,76	13,58
23	POZOSTAŁOŚCI I ODPADY PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO; GOTOWA KARMA DLA ZWIERZĄT	1,28	0,6140	-4,20	13,33
70	SZKŁO I WYROBY ZE SZKŁA	1,70	0,8164	2,24	12,42
38	PRODUKTY CHEMICZNE RÓŻNE	1,91	0,9139	-37,47	9,38
74	MIEDŹ I ARTYKUŁY Z MIEDZI	7,74	3,7071	-11,52	9,14
10	ZBOŻA	4,80	2,3009	16,27	8,71
85	MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	11,24	5,3849	16,06	7,97
76	ALUMINIUM I ARTYKUŁY Z ALUMINIUM	1,35	0,6481	-18,83	7,87

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie towary o udziale powyżej 1% w całkowitym eksporcie towarów.

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 4.8. 10 grup towarowych niskiego poziomu o najwyższym przyroście eksportu (HS6)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w eksporcie towarów ogółem [%]	Wartość eksportu w 2023 [mld USD]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
--------	-----------------------	---------------------------------------	-----------------------------------	------------------------	-------------------

854231	Elektroniczne układy scalone jako procesory i sterowniki, nawet połączone z pamięciami, przetwornikami, układami logicznymi, wzmacniaczami, zegarami i układami czasowymi lub innymi układami	1,11	0,5299	26,95	25,76
151211	Olej z nasion słonecznika lub z krokosza balwierskiego, surowy	1,49	0,7139	-49,25	24,42
120600	Nasiona słonecznika, nawet łamane	1,57	0,7544	4,06	12,07
100199	*Pszemica i meslin (z wył. nasion i pszemicy durum)	3,41	1,6354	14,77	11,92
382600	Biodiesel i jego mieszaniny, niezawierające lub zawierające < 70 % masy olejów ropy naftowej lub olejów otrzymywanych z minerałów bitumicznych	1,56	0,7494	-42,61	11,09
740311	*Miedź rafinowana, w postaci katod i części katod	3,37	1,6140	-0,38	10,14
261690	*Rudy i koncentraty metali szlachetnych (z wył. rud i koncentratów srebra)	1,67	0,8006	40,20	6,40
853890	Części nadające się wyłącznie lub głównie do stosowania z urządzeniami objętymi pozycją 8535, 8536 lub 8537, gdzie indziej niesklasyfikowane (z wył. tablic, paneli, konsoli, pulpików, szaf oraz innych układów wsporczych dla wyrobów objętych pozycją 8537, niewyposażonych w przynależną do nich aparaturę)	1,32	0,6346	-2,11	4,26
740200	*Miedź nierafinowana; anody miedziane do rafinacji elektrolitycznej	2,01	0,9626	-32,70	4,24
271012	Oleje lekkie i preparaty, z ropy naftowej lub z minerałów bitumicznych, z których >= 90% objętościowo (włącznie ze stratami) destyluje w 210 °C [metoda ASTM D 86] (z wył. zawierających biodiesel)	3,04	1,4558	-17,91	4,13

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie towary o udziale powyżej 1% w całkowitym eksporcie towarów.

Źródło: UN Comtrade.

4.3 Struktura towarów importowanych do danego kraju

Komponent 4.9. 10 najczęściej importowanych grup towarowych wysokiego poziomu (HS2)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w imporcie towarów ogółem [%]	Wartość importu w 2023 [mld USD]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
85	MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	12,10	6,47	-4,27	0,88
27	PALIWA MINERALNE, OLEJE MINERALNE I PRODUKTY ICH DESTYLACJI; SUBSTANCJE BITUMICZNE; WOSKI MINERALNE	11,16	5,97	64,21	-9,44

84	REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	9,91	5,31	-4,37	0,90
87	POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	7,67	4,11	-12,50	2,71
39	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	4,23	2,27	9,00	-1,71
26	RUDY METALI, ŻUŻEL I POPIÓŁ	4,18	2,24	13,91	-2,57
30	PRODUKTY FARMACEUTYCZNE	4,16	2,23	-13,74	3,00
72	ŻELIWO I STAL	3,37	1,80	28,42	-4,88
74	MIEDŹ I ARTYKUŁY Z MIEDZI	2,36	1,26	-1,59	0,32
73	ARTYKUŁY Z ŻELIWA LUB STALI	2,03	1,09	-4,92	1,01

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 4.10. 10 najczęściej importowanych grup towarowych niskiego poziomu (HS6)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w imporcie towarów ogółem [%]	Wartość importu w 2023 [mld USD]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
270900	Oleje ropy naftowej i oleje otrzymywane z minerałów bitumicznych, surowe	5,86	3,13	-23,99	-0,10
999999		4,72	2,53	15,99	5,25
260300	*Rudy i koncentraty miedzi	3,62	1,94	-11,35	6,77
300490	*Leki złożone z produktów zmieszanych lub niez mieszanych do celów terapeutycznych, lub profilaktycznych, pakowane w odmierzone dawki (włącznie z lekami podawanymi przez skórę) lub do postaci, lub w opakowania do sprzedaży detalicznej (z wył. zawierających antybiotyki, hormony lub steroidy stosowane jako hormony, alkaloidy, prowitaminy, witaminy, ich pochodne lub antymalaryczne substancje czynne)	2,66	1,42	17,65	6,98
271019	Oleje średnie i preparaty, z ropy naftowej lub z minerałów bitumicznych, gdzie indziej niesklasyfikowane	1,57	0,84	-23,62	5,85
271121	*Gaz ziemny w stanie gazowym	1,47	0,79	-75,02	2,74
740400	Odpady miedzi i złom (z wył. wlewków lub podobnych postaci nieobrobionych, odlewanych z przetopionych odpadów i złomu, popiołów i pozostałości zawierających miedź, i odpadów i złomu z ogniw i baterii galwanicznych i akumulatorów elektrycznych)	1,06	0,57	0,54	14,44
382600	Biodiesel i jego mieszaniny, niezawierające lub zawierające < 70 % masy olejów ropy naftowej lub olejów otrzymywanych z minerałów bitumicznych	1,00	0,53	-51,24	6,33
271600	*Energia elektryczna	0,90	0,48	49,30	19,41
120600	Nasiona słonecznika, nawet łamane	0,72	0,39	-61,85	7,02

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 4.11. 10 grup towarowych wysokiego poziomu o najwyższym przyroście importu (HS2)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w imporcie towarów ogółem [%]	Wartość importu w 2023 [mld USD]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
74	MIEDŹ I ARTYKUŁY Z MIEDZI	2,36	1,2620	1,62	13,62
85	MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	12,10	6,4748	4,46	11,10
87	POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	7,67	4,1052	14,29	9,71
33	OLEJKI ETERYCZNE I REZINOIDY; PREPARATY PERFUMERYJNE, KOSMETYCZNE LUB TOALETOWE	1,03	0,5525	23,59	9,55
76	ALUMINIUM I ARTYKUŁY Z ALUMINIUM	1,56	0,8341	-14,20	9,37
90	PRZYRZĄDY I APARATURA, OPTYCZNE, FOTOGRAFICZNE, KINEMATOGRAFICZNE, POMIAROWE, KONTROLNE, PRECYZYJNE, MEDYCZNE LUB CHIRURGICZNE; ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	1,78	0,9526	8,10	8,72
94	MEBLE; POŚCIEL, MATERACE, STELAŻE POD MATERACE, PODUSZKI I PODOBNE ARTYKUŁY WYPYCHANE; LAMPY I OPRAWY OŚWIETLENIOWE, GDZIE INDZIEJ NIEWYMIENIONE ANI NIEWŁĄCZONE; REKLAMY ŚWIETLNE, PODŚWIETLANE TABLICE I ZNAKI INFORMACYJNE I PODOBNE; BUDYNKI PREFABRYKOWANE	1,33	0,7123	-5,92	8,70
61	ODZIEŻ I DODATKI ODZIEŻOWE, DZIANE	1,03	0,5509	-7,16	7,86
02	MIĘSO I PODROBY JADALNE	1,29	0,6930	26,73	7,61
84	REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	9,91	5,3051	4,57	7,16

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie towary o udziale powyżej 1% w całkowitym imporcie towarów.

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 4.12. 10 grup towarowych niskiego poziomu o najwyższym przyroście importu (HS6)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w imporcie towarów ogółem [%]	Wartość importu w 2023 [mld USD]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
740400	Odpady miedzi i złom (z wył. wlewków lub podobnych postaci nieobrobionych, odlewanych z przetopionych odpadów i złomu, popiołów i pozostałości zawierających miedź, i odpadów i złomu z ogniw i baterii galwanicznych i akumulatorów elektrycznych)	1,06	0,5656	0,54	14,44
300490	*Leki złożone z produktów zmieszanych lub niez mieszanych do celów terapeutycznych,	2,66	1,4241	17,65	6,98

	lub profilaktycznych, pakowane w odmierzone dawki (włącznie z lekami podawanymi przez skórę) lub do postaci, lub w opakowania do sprzedaży detalicznej (z wył. zawierających antybiotyki, hormony lub steroidy stosowane jako hormony, alkaloidy, prowitaminy, witaminy, ich pochodne lub antymalaryczne substancje czynne)				
260300	*Rudy i koncentraty miedzi	3,62	1,9382	-11,35	6,77
271019	Oleje średnie i preparaty, z ropy naftowej lub z minerałów bitumicznych, gdzie indziej niesklasyfikowane	1,57	0,8404	-23,62	5,85
271121	*Gaz ziemny w stanie gazowym	1,47	0,7882	-75,02	2,74
270900	Oleje ropy naftowej i oleje otrzymywane z minerałów bitumicznych, surowe	5,86	3,1350	-23,99	-0,10

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie towary o udziale powyżej 1% w całkowitym eksporcie towarów.

Źródło: UN Comtrade.

4.4 Struktura geograficzna eksportu towarów

Komponent 4.13. TOP10 kierunków eksportu

Nazwa kraju	Udział w eksporcie towarów ogółem [%]	Wartość eksportu w 2023 [mld USD]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Niemcy	13,67	6,5486	-6,59	5,82
Rumunia	9,21	4,4110	-13,29	8,69
Włochy	7,18	3,4374	-8,41	7,03
Turcja	5,76	2,7592	-7,07	2,57
Grecja	5,53	2,6501	-18,69	3,36
Francja	3,28	1,5708	-5,21	4,48
Belgia	3,14	1,5064	17,88	9,60
Hiszpania	2,62	1,2533	-4,23	6,62
Serbia	2,45	1,1744	-10,05	8,24
Stany Zjednoczone	2,38	1,1399	4,51	12,44

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 4.14. 10 krajów o najwyższym przyroście eksportu towarów

Nazwa kraju	Udział w eksporcie towarów ogółem [%]	Wartość eksportu w 2023 [mld USD]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Algieria	1,24	0,5922	7,99	45,19
Ukraina	1,90	0,9099	-24,79	18,98
Macedonia Północna	1,94	0,9284	13,74	14,36

Egipt	1,71	0,8184	20,29	13,33
Stany Zjednoczone	2,38	1,1399	4,51	12,44
Słowacja	1,17	0,5610	18,68	10,71
Austria	2,07	0,9902	-0,43	10,11
Belgia	3,14	1,5064	17,88	9,60
Polska	2,34	1,1223	-0,37	9,21
Rumunia	9,21	4,4110	-13,29	8,69

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie towary o udziale powyżej 1% w całkowitym eksporcie towarów.

Źródło: UN Comtrade.

4.5 Struktura geograficzna importu towarów

Komponent 4.15. TOP10 kierunków importowych

Nazwa kraju	Udział w imporcie towarów ogółem [%]	Wartość importu w 2023 [mld USD]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Niemcy	12,39	6,6334	5,79	7,90
Turcja	8,22	4,3990	-9,97	12,32
Rumunia	6,81	3,6442	-8,43	6,21
Włochy	6,73	3,6035	3,92	5,11
Rosja	6,55	3,5075	-44,23	-1,21
Chiny	5,38	2,8795	-14,30	11,07
Grecja	4,39	2,3509	-32,07	6,28
Holandia	4,10	2,1925	-9,37	10,18
Polska	3,90	2,0895	8,79	10,23
Węgry	3,49	1,8693	2,47	6,96

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 4.16. 10 krajów o najwyższym przyroście importu towarów

Nazwa kraju	Udział w imporcie towarów ogółem [%]	Wartość importu w 2023 [mld USD]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Turcja	8,22	4,3990	-9,97	12,32
Ukraina	1,97	1,0536	-42,55	11,93
Chiny	5,38	2,8795	-14,30	11,07
Belgia	2,24	1,1972	9,79	10,74
Serbia	2,20	1,1786	16,47	10,45
Polska	3,90	2,0895	8,79	10,23
Holandia	4,10	2,1925	-9,37	10,18
Czechy	2,82	1,5109	16,67	9,66
Stany Zjednoczone	1,06	0,5669	-33,49	9,45
Macedonia Północna	1,07	0,5717	22,12	9,34

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie towary o udziale powyżej 1% w całkowitym imporcie towarów.

Źródło: UN Comtrade.

4.6 10 grup towarowych najczęściej eksportowanych i importowanych wg głównych partnerów handlowych – Bułgaria

Komponent 3.15. Kraj Pierwszy

Niemcy

10 grup towarowych o najwyższym eksporcie	Wartość eksportu w 2023 [mln USD]	10 grup towarowych o najwyższym imporcie	Wartość importu w 2023 [mln USD]
MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	1383,59	REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	1072,55
RUDY METALI, ŻUŻEL I POPIÓŁ	785,87	MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	1055,87
REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	676,56	POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	1048,34
POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	565,40	PRODUKTY FARMACEUTYCZNE	476,27
MIEDŹ I ARTYKUŁY Z MIEDZI	350,32	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	383,16
PRZYRZĄDY I APARATURA, OPTYCZNE, FOTOGRAFICZNE, KINEMATOGRAFICZNE, POMIAROWE, KONTROLNE, PRECYZYJNE, MEDYCZNE LUB CHIRURGICZNE; ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	328,51	PRZYRZĄDY I APARATURA, OPTYCZNE, FOTOGRAFICZNE, KINEMATOGRAFICZNE, POMIAROWE, KONTROLNE, PRECYZYJNE, MEDYCZNE LUB CHIRURGICZNE; ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	213,91
TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	236,47	ARTYKUŁY Z ŻELIWA LUB STALI	208,21
ARTYKUŁY Z ŻELIWA LUB STALI	206,61	PRODUKTY MLECZARSKIE; JAJA PTASIE; MIÓD NATURALNY; JADALNE PRODUKTY POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO, GDZIE INDEJ NIEWYMIENIONE ANI NIEWŁĄCZONE	106,97
ODZIEŻ I DODATKI ODZIEŻOWE, NIEDZIANE	205,44	PRODUKTY CHEMICZNE RÓŻNE	102,49
PRODUKTY FARMACEUTYCZNE	158,89	PAPIER I TEKTURA; ARTYKUŁY Z MASY PAPIERNICZEJ, PAPIERU LUB TEKTURY	93,74

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 3.16. Kraj Drugi

Rumunia

10 grup towarowych o najwyższym eksporcie	Wartość eksportu w 2023 [mln USD]	10 grup towarowych o najwyższym imporcie	Wartość importu w 2023 [mln USD]
PALIWA MINERALNE, OLEJE MINERALNE I PRODUKTY ICH DESTYLACJI; SUBSTANCJE BITUMICZNE; WOSKI MINERALNE	490,73	PALIWA MINERALNE, OLEJE MINERALNE I PRODUKTY ICH DESTYLACJI; SUBSTANCJE BITUMICZNE; WOSKI MINERALNE	407,89
REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	448,37	MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	367,10
PRODUKTY CHEMICZNE RÓŻNE	298,33	REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	279,79
ŻELIWO I STAL	255,45	NASIONA I OWOCE OLEISTE; ZIARNA, NASIONA I OWOCE RÓŻNE; ROŚLINY PRZEMYSŁOWE LUB LECZNICZE; SŁOMA I PASZA	210,50
MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	200,91	ŻELIWO I STAL	181,59
NAWOZY	194,48	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	157,57
POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	190,60	POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	114,72
TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	185,43	MIEDŹ I ARTYKUŁY Z MIEDZI	109,16
SZKŁO I WYROBY ZE SZKŁA	180,97	PRODUKTY FARMACEUTYCZNE	106,46
MEBLE; POŚCIEL, MATERACE, STELAŻE POD MATERACE, PODUSZKI I PODOBNE ARTYKUŁY WYPYCHANE; LAMPY I OPRAWY OŚWIETLENIOWE, GDZIE INDZIEJ NIEWYMIENIONE ANI NIEWŁĄCZONE; REKLAMY ŚWIETLNE, PODŚWIETLANE TABLICE I ZNAKI INFORMACYJNE I PODOBNE; BUDYNKI PREFABRYKOWANE	139,58	TŁUSZCZE I OLEJE POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO LUB ROŚLINNEGO ORAZ PRODUKTY ICH ROZKŁADU; GOTOWE TŁUSZCZE JADALNE; WOSKI POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO LUB ROŚLINNEGO	99,84

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 3.17. Kraj Trzeci

Turcja

10 grup towarowych o najwyższym eksporcie	Wartość eksportu w 2023 [mln USD]	10 grup towarowych o najwyższym imporcie	Wartość importu w 2023 [mln USD]
MIEDŹ I ARTYKUŁY Z MIEDZI	520,14	PALIWA MINERALNE, OLEJE MINERALNE I PRODUKTY ICH DESTYLACJI; SUBSTANCJE BITUMICZNE; WOSKI	364,91

MINERALNE			
MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	310,05	REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	363,20
REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	263,29	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	318,43
ZWIERZĘTA ŻYWE	181,35	MIEDŹ I ARTYKUŁY Z MIEDZI	295,81
ŻELIWO I STAL	124,25	MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	290,85
SZKŁO I WYROBY ZE SZKŁA	104,38	ŻELIWO I STAL	262,88
KAKAO I PRZETWORY Z KAKAO	98,92	RUDY METALI, ŻUŻEL I POPIÓŁ	241,34
POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	98,40	ALUMINIUM I ARTYKUŁY Z ALUMINIUM	217,34
TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	91,71	ARTYKUŁY Z ŻELIWA LUB STALI	212,43
PALIWA MINERALNE, OLEJE MINERALNE I PRODUKTY ICH DESTYLACJI; SUBSTANCJE BITUMICZNE; WOSKI MINERALNE	90,65	POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	195,29

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 3.18. Kraj Czwarty

Włochy

10 grup towarowych o najwyższym eksporcie	Wartość eksportu w 2023 [mln USD]	10 grup towarowych o najwyższym imporcie	Wartość importu w 2023 [mln USD]
MIEDŹ I ARTYKUŁY Z MIEDZI	889,73	REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	640,91
MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	334,52	POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	366,24
REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	255,23	MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	267,02
ODZIEŻ I DODATKI ODZIEŻOWE, DZIANE	155,65	PERŁY NATURALNE LUB HODOWLANE, KAMIENIE SZLACHETNE LUB PÓLSZLACHETNE, METALE SZLACHETNE, METALE PLATEROWANE METALEM	159,08

		SZLACHETNYM I ARTYKUŁY Z NICH; SZTUCZNA BIŻUTERIA; MONETY	
PRODUKTY CHEMICZNE RÓŻNE	141,37	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	158,05
ODZIEŻ I DODATKI ODZIEŻOWE, NIEDZIANE	128,49	ARTYKUŁY Z ŻELIWA LUB STALI	115,01
TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	124,05	MIEDŹ I ARTYKUŁY Z MIEDZI	109,82
SZKŁO I WYROBY ZE SZKŁA	121,77	ŻELIWO I STAL	105,76
OBUWIE, GETRY I PODOBNE; CZĘŚCI TYCH ARTYKUŁÓW	118,96	PRODUKTY FARMACEUTYCZNE	101,06
WEŁNA, CIENKA LUB GRUBA SIERŚĆ ZWIERZĘCA; PRZĘDZA I TKANINA Z WŁOSIA KOŃSKIEGO	77,08	TYTOŃ I PRZEMYSŁOWE NAMIASKI TYTONIU	79,32

Źródło: UN Comtrade.

Komponent 3.19. Kraj Piąty

Grecja

10 grup towarowych o najwyższym eksporcie	Wartość eksportu w 2023 [mln USD]	10 grup towarowych o najwyższym imporcie	Wartość importu w 2023 [mln USD]
ZBOŻA	211,34	PALIWA MINERALNE, OLEJE MINERALNE I PRODUKTY ICH DESTYLACJI; SUBSTANCJE BITUMICZNE; WOSKI MINERALNE	284,09
REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	189,54	MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	200,87
TŁUSZCZE I OLEJE POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO LUB ROŚLINNEGO ORAZ PRODUKTY ICH ROZKŁADU; GOTOWE TŁUSZCZE JADALNE; WOSKI POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO LUB ROŚLINNEGO	163,95	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	144,38
TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH	160,49	MIEDŹ I ARTYKUŁY Z MIEDZI	135,30
DREWNO I ARTYKUŁY Z DREWNA; WĘGIEL DRZEWNY	145,19	OWOCE I ORZECHY JADALNE; SKÓRKI OWOCÓW CYTRUSOWYCH LUB MELONÓW	112,11
MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKUŁÓW	127,12	REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	99,90
CUKRY I WYROBY CUKIERNICZE	117,90	TYTOŃ I PRZEMYSŁOWE NAMIASKI TYTONIU	98,18
ODZIEŻ I DODATKI ODZIEŻOWE, DZIANE	90,97	ŻELIWO I STAL	95,66

MEBLE; POŚCIEL, MATERACE, STELAŻE POD MATERACE, PODUSZKI I PODOBNE ARTYKUŁY WYPYCHANE; LAMPY I OPRAWY OŚWIETLENIOWE, GDZIE INDZIEJ NIEWYMIENIONE ANI NIEWŁĄCZONE; REKLAMY ŚWIETLNE, PODŚWIETLANE TABLICE I ZNAKI INFORMACYJNE I PODOBNE; BUDYNKI PREFABRYKOWANE	90,97	TŁUSZCZE I OLEJE POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO LUB ROŚLINNEGO ORAZ PRODUKTY ICH ROZKŁADU; GOTOWE TŁUSZCZE JADALNE; WOSKI POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO LUB ROŚLINNEGO	87,11
PRODUKTY MLECZARSKIE; JAJA PTASIE; MIÓD NATURALNY; JADALNE PRODUKTY POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO, GDZIE INDZIEJ NIEWYMIENIONE ANI NIEWŁĄCZONE	89,33	ALUMINIUM I ARTYKUŁY Z ALUMINIUM	86,23

Źródło: UN Comtrade.

5 Bułgaria – handel usługami ze światem

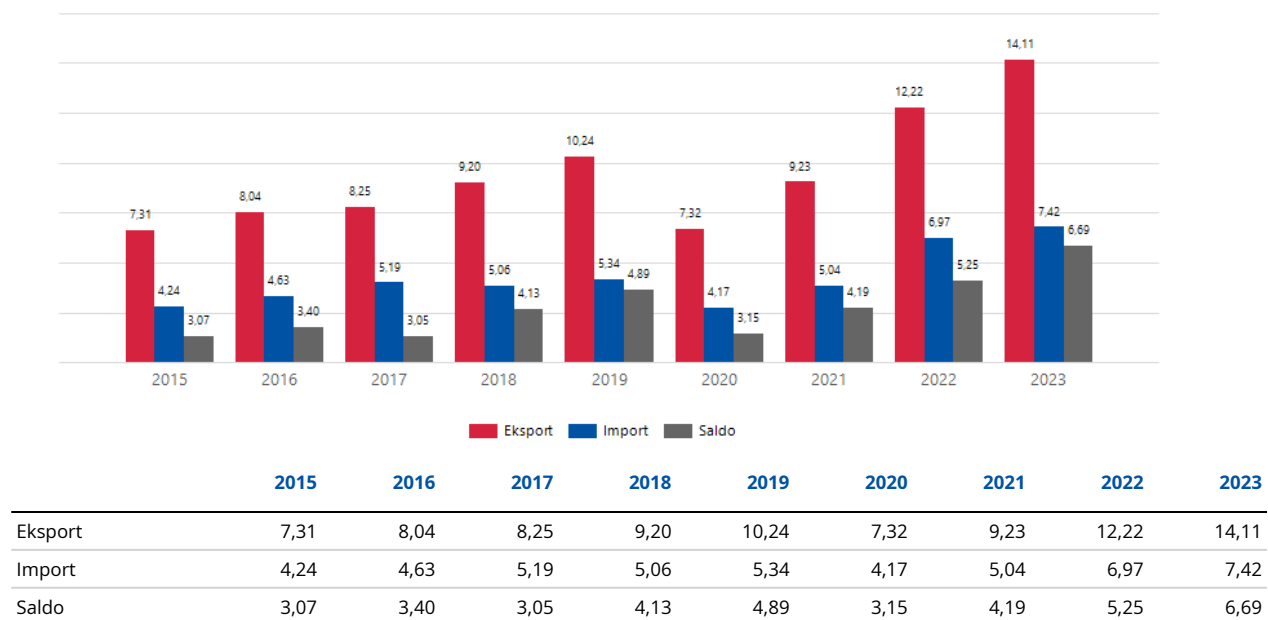
Niniejszy rozdział koncentruje się na handlu usługami między danym krajem a światem, obejmując całkowity eksport i import usług, ich strukturę branżową oraz geograficzną. Dane te są istotne dla eksporterów i decydentów rządowych, ponieważ pozwalają zrozumieć zakres i dynamikę wymiany usług, co jest kluczowe dla identyfikacji nowych rynków oraz rozwoju strategii eksportowych.

Struktura branżowa wskazuje na specjalizację kraju w eksporcie usług, co może pomóc eksporterom w ocenie konkurencyjności i potencjału wzrostu w określonych sektorach. Natomiast analiza geograficzna pokazuje, z którymi krajami istnieją silne więzi handlowe w obszarze usług, co może sugerować możliwości dalszego rozwijania relacji handlowych.

Eksporterzy mogą wykorzystać te dane do dostosowania swoich ofert do potrzeb rynku globalnego, identyfikacji trendów wzrostowych oraz optymalizacji strategii wejścia na nowe rynki. Dla decydentów rządowych, te informacje mogą wspierać tworzenie polityk wspierających ekspansję usług na rynkach międzynarodowych.

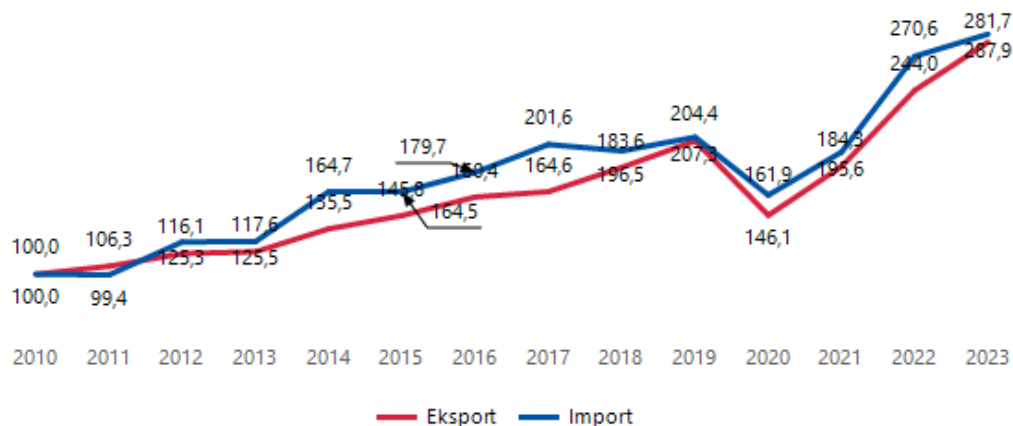
5.1 Całkowity eksport i import usług

Komponent 5.1. Wymiana handlowa usług danego kraju – ujęcie roczne [mld EUR]

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, *International Trade in Services*; dla krajów nienależących do UE - IMF, *Balance of Payments*.

Komponent 5.2. Skumulowany wzrost eksportu i importu usług danego kraju – ujęcie roczne [2010=100]

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Import	100,00	99,41	125,28	125,53	164,67	164,49	179,71	201,57	196,48	207,31	161,85	195,60	270,58	287,91
Export	100,00	106,25	116,12	117,55	135,48	145,84	160,41	164,59	183,56	204,35	146,13	184,28	244,00	281,65

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, *International Trade in Services*; dla krajów nienależących do UE - IMF, *Balance of Payments*.

Komponent 5.3. Wymiana handlowa usług danego kraju – ujęcie kwartalne [mld EUR]

	2021Q1	2021Q2	2021Q3	2021Q4	2022Q1	2022Q2	2022Q3	2022Q4	2023Q1	2023Q2
Eksport	1,72	2,15	2,96	2,41	2,32	2,87	4,08	2,95	2,87	3,28
Import	1,03	1,20	1,40	1,41	1,51	1,71	1,93	1,83	1,66	1,82
Saldo	0,69	0,94	1,56	1,00	0,81	1,16	2,15	1,12	1,21	1,46

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, *International Trade in Services*; dla krajów nienależących do UE - IMF, *Balance of Payments*.

Komponent 5.4. Dynamika wzrostu eksportu i importu usług danego kraju – ujęcie kwartalne [zmiana rok do roku, %]

	2021Q1	2021Q2	2021Q3	2021Q4	2022Q1	2022Q2	2022Q3	2022Q4	2023Q1	2023Q2
Dynamika eksportu	0,58	34,38	37,04	30,27	34,88	33,49	37,84	22,41	23,71	14,29
Dynamika importu	-0,96	42,86	23,89	21,55	46,60	42,50	37,86	29,79	9,93	6,43

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, *International Trade in Services*; dla krajów nienależących do UE - IMF, *Balance of Payments*.

5.2 Struktura branżowa eksportu i importu usług danego kraju

Komponent 5.5. 10 najczęściej eksportowanych usług

Kod EBOPS	Nazwa usługi	Udział w eksporcie ogółem [%]	Wartość eksportu [mln EUR] (2023)	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
SD	Podróże zagraniczne	26,43	3 729,10	14,87	-0,56
SI	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	24,42	3 444,80	16,08	15,82
SC	Usługi transportowe	17,60	2 483,50	8,15	3,64
SJ	Pozostałe usługi biznesowe	17,56	2 477,50	18,97	13,93
SF	Usługi ubezpieczeniowe	5,09	718,50	6,07	4,32
SH	Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	2,20	310,80	11,76	23,27
SB	Naprawy	2,15	303,10	27,78	7,35
SA	Uzłachetnianie	1,80	254,40	166,95	3,13
SG	Usługi finansowe	1,15	162,20	-2,64	5,47
SE	Usługi budowlane	0,84	118,50	48,50	20,83

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, *International Trade in Services*; dla krajów nienależących do UE - IMF, *Balance of Payments*.

Komponent 5.6. 10 najczęściej importowanych usług

Kod EBOPS	Nazwa usługi	Udział w imporcie ogółem [%]	Wartość importu [mln EUR] (2023)	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
SC	Usługi transportowe	30,41	2 256,20	-7,22	10,06
SD	Podróże zagraniczne	23,12	1 715,20	16,32	1,01
SJ	Pozostałe usługi biznesowe	18,97	1 407,40	11,48	13,56
SI	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	10,81	802,00	17,51	10,41
SF	Usługi ubezpieczeniowe	6,93	514,30	14,93	3,97
SH	Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	3,97	294,90	12,73	5,00
SG	Usługi finansowe	3,26	241,70	0,12	-2,46
SB	Naprawy	1,25	92,40	12,00	6,77

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, *International Trade in Services*; dla krajów nienależących do UE - IMF, *Balance of Payments*.

Komponent 5.7. 10 usług o najwyższym przyroście eksportu

Kod EBOPS	Nazwa usługi	Udział w eksporcie ogółem [%]	Wartość eksportu [mln EUR] (2023)	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
SH	Oplaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	2,20	310,80	11,76	23,27
SI	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	24,42	3 444,80	16,08	15,82
SJ	Pozostałe usługi biznesowe	17,56	2 477,50	18,97	13,93
SB	Naprawy	2,15	303,10	27,78	7,35
SG	Usługi finansowe	1,15	162,20	-2,64	5,47
SF	Usługi ubezpieczeniowe	5,09	718,50	6,07	4,32
SC	Usługi transportowe	17,60	2 483,50	8,15	3,64
SA	Uszlachetnianie	1,80	254,40	166,95	3,13
SD	Podróże zagraniczne	26,43	3 729,10	14,87	-0,56

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie usługi o udziale powyżej 1% w całkowitym eksporcie usług.

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, *International Trade in Services*; dla krajów nienależących do UE - IMF, *Balance of Payments*.

Komponent 5.8. 10 usług o najwyższym przyroście importu

Kod EBOPS	Nazwa usługi	Udział w imporcie ogółem [%]	Wartość importu [mln EUR] (2023)	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
SJ	Pozostałe usługi biznesowe	18,97	1 407,40	11,48	13,56
SI	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	10,81	802,00	17,51	10,41
SC	Usługi transportowe	30,41	2 256,20	-7,22	10,06
SB	Naprawy	1,25	92,40	12,00	6,77
SH	Oplaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	3,97	294,90	12,73	5,00
SF	Usługi ubezpieczeniowe	6,93	514,30	14,93	3,97
SD	Podróże zagraniczne	23,12	1 715,20	16,32	1,01
SG	Usługi finansowe	3,26	241,70	0,12	-2,46

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie usługi o udziale powyżej 1% w całkowitym imporcie usług.

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, *International Trade in Services*; dla krajów nienależących do UE - IMF, *Balance of Payments*.

5.3 Struktura geograficzna eksportu i importu usług

Uwaga: Z uwagi na źródło, dane w tym rozdziale dostępne są jedynie dla krajów Unii Europejskiej. Brak danych nie jest błędem.

Komponent 5.9. TOP10 kierunków eksportowych

Nazwa kraju	Udział w eksporcie ogółem [%]	Wartość eksportu [mld EUR] (2023)	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Niemcy	15,43	1,81	22,56	5,97
Wielka Brytania	10,69	1,25	9,86	4,59
Stany Zjednoczone	8,66	1,02	20,29	15,45
Turcja	5,04	0,59	16,75	6,45
Irlandia	4,93	0,58	59,06	25,87
Holandia	4,57	0,54	14,97	10,33
Francja	4,00	0,47	17,50	3,26
Rumunia	3,77	0,44	-7,37	2,43
Belgia	3,21	0,38	13,93	5,95
Rosja	3,17	0,37	4,52	-6,56

Źródło: Eurostat, *International Trade in Services*.

Komponent 5.10. TOP10 kierunków importowych

Nazwa kraju	Udział w imporcie ogółem [%]	Wartość importu w 2023 [mld EUR]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Niemcy	16,96	0,84	4,34	8,61
Irlandia	8,17	0,40	117,71	31,59
Turcja	7,71	0,38	12,56	12,01
Austria	6,25	0,31	24,35	6,60
Włochy	5,60	0,28	8,62	4,03
Francja	5,52	0,27	46,48	8,55
Stany Zjednoczone	4,76	0,23	25,37	7,56
Belgia	4,64	0,23	46,54	9,34
Holandia	4,37	0,22	8,56	7,66
Rumunia	4,26	0,21	-7,73	6,55

Źródło: Eurostat, *International Trade in Services*.

Komponent 5.11. 10 krajów o najwyższym przyroście eksportu usług

Nazwa kraju	Udział w eksporcie ogółem [%]	Wartość eksportu w 2023 [mld EUR]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Irlandia	4,93	0,58	59,06	25,87

Cypr	1,74	0,20	9,28	18,55
Luksemburg	1,01	0,12	-5,41	16,44
Malta	1,34	0,16	-7,39	16,32
Stany Zjednoczone	8,66	1,02	20,29	15,45
Szwecja	1,33	0,16	19,05	11,95
Holandia	4,57	0,54	14,97	10,33
Hiszpania	2,26	0,26	29,88	8,63
Dania	1,06	0,12	18,54	7,97
Szwajcaria	2,81	0,33	14,54	7,69
Turcja	5,04	0,59	16,75	6,45
Niemcy	15,43	1,81	22,56	5,97
Belgia	3,21	0,38	13,93	5,95
Wielka Brytania	10,69	1,25	9,86	4,59
Polska	2,35	0,28	9,46	4,03
Węgry	1,28	0,15	15,86	3,55
Francja	4,00	0,47	17,50	3,26
Austria	2,32	0,27	4,06	3,02
Czechy	1,42	0,17	24,27	2,97
Rumunia	3,77	0,44	-7,37	2,43
Włochy	2,91	0,34	14,19	1,64
Rosja	3,17	0,37	4,52	-6,56

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie kraje o udziale powyżej 1% w całkowitym eksporcie usług.

Źródło: Eurostat, International Trade in Services.

Komponent 5.12. 10 krajów o najwyższym przyroście importu usług

Nazwa kraju	Udział w imporcie ogółem [%]	Wartość importu [mld EUR] (2023)	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Irlandia	8,17	0,40	117,71	31,59
Luksemburg	1,95	0,10	-14,16	31,30
Turcja	7,71	0,38	12,56	12,01
Dania	1,37	0,07	27,98	11,60
Węgry	3,04	0,15	23,48	10,57
Belgia	4,64	0,23	46,54	9,34
Niemcy	16,96	0,84	4,34	8,61
Francja	5,52	0,27	46,48	8,55
Polska	3,51	0,17	21,83	8,21
Holandia	4,37	0,22	8,56	7,66

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie kraje o udziale powyżej 1% w całkowitym imporcie usług.

Źródło: Eurostat, International Trade in Services.

Komponent 5.13. 10 grup usługowych najczęściej eksportowanych i importowanych wg głównych krajów

Niemcy

10 usług o najwyższym eksporcie	Wartość eksportu [mln EUR] (2023 r.)	10 usług o najwyższym imporcie	Wartość importu [mln EUR] (2023 r.)
Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	570,90	Usługi transportowe	293,6
Usługi transportowe	401,30	Podróże zagraniczne	211,3
Podróże zagraniczne	391,90	Pozostałe usługi biznesowe	145,7
Pozostałe usługi biznesowe	206,30	Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	80,3
Naprawy	126,30	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	70,6
Uzslachetnianie	60,30	Naprawy	19,1
Usługi budowlane	36,40	Usługi finansowe	9,9
Usługi finansowe	8,20	Usługi kulturalne i rekreacyjne	3,9
Usługi kulturalne i rekreacyjne	4,80	Uzslachetnianie	1,7
Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	2,40	Usługi budowlane	0,3
Usługi rządowe (gdzie indziej niewymienione)	1,70	Usługi rządowe (gdzie indziej niewymienione)	0,3
Usługi ubezpieczeniowe	0,40	Usługi ubezpieczeniowe	0,0
Usługi niezaklasyfikowane gdzie indziej	0,00	Usługi niezaklasyfikowane gdzie indziej	0,0

Irlandia

10 usług o najwyższym eksporcie	Wartość eksportu [mln EUR] (2023 r.)	10 usług o najwyższym imporcie	Wartość importu [mln EUR] (2023 r.)
Pozostałe usługi biznesowe	267,00	Pozostałe usługi biznesowe	322,1
Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	215,40	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	40,9
Usługi transportowe	44,00	Naprawy	11,1
Podróże zagraniczne	29,20	Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	8,6
Opłaty z tytułu użytkowania	13,80	Podróże zagraniczne	7,0

własności intelektualnej			
Naprawy	5,30	Usługi rządowe (gdzie indziej niewymienione)	6,0
Usługi finansowe	3,50	Usługi transportowe	5,4
Usługi kulturalne i rekreacyjne	0,10	Usługi finansowe	1,4
Usługi rządowe (gdzie indziej niewymienione)	0,10	Usługi kulturalne i rekreacyjne	0,7
Usługi niezaklasyfikowane gdzie indziej	0,00	Usługi niezaklasyfikowane gdzie indziej	0,0
Usługi ubezpieczeniowe	0,00	Usługi budowlane	0,0
Uszlachetnianie	0,00	Usługi ubezpieczeniowe	0,0
Usługi budowlane	0,00	Uszlachetnianie	0,0

Holandia

10 usług o najwyższym eksporcie	Wartość eksportu [mln EUR] (2023 r.)	10 usług o najwyższym imporcie	Wartość importu [mln EUR] (2023 r.)
Pozostałe usługi biznesowe	186,10	Pozostałe usługi biznesowe	59,0
Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	155,70	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	48,5
Podróże zagraniczne	90,80	Usługi transportowe	42,5
Usługi transportowe	54,60	Podróże zagraniczne	39,1
Usługi budowlane	25,30	Oplaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	11,3
Naprawy	15,00	Usługi finansowe	9,2
Usługi finansowe	7,00	Naprawy	4,7
Uszlachetnianie	1,20	Usługi kulturalne i rekreacyjne	0,8
Usługi kulturalne i rekreacyjne	0,50	Usługi rządowe (gdzie indziej niewymienione)	0,1
Oplaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	0,20	Uszlachetnianie	0,1
Usługi rządowe (gdzie indziej niewymienione)	0,20	Usługi niezaklasyfikowane gdzie indziej	0,0
Usługi ubezpieczeniowe	0,20	Usługi budowlane	0,0
Usługi niezaklasyfikowane gdzie indziej	0,00	Usługi ubezpieczeniowe	0,0

Turcja

10 usług o najwyższym eksporcie	Wartość eksportu [mln EUR] (2023 r.)	10 usług o najwyższym imporcie	Wartość importu [mln EUR] (2023 r.)
Podróże zagraniczne	475,00	Podróże zagraniczne	161,4
Usługi transportowe	94,00	Usługi transportowe	150,4
Pozostałe usługi biznesowe	9,30	Pozostałe usługi biznesowe	28,4
Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	7,70	Oplaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	21,8
Usługi finansowe	1,70	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	10,8
Usługi kulturalne i rekreacyjne	0,90	Uszlachetnianie	2,4
Oplaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	0,80	Usługi kulturalne i rekreacyjne	2,2

Uszlachetnianie	0,80	Naprawy	1,7
Naprawy	0,50	Usługi finansowe	1,1
Usługi ubezpieczeniowe	0,40	Usługi ubezpieczeniowe	0,0
Usługi niezaklasyfikowane gdzie indziej	0,00	Usługi niezaklasyfikowane gdzie indziej	0,0
Usługi rządowe (gdzie indziej niewymienione)	0,00	Usługi rządowe (gdzie indziej niewymienione)	0,0
Usługi budowlane	0,00	Usługi budowlane	0,0

Stany Zjednoczone

10 usług o najwyższym eksporcie	Wartość eksportu [mln EUR] (2023 r.)	10 usług o najwyższym imporcie	Wartość importu [mln EUR] (2023 r.)
Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	635,90	Pozostałe usługi biznesowe	86,4
Pozostałe usługi biznesowe	221,20	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	72,8
Podróże zagraniczne	61,30	Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	20,5
Usługi transportowe	41,50	Usługi transportowe	18,1
Usługi kulturalne i rekreacyjne	33,90	Podróże zagraniczne	17,1
Usługi finansowe	12,10	Usługi finansowe	7,8
Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	4,20	Naprawy	5,9
Naprawy	2,20	Usługi kulturalne i rekreacyjne	5,3
Uszlachetnianie	1,70	Usługi ubezpieczeniowe	0,5
Usługi budowlane	1,10	Uszlachetnianie	0,2
Usługi rządowe (gdzie indziej niewymienione)	0,40	Usługi budowlane	0,0
Usługi ubezpieczeniowe	0,30	Usługi niezaklasyfikowane gdzie indziej	0,0
Usługi niezaklasyfikowane gdzie indziej	0,00	Usługi rządowe (gdzie indziej niewymienione)	0,0

Źródło: Eurostat, *International Trade in Services*.

6 Bułgaria – inwestycje zagraniczne

Niniejszy rozdział dostarcza kluczowych informacji o przepływach inwestycyjnych między krajem a resztą świata, w tym bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ), ich strukturze sektorowej i geograficznej.

Analiza tych danych jest istotna dla zrozumienia atrakcyjności kraju. Dane o BIZ wskazują na to, jak atrakcyjny jest kraj dla zagranicznych inwestorów, co może być wskaźnikiem stabilności ekonomicznej i otwartości rynku. Informacje o sektorach przyciągających najwięcej BIZ mogą wskazać eksporterom na obszary z największym potencjałem wzrostu i innowacji. Wreszcie analiza geograficzna inwestycji pokazuje, które kraje najbardziej inwestują w danym kraju, co może pomóc w identyfikacji potencjalnych partnerów handlowych i rynków eksportowych.

Dla eksporterów, wnioski z analizy inwestycji zagranicznych mogą być podstawą do strategii ekspansji międzynarodowej, dostosowania oferty do potrzeb sektorów przyciągających inwestycje, a także do budowania relacji z inwestorami zagranicznymi, co może wspierać eksport.

Komponent 6.1. TOP10 krajów o najwyższych inwestycjach w danym kraju (inwestycje przychodzące)

Nazwa kraju	Udział w inwestycjach ogółem [%]	Wartość w 2022 [mld EUR]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Holandia	14,64	7,86	5,45	-0,09
Austria	10,10	5,42	9,71	5,97
Niemcy	7,73	4,15	6,38	6,29
Szwajcaria	5,90	3,17	18,72	17,53
Grecja	5,51	2,96	-2,94	5,94
Włochy	5,41	2,90	-2,66	2,83
Cypr	4,99	2,68	12,69	5,44
Belgia	4,88	2,62	37,72	12,73
Luksemburg	4,87	2,61	-4,46	14,10
Wielka Brytania	4,12	2,21	-2,96	0,02

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, FDI; dla krajów nienależących do UE - IMF, Coordinated Direct Investment Survey.

Komponent 6.2. TOP10 krajów, w których dany kraj inwestuje (inwestycje wychodzące)

Nazwa kraju	Udział w inwestycjach ogółem [%]	Wartość w 2022 [mld EUR]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Rumunia	13,56	0,46	24,45	22,13

Wyspy Marshalla	9,39	0,32	14,73	3,70
Holandia	7,19	0,24	20,32	12,03
Serbia	6,70	0,23	6,78	-1,27
Grecja	6,18	0,21	-11,43	10,18
Mołdawia	5,77	0,19	18,76	207,90
Włochy	4,77	0,16	-9,39	2,28
Macedonia Północna	4,74	0,16	2,45	13,40
Niemcy	4,71	0,16	11,03	-4,10
Stany Zjednoczone	4,61	0,15	-1,90	-1,11

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, FDI; dla krajów nienależących do UE - IMF, Coordinated Direct Investment Survey.

Komponent 6.3. TOP10 krajów o najwyższym przyroście inwestycji w danym kraju w ciągu ostatnich 5 lat (inwestycje przychodzące)

Nazwa kraju	Udział w inwestycjach ogółem [%]	Wartość w 2022 [mld EUR]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Szwajcaria	5,90	3,17	18,72	17,53
Luksemburg	4,87	2,61	-4,46	14,10
Belgia	4,88	2,62	37,72	12,73
Szwecja	1,00	0,54	3,60	11,20
Turcja	2,19	1,18	4,24	7,21
Niemcy	7,73	4,15	6,38	6,29
Austria	10,10	5,42	9,71	5,97
Grecja	5,51	2,96	-2,94	5,94
Węgry	3,72	2,00	3,80	5,81
Cypr	4,99	2,68	12,69	5,44

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, FDI; dla krajów nienależących do UE - IMF, Coordinated Direct Investment Survey.

Komponent 6.4. TOP10 krajów o najwyższym przyroście inwestycji CAGR danego kraju w ciągu ostatnich 5 lat (inwestycje wychodzące)

Nazwa kraju	Udział w inwestycjach ogółem [%]	Wartość w 2022 [mld EUR]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
Mołdawia	5,77	0,19	18,76	207,90
Peru	1,08	0,04	35,82	64,74
Meksyk	1,66	0,06	19,19	35,81
Malta	3,67	0,12	69,14	25,50
Rumunia	13,56	0,46	24,45	22,13
Belgia	2,06	0,07	1,02	20,98
Hiszpania	2,21	0,07	40,99	19,73
Macedonia Północna	4,74	0,16	2,45	13,40
Holandia	7,19	0,24	20,32	12,03
Ukraina	1,45	0,05	-6,54	11,58

Źródło: Dla krajów należących do UE - Eurostat, FDI; dla krajów nienależących do UE - IMF, Coordinated Direct Investment Survey.

7 Handel towarami Polska – Bułgaria

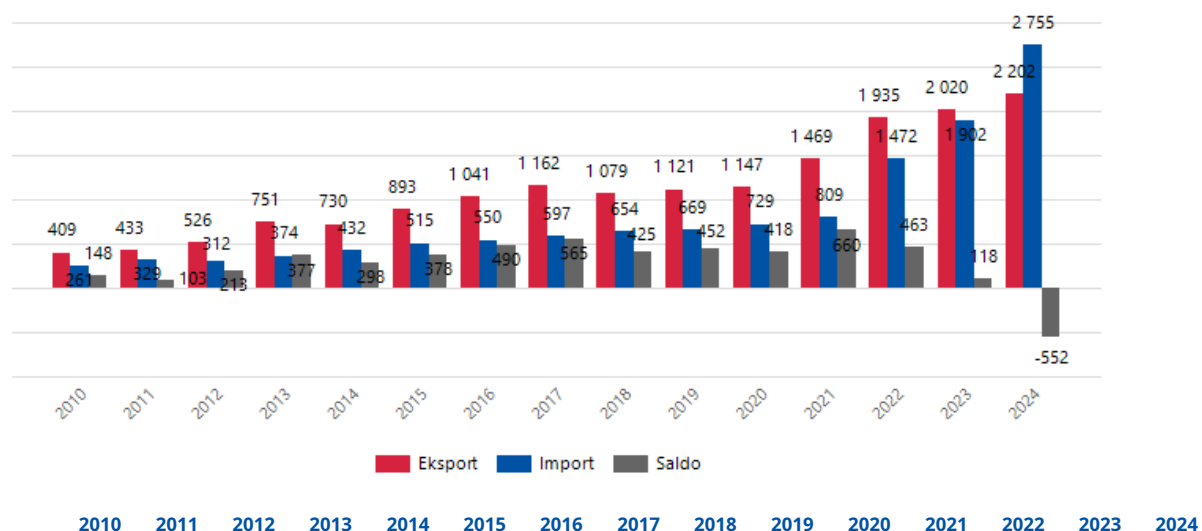
Niniejszy rozdział przedstawia ogólne dane na temat polskiego eksportu i importu towarów do i z wybranego kraju, ich strukturę, a także dynamikę zmian. Analiza takich danych jest ważna z kilku powodów:

- ocena rynku: dostarcza informacji o wielkości i kierunkach wymiany handlowej, co jest kluczowe dla zrozumienia aktualnego stanu stosunków gospodarczych między dwoma krajami.
- identyfikacja trendów: wskazuje na trendy w handlu, pomagając eksporterom i decydentom rządowym w identyfikacji potencjalnych obszarów wzrostu lub spadku wymiany handlowej.
- planowanie strategiczne: dla eksporterów, wiedza na temat struktury importu i eksportu pozwala na dostosowanie strategii produktowych i marketingowych do potrzeb rynku. Dla decydentów rządowych, dane te mogą wspierać formułowanie polityk wspierających rozwój handlu.

Informacje zawarte w niniejszym rozdziale dają eksporterom i decydentom rządowym kompleksowy obraz handlu towarami między Polską a Holandią, co umożliwi lepsze przygotowanie do podejmowania świadomych decyzji biznesowych i politycznych mających na celu zwiększenie wymiany handlowej i wzmocnienie relacji gospodarczych.

7.1 Polski eksport i import towarów do i z danego kraju ogółem

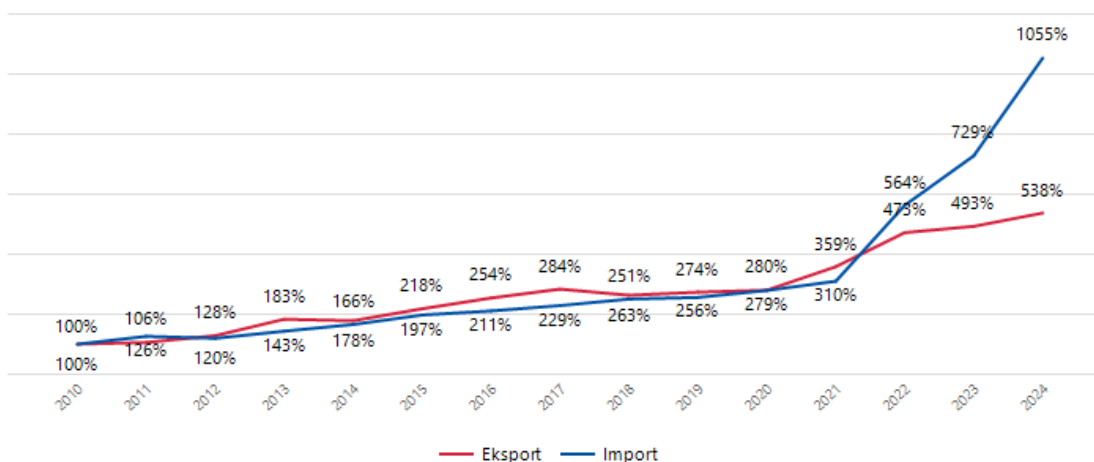
Komponent 7.1. Wymiana handlowa towarów z Polską – ujęcie roczne [mln EUR]

Eksport	409	433	526	751	730	893	1 041	1 162	1 079	1 121	1 147	1 469	1 935	2 020	2 202
Import	261	329	312	374	432	515	550	597	654	669	729	809	1 472	1 902	2 755
Saldo	148	103	213	377	298	378	490	565	425	452	418	660	463	118	-552

Źródło: GUS

Komponent 7.2. Skumulowany wzrost polskiego eksportu i importu towarów – ujęcie roczne [2010=100]

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Eksport	100,00 %	105,68 %	128,36 %	183,40 %	178,33 %	218,17 %	254,20 %	283,91 %	263,42 %	273,69 %	280,13 %	358,74 %	472,56 %	493,45 %	537,81 %
Import	100,00 %	126,23 %	119,66 %	143,20 %	165,64 %	197,26 %	210,93 %	228,90 %	250,52 %	256,24 %	279,37 %	310,12 %	563,89 %	728,96 %	1055,5 0%

Źródło: GUS

Komponent 7.3. Wymiana handlowa towarów z Polską – ujęcie miesięczne [mln EUR]

	2024 M01	2024 M02	2024 M03	2024 M04	2024 M05	2024 M06	2024 M07	2024 M08	2024 M09	2024 M10	2024 M11	2024 M12	2025 M01
Eksport	165,21	176,60	164,33	181,17	164,52	180,42	172,91	170,55	205,58	243,29	205,45	171,97	185,96
Import	206,35	195,76	240,58	216,89	180,53	226,35	248,03	227,66	228,93	265,39	294,53	223,51	187,92
Saldo	-41,14	-19,16	-76,25	-35,71	-16,01	-45,92	-75,13	-57,10	-23,35	-22,10	-89,08	-51,54	-1,96

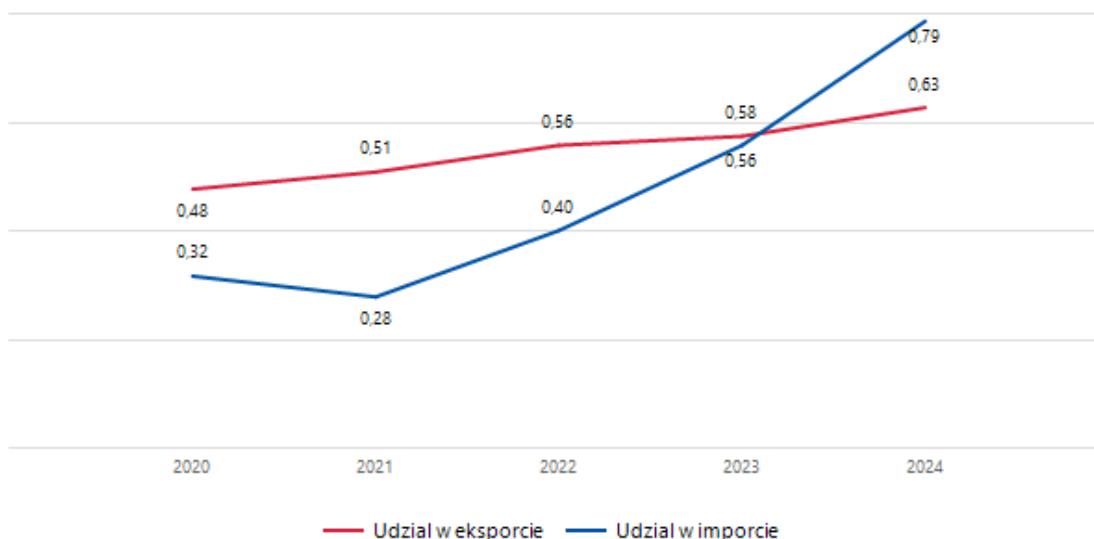
Źródło: GUS

Komponent 7.4. Dynamika wzrostu eksportu i importu towarów z Polską ujęcie miesięczne, zmiany rok do roku [%]

	2024 M01	2024 M02	2024 M03	2024 M04	2024 M05	2024 M06	2024 M07	2024 M08	2024 M09	2024 M10	2024 M11	2024 M12	2025 M01
Eksport	-1,30%	-2,22%	-19,23%	13,99%	4,81%	17,86%	13,64%	4,60%	15,96%	40,24%	17,36%	8,23%	12,56%
Import	18,13%	43,04%	53,89%	42,65%	15,19%	57,03%	67,50%	81,55%	70,23%	52,27%	49,60%	10,42%	-8,93%

Źródło: GUS

Komponent 7.5. Udział danego kraju w polskim eksporcie i imporcie towarów ogółem [%]

Źródło: GUS

7.2 Struktura polskiego eksportu towarów do danego kraju

Komponent 7.6. 10 najczęściej eksportowanych grup towarowych wysokiego poziomu (HS2)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w eksporcie ogółem [%]	Wartość eksportu [mln EUR] w 2024 r.	CAGR za 5 lat [%]
84	REAKTORY JĄDROWE, KOTLY, MASZYNY I URZADZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	10,91	240,16	14,03
85	MASZYNY I URZADZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DZWIĘKU, REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DZWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKULÓW	7,12	156,71	13,90
87	POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	6,68	147,06	17,57
39	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKULY Z NICH	5,56	122,43	11,58

61	ODZIEZ I DODATKI ODZIEZOWE, DZIANE	5,02	110,47	30,57
62	ODZIEZ I DODATKI ODZIEZOWE, NIEDZIANE	3,80	83,63	30,69
64	OBUWIE, GETRY I PODOBNE; CZESCI TYCH ARTYKULÓW	3,79	83,35	19,58
94	MEBLE; POSCIEL, MATERACE, STELAZE POD MATERACE, PODUSZKI I PODOBNE ARTYKULY WYPYCHANE; LAMPY I OPRAWY OSWIETLENIOWE, GDZIE INDZIEJ NIEWYMIENIONE ANI NIEWLACZONE; REKLAMY SWIETLNE, PODSWIETLANE TABLICE I ZNAKI INFORMACYJNE I PODOBNE; BUDYNKI PREFABRYKOWANE	3,43	75,50	2,37
38	PRODUKTY CHEMICZNE RÓZNE	3,42	75,32	8,84
19	PRZETWORY ZE ZBÓZ, MAKI, SKROBI LUB MLEKA; PIECZYWA CUKIERNICZE	3,05	67,22	18,54

Uwaga: Najczęściej eksportowane towary są liczone na podstawie średniej eksportu z ostatnich 5 lat.

Źródło: GUS

Komponent 7.7. 10 grup towarowych wysokiego poziomu (HS2) o najwyższej dynamice eksportu

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Wartość eksportu [mln EUR] w 2024 r.	CAGR za 5 lat [%]
71	PERLY NATURALNE LUB HODOWLANE, KAMIEŃ SZLACHETNY LUB PÓLSZLACHETNY, METALE SZLACHETNE, METALE PLATEROWANE METALEM SZLACHETNYM I ARTYKULY Z NICH; SZTUCZNA BIZUTERIA; MONETY	43,57	169,15
27	PALIWA MINERALNE, OLEJE MINERALNE I PRODUKTY ICH DESTYLACJI; SUBSTANCJE BITUMICZNE; WOSKI MINERALNE	35,42	57,40
15	TLUSZCZE I OLEJE POCHODZENIA ZWIERZECEGO LUB ROSLINNEGO ORAZ PRODUKTY ICH ROZKŁADU; GOTOWE TLUSZCZE JADALNE; WOSKI POCHODZENIA ZWIERZECEGO LUB ROSLINNEGO	33,16	43,57
62	ODZIEZ I DODATKI ODZIEZOWE, NIEDZIANE	83,63	30,69
61	ODZIEZ I DODATKI ODZIEZOWE, DZIANE	110,47	30,57
33	OLEJKI ETERYCZNE I REZINOIDY; PREPARATY PERFUMERYJNE, KOSMETYCZNE LUB TOALETOWE	25,88	24,69
64	OBUWIE, GETRY I PODOBNE; CZESCI TYCH ARTYKULÓW	83,35	19,58
19	PRZETWORY ZE ZBÓZ, MAKI, SKROBI LUB MLEKA; PIECZYWA CUKIERNICZE	67,22	18,54
76	ALUMINIUM I ARTYKULY Z ALUMINIUM	26,19	18,19
87	POJAZDY NIESZYNOWE ORAZ ICH CZESCI I AKCESORIA	147,06	17,57

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie towary o udziale powyżej 1% w całkowitym eksporcie towarów.

Źródło: GUS

Komponent 7.8. 10 najczęściej eksportowanych grup towarowych niskiego poziomu (HS6)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w eksporcie ogółem [%]	Wartość eksportu [mln EUR] w 2024 r.	CAGR za 5 lat [%]
382600	Biodiesel i jego mieszaniny, niezawierające lub zawierające < 70 % masy olejów ropy naftowej lub olejów otrzymywanych z mineralów bitumicznych	2,40	52,88	6,19
240220	Papierosy zawierające tyton	1,68	37,01	0,61
847149	*Maszyny do automatycznego przetwarzania danych, przedstawione w formie systemów "zawierające w tej samej obudowie co najmniej jednostkę centralną oraz urządzenia wejścia i wyjścia" (z wyl. przenośnych maszyn <= 10 kg i jednostek peryferyjnych)	1,57	34,66	24,44
710691	*Srebro, włącznie ze srebrem pokrytym złotem lub platyną, w stanie surowym (z wyl. srebra w postaci proszku)	1,55	34,21	
300490	*Leki złożone z produktów zmieszanych lub niez mieszanych do celów terapeutycznych, lub profilaktycznych, pakowane w odmierzone dawki (włącznie z lekami podawanymi przez skórę) lub do postaci, lub w opakowania do sprzedaży detalicznej (z wyl. zawierających antybiotyki, hormony lub steroidy stosowane jako hormony, alkaloidy, prowitaminy, witaminy, ich pochodne lub antymalaryczne substancje czynne)	1,55	34,13	9,58
940360	Meble drewniane (z wyl. do biura, kuchni i sypialni oraz mebli do siedzenia)	1,54	33,81	3,08
210690	Przetwory spożywcze, gdzie indziej niesklasyfikowane	1,41	30,98	13,60
270400	Koks i półkoks, z węgla, węgla brunatnego [lignitu] lub torfu, nawet aglomerowany; węgiel retortowy	1,36	29,95	279,98
190590	Chleb, bulki, pieczywo cukiernicze, ciasta i ciastka, herbatniki i pozostałe wyroby piekarnicze, nawet zawierające kakao; opłatki sakralne, puste kapsułki stosowane do celów farmaceutycznych, wafle wytłaczane, papier ryżowy i podobne wyroby (z wyl. chleba chrupkiego, piernika z dodatkiem imbiru i podobnych, słodkich herbatników, gofrów, wafli nie wymienionych, sucharków, tostów z chleba i podobnych wyrobów tostowych)	1,20	26,49	23,19
640419	Obuwie o podszewkach zewnętrznych z gumy lub tworzyw sztucznych i cholewkach z materiałów włókienniczych (z wyl. obuwia sportowego, w tym butów do tenisa, butów do koszykówki, pantofli gimnastycznych, butów treningowych i podobnych, obuwia dla lalek)	1,16	25,61	28,35

Uwaga: Najczęściej eksportowane towary są liczone na podstawie średniej eksportu z ostatnich 5 lat.

Źródło: GUS

Komponent 7.9. 10 grup towarowych niskiego poziomu (HS6) o najwyższej dynamice eksportu

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Wartość eksportu [mln EUR] w 2024 r.	CAGR za 5 lat [%]
--------	-----------------------	--------------------------------------	-------------------

270400	Koks i półkoks, z węgla, węgla brunatnego [lignitu] lub torfu, nawet aglomerowany; węgiel retortowy	29,95	279,98
610910	*T-shirts, koszulki trykotowe i pozostałe trykoty, z bawełny, dziane	22,86	33,84
640419	Obuwie o podeszwach zewnętrznych z gumy lub tworzyw sztucznych i cholewkach z materiałów włókienniczych (z wyl. obuwia sportowego, w tym butów do tenisa, butów do koszykówki, pantofli gimnastycznych, butów treningowych i podobnych, obuwia dla lalek)	25,61	28,35
847149	*Maszyny do automatycznego przetwarzania danych, przedstawione w formie systemów "zawierające w tej samej obudowie co najmniej jednostkę centralną oraz urządzenia wejścia i wyjścia" (z wyl. przenosnych maszyn <= 10 kg i jednostek peryferyjnych)	34,66	24,44
190590	Chleb, bulki, pieczywo cukiernicze, ciasta i ciastka, herbatniki i pozostałe wyroby piekarnicze, nawet zawierające kakao; opłatki sakralne, puste kapsułki stosowane do celów farmaceutycznych, wafle wytłaczane, papier ryżowy i podobne wyroby (z wyl. chleba chrupkiego, piernika z dodatkiem imbiru i podobnych, słodkich herbatników, gofrów, wafli nie wymienionych, sucharków, tostów z chleba i podobnych wyrobów tostowych)	26,49	23,19
180690	Czekolada i pozostałe przetwory spożywcze zawierające kakao, w pojemnikach lub w bezpośrednich opakowaniach o masie <= 2 kg (z wyl. w blokach, tabliczkach lub batonach i proszku kakaowego)	25,20	19,22
210690	Przetwory spożywcze, gdzie indziej niesklasyfikowane	30,98	13,60
300490	*Leki złożone z produktów zmieszanych lub niez mieszanych do celów terapeutycznych, lub profilaktycznych, pakowane w odmierzone dawki (włącznie z lekami podawanymi przez skórę) lub do postaci, lub w opakowania do sprzedaży detalicznej (z wyl. zawierających antybiotyki, hormony lub steroidy stosowane jako hormony, alkaloidy, prowitaminy, witaminy, ich pochodne lub antymalaryczne substancje czynne)	34,13	9,58
382600	Biodiesel i jego mieszaniny, niezawierające lub zawierające < 70 % masy olejów ropy naftowej lub olejów otrzymanych z mineralów bitumicznych	52,88	6,19
940360	Meble drewniane (z wyl. do biura, kuchni i sypialni oraz mebli do siedzenia)	33,81	3,08

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie towary o udziale powyżej 1% w całkowitym eksporcie towarów.

Źródło: GUS

7.3 Struktura polskiego importu towarów z danego kraju

Komponent 7.10. 10 najczęściej importowanych grup towarowych wysokiego poziomu (HS2)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w imporcie ogółem [%]	Wartość importu [mln EUR] w 2024 r.	CAGR za 5 lat [%]
93	BRON I AMUNICJA; ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	62,95	1 733,98	174,43
85	MASZYNY I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE ORAZ ICH CZĘŚCI; REJESTRATORY I ODTWARZACZE DŹWIĘKU,	3,93	108,26	6,60

	REJESTRATORY I ODTWARZACZE OBRAZU I DZWIĘKU ORAZ CZĘŚCI I AKCESORIA DO TYCH ARTYKULÓW			
84	REAKTORY JĄDROWE, KOTŁY, MASZYNY I URZĄDZENIA MECHANICZNE; ICH CZĘŚCI	3,53	97,14	-1,14
74	MIEDZ I ARTYKULY Z MIEDZI	3,10	85,33	13,09
39	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKULY Z NICH	2,28	62,87	18,55
73	ARTYKULY Z ŻELAZA LUB STALI	1,83	50,41	10,02
30	PRODUKTY FARMACEUTYCZNE	1,78	49,04	5,19
76	ALUMINIUM I ARTYKULY Z ALUMINIUM	1,70	46,91	10,35
62	ODZIEŻ I DODATKI ODZIEŻOWE, NIEDZIANE	1,31	35,99	10,48
94	MEBLE; POSCIEL, MATERACE, STELAŻE POD MATERACE, PODUSZKI I PODOBNE ARTYKULY WYPYCHANE; LAMPY I OPRAWY OŚWIETLENIOWE, GDZIE INDZIEJ NIEWYMIENIONE ANI NIEWŁACZONE; REKLAMY ŚWIETLNE, PODŚWIETLANE TABLICE I ZNAKI INFORMACYJNE I PODOBNE; BUDYNKI PREFABRYKOWANE	1,29	35,49	4,81

Uwaga: Najczęściej importowane towary są liczone na podstawie średniej importu z ostatnich 5 lat.

Źródło: GUS

Komponent 7.11. 10 grup towarowych wysokiego poziomu (HS2) o najwyższej dynamice importu

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Wartość importu [mln EUR] w 2024 r.	CAGR za 5 lat [%]
93	BRON I AMUNICJA; ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	1 733,98	174,43
72	ŻELAZO I STAL	33,83	50,80
90	PRZYRZĄDY I APARATURA, OPTYCZNE, FOTOGRAFICZNE, KINEMATOGRAFICZNE, POMIAROWE, KONTROLNE, PRECYZYJNE, MEDYCZNE LUB CHIRURGICZNE; ICH CZĘŚCI I AKCESORIA	33,90	21,84
39	TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKULY Z NICH	62,87	18,55
86	LOKOMOTYWY POJAZDÓW SZYNOWYCH, TABOR SZYNOWY I JEGO CZĘŚCI; OSPRZĘT I ELEMENTY TORÓW KOLEJOWYCH LUB TRAMWAJOWYCH, I ICH CZĘŚCI; KOMUNIKACYJNE URZĄDZENIA SYGNALIZACYJNE WSZELKICH TYPÓW, MECHANICZNE (WŁACZAJĄC ELEKTROMECHANICZNE)	34,70	13,90
74	MIEDZ I ARTYKULY Z MIEDZI	85,33	13,09
61	ODZIEŻ I DODATKI ODZIEŻOWE, DZIANE	30,66	11,94
62	ODZIEŻ I DODATKI ODZIEŻOWE, NIEDZIANE	35,99	10,48
76	ALUMINIUM I ARTYKULY Z ALUMINIUM	46,91	10,35

73	ARTYKULY Z ZELIWA LUB STALI	50,41	10,02
----	-----------------------------	-------	-------

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie towary o udziale powyżej 1% w całkowitym imporcie towarów.

Źródło: GUS

Komponent 7.12. 10 najczęściej importowanych grup towarowych niskiego poziomu (HS6)

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Udział w imporcie ogółem [%]	Wartość importu [mln EUR] w 2024 r.	CAGR za 5 lat [%]
930690	Bomby, granaty, torpedy, miny, pociski i pozostała amunicja oraz granaty oraz ich części, gdzie indziej niesklasyfikowane (z wyl. naboju)	60,43	1 664,60	207,50
740710	*Sztaby, prety i kształtowniki, z miedzi rafinowanej, gdzie indziej niesklasyfikowane	2,64	72,78	16,16
300490	*Leki złożone z produktów zmieszanych lub niezmięszanych do celów terapeutycznych, lub profilaktycznych, pakowane w odmierzone dawki (włącznie z lekami podawanymi przez skórę) lub do postaci, lub w opakowania do sprzedaży detalicznej (z wyl. zawierających antybiotyki, hormony lub steroidy stosowane jako hormony, alkaloidy, prowitaminy, witaminy, ich pochodne lub antymalaryczne substancje czynne)	1,46	40,28	8,91
848180	Armatura do rur, płaszczy kotłów, zbiorników, kadzi lub podobnych (z wyl. zaworów redukcyjnych, zaworów do olejowo-hydraulicznych lub pneumatycznych układów przenoszenia napędu, zaworów zwrotnych "jednokierunkowych" i zaworów bezpieczeństwa lub zaworów nadmiarowych)	1,41	38,76	1,17
930110	*Bron artyleryjska (na przykład armaty, haubice i moździerze)	1,30	35,69	
120600	Nasiona słonecznika, nawet łamane	1,04	28,63	1,90
930629	*Części naboju do strzelb myśliwskich z lufą gładką; srut ołowiane do karabinków i pistoletów pneumatycznych	0,87	24,07	67,63
392020	Płyty, arkusze, folie, tasma i pasy, z niekomórkowych polimerów propylenu, niewzmocnionych, nielaminowanych, nieosadzonych na podłożu ani niepolączonych w podobny sposób z innymi materiałami, nieobrobione lub obrobione tylko powierzchniowo lub pocięte jedynie na prostokaty lub kwadraty (z wyl. wyrobów samoprzylepnych i pokryw podłogowych, ściennych i sufitowych objętych pozycją 3918)	0,87	23,87	32,26
730661	Rury, przewody rurowe i profile drazone, spawane, zgrzewane, o kwadratowym lub prostokątnym przekroju poprzecznym, z żeliwa lub ze stali	0,85	23,32	21,01
940199	Pozostałe części mebli do siedzenia, nie z drewna	0,84	23,26	

Uwaga: Najczęściej importowane towary są liczone na podstawie średniej importu z ostatnich 5 lat.

Źródło: GUS

Komponent 7.13. 10 grup towarowych niskiego poziomu (HS6) o najwyższej dynamice importu

Kod HS	Nazwa grupy towarowej	Wartość importu [mln EUR] w 2024 r.	CAGR za 5 lat [%]
930690	Bomby, granaty, torpedy, miny, pociski i pozostała amunicja oraz granaty oraz ich części, gdzie indziej niesklasyfikowane (z wyl. nabożów)	1 664,60	207,50
740710	*Sztaby, prety i kształtowniki, z miedzi rafinowanej, gdzie indziej niesklasyfikowane	72,78	16,16
300490	*Leki złożone z produktów zmieszanych lub niezmiyszanych do celów terapeutycznych, lub profilaktycznych, pakowane w odmierzone dawki (włącznie z lekami podawanymi przez skórę) lub do postaci, lub w opakowania do sprzedaży detalicznej (z wyl. zawierających antybiotyki, hormony lub steroidy stosowane jako hormony, alkaloidy, prowitaminy, witaminy, ich pochodne lub antymalaryczne substancje czynne)	40,28	8,91
120600	Nasiona słonecznika, nawet lamane	28,63	1,90
848180	Armatura do rur, płaszczy kotłów, zbiorników, kadzi lub podobnych (z wyl. zaworów redukcyjnych, zaworów do olejowo-hydraulicznych lub pneumatycznych układów przenoszenia napędu, zaworów zwrotnych "jednokierunkowych" i zaworów bezpieczeństwa lub zaworów nadmiarowych)	38,76	1,17
930110	*Bron artyleryjska (na przykład armaty, haubice i moździerze)	35,69	

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie towary o udziale powyżej 1% w całkowitym imporcie towarów.

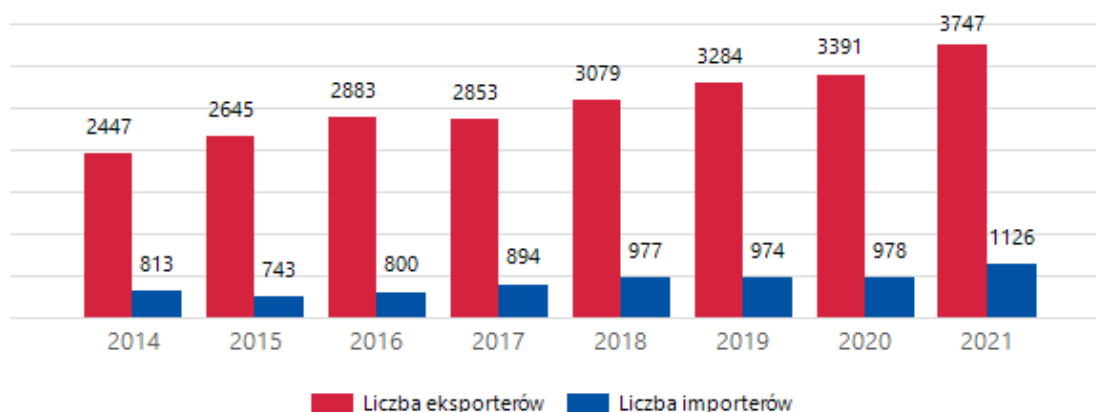
Źródło: GUS

7.4 Liczba i struktura polskich eksporterów i importerów – Bułgaria

Dane o liczbie i strukturze polskich eksporterów i importerów w handlu z wybranym krajem dostarczają wartościowych informacji na temat rozmiarów i struktury firm zaangażowanych w wymianę handlową między tymi krajami. Pozwalają zrozumieć, jakie sektory i rozmiary firm są najbardziej aktywne w handlu, co może wskazywać na specyficzne możliwości rynkowe np. dla nowych eksporterów. Analiza liczby i struktury eksporterów i importerów może ujawnić trendy w handlu dwustronnym, w tym zmiany w zapotrzebowaniu lub w dostawach.

Dla eksporterów, wiedza o strukturze rynku pozwala na lepsze dostosowanie strategii eksportowych, zwłaszcza w zakresie segmentacji rynku i pozycjonowania. Dla decydentów rządowych, informacje te są kluczowe dla wspierania eksportu i negocjacji handlowych.

Komponent 7.14. Liczba eksporterów i importerów towarów

Źródło: Eurostat, TEC.

Komponent 7.15. Struktura eksporterów i importerów towarów oraz wartość wymiany handlowej

	Firmy poniżej 10 pracowników (2021 r.)	Firmy od 10 do 49 pracowników (2021 r.)	Firmy od 50 do 249 pracowników (2021 r.)	Firmy powyżej 250 pracowników (2021 r.)	Łącznie (2021 r.)	Firmy brak danych (2021 r.)
Ilość eksporterów	480	1 096	1 363	808	3 747	0
Wartość eksportu [tys. EUR]	70 970,71	156 974,30	255 250,98	630 259,39	1 113 455,38	0,00
Ilość importerów	148	266	375	337	1 126	0
Wartość importu [tys. EUR]	50 124,55	132 909,63	194 133,30	240 606,36	617 773,85	0,00

Uwaga: Z uwagi na to, że źródło wykorzystuje inną metodologię niż baza handlu zagranicznego GUS, suma eksportu i importu może się różnić.

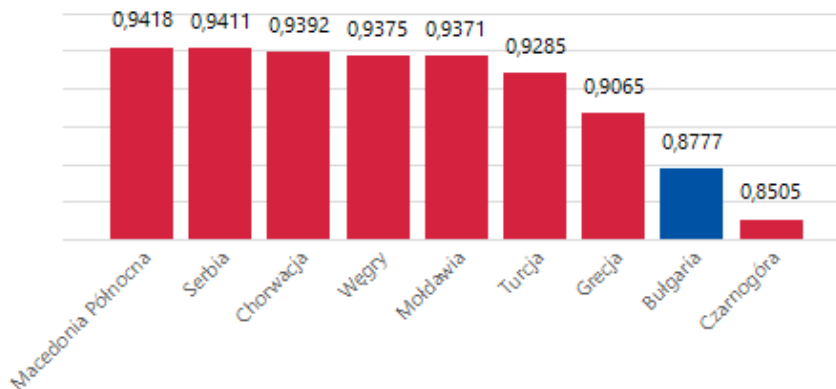
Źródło: Eurostat, TEC.

7.5 Wskaźniki jakości handlu Polska – Bułgaria

Wskaźniki jakości handlu mogą pomóc zrozumieć efektywność obecnych działań handlowych i wskazać obszary wymagające ulepszenia lub przekierowania strategii.

Wskaźnik intensywności handlu (Trade Intensity Index) pokazuje czy wymiana handlowa pomiędzy dwoma krajami jest większa czy mniejsza niż wynikałoby to z ich udziału w światowym handlu. Wskaźnik jest liczony jako relacja udziału eksportu z Polski do danego kraju w eksporcie do świata oraz udziału eksportu świata do danego kraju w eksporcie świata ogółem. Jeżeli wartość wskaźnika intensywności handlu jest wyższa od 1, oznacza to, że relacja handlowa między krajami jest silniejsza niż wynika to z udziałów tych krajów w światowym handlu. Wartości wskaźnika poniżej oznaczają zaś relację słabszą niż oczekiwana na podstawie udziału krajów w handlu światowym.

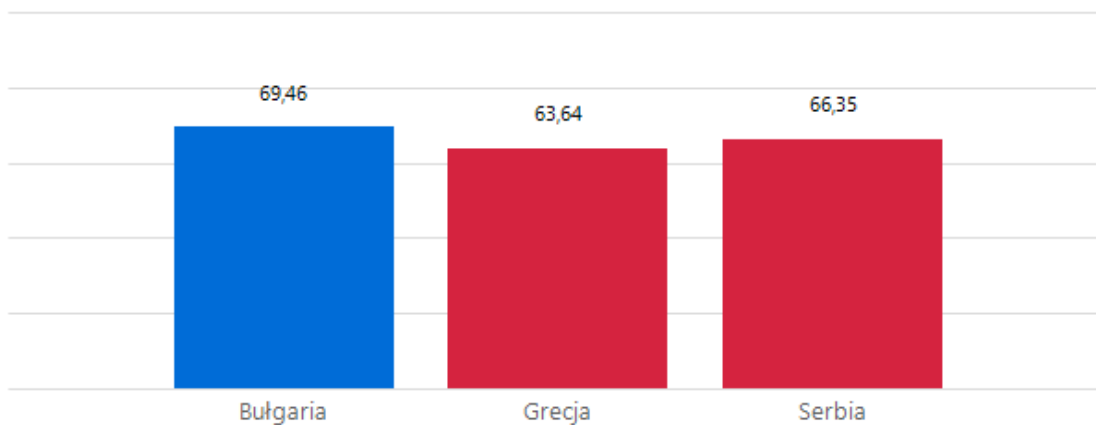
Komponent 7.16. Indeks intensywności handlu (Trade Intensity Index) Polski z danym krajem i krajami porównywalnymi – Bułgaria

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UN Comtrade.

Wskaźnik dopasowania handlu (Trade Complementarity Index) pokazuje dopasowanie struktury eksportu danego kraju do importu danego partnera. Liczony jest na podstawie udziałów poszczególnych towarów w eksporcie danego kraju i porównywany z udziałem tych samych towarów w imporcie jego partnera. Indeks wynosi 0, jeżeli dany kraj nie eksportuje żadnego towaru lub jego partner nie importuje żadnego towaru, zaś 100, jeżeli udziały poszczególnych towarów w eksporcie danego kraju i imporcie jego partnera są dokładnie takie same.

Komponent 7.17. Dopasowanie eksportu Polski (Trade Complementarity Index) do importu danego kraju i krajów porównywalnych – Bułgaria

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UN Comtrade.

8 Handel usługami Polska – Bułgaria

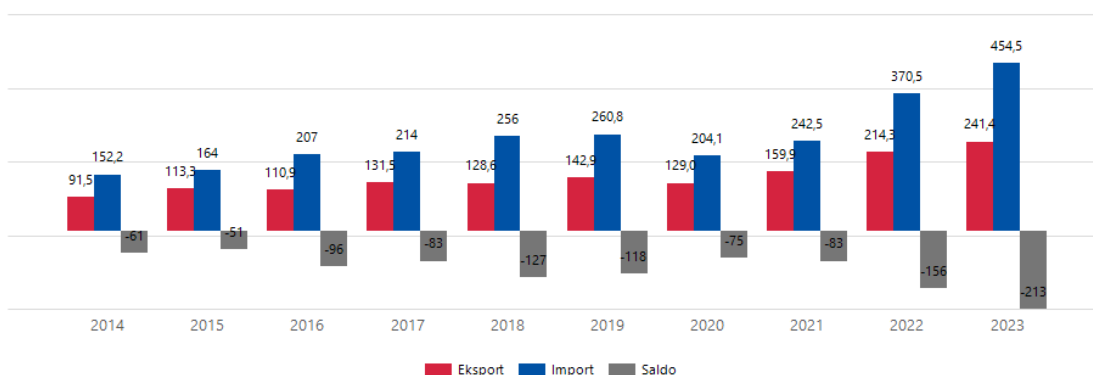
Niniejszy rozdział koncentruje się na handlu usługami między Polską a Holandią, oferując dane na temat ogólnego eksportu i importu usług, ich struktury branżowej i geograficznej.

Analiza tych danych jest umożliwiała eksporterom i decydentom rządowym zrozumienie, w jakich usługach Polska jest konkurencyjna oraz na identyfikację obszarów z potencjałem wzrostu. Pozwala na ocenę poziomu współpracy gospodarczej między krajami w sektorze usług, co może sugerować obszary dla dalszego rozwoju stosunków handlowych. Dla eksporterów, dane te mogą pomóc w dostosowaniu oferty do potrzeb rynkowych i wykorzystaniu nisz rynkowych. Dla decydentów, są one podstawą do wspierania sektorów z największym potencjałem eksportowym.

Informacje o handlu usługami dają kompleksowy obraz możliwości eksportowych i importowych, co jest fundamentem dla strategicznego planowania i rozwoju długoterminowych relacji handlowych

8.1 Polski eksport i import usług do i z danego kraju ogółem

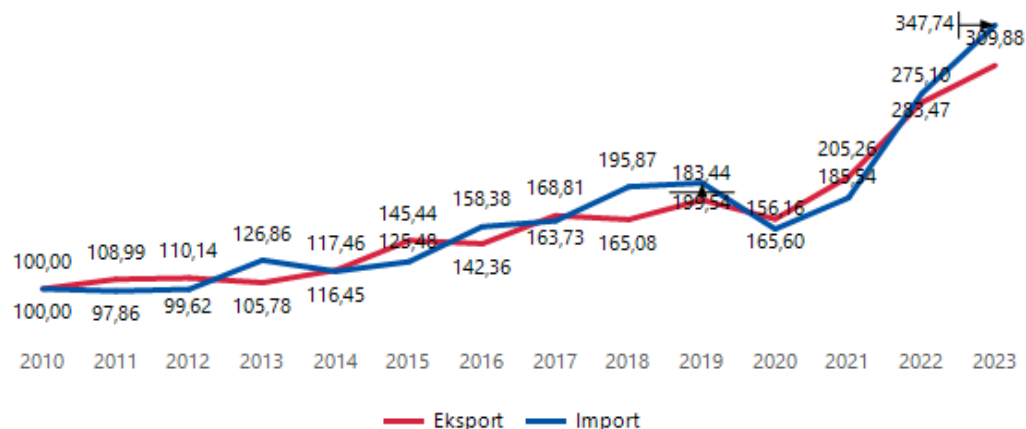
Komponent 8.1. Wymiana handlowa usług z Polską – ujęcie roczne [mln EUR]

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eksport	91,50	113,30	110,90	131,50	128,60	142,90	129,00	159,90	214,30	241,40
Import	152,20	164,00	207,00	214,00	256,00	260,80	204,10	242,50	370,50	454,50
Saldo	-60,70	-50,70	-96,00	-82,50	-127,40	-118,00	-75,20	-82,60	-156,20	-213,20

Źródło: Eurostat, *International Trade in Services*.

Komponent 8.2. Skumulowany wzrost polskiego eksportu i importu usług – ujęcie roczne [%]

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eksport	100,00	108,99	110,14	105,78	117,46	145,44	142,36	168,81	165,08	183,44	165,60	205,26	275,10	309,88
Import	100,00	97,86	99,62	126,86	116,45	125,48	158,38	163,73	195,87	199,54	156,16	185,54	283,47	347,74

Źródło: Eurostat, *International Trade in Services*.

Komponent 8.3. Wymiana handlowa usług z Polską – ujęcie kwartalne [mln EUR]

	2023Q1	2022Q4	2021Q4	2022Q2	2022Q3	2022Q1	2023Q2
Eksport	50,1	60,1	44,4	52,5	55,2	46,3	54,4
Import	63,9	93,7	53,7	76,8	150,5	48,2	110,4
Saldo	-13,8	-33,6	-9,3	-24,3	-95,3	-1,9	-56,0

Uwaga: Dane kwartalne mogą nie być dostępne dla większości krajów spoza Unii Europejskiej.

Źródło: Eurostat, *Balance of Payments*

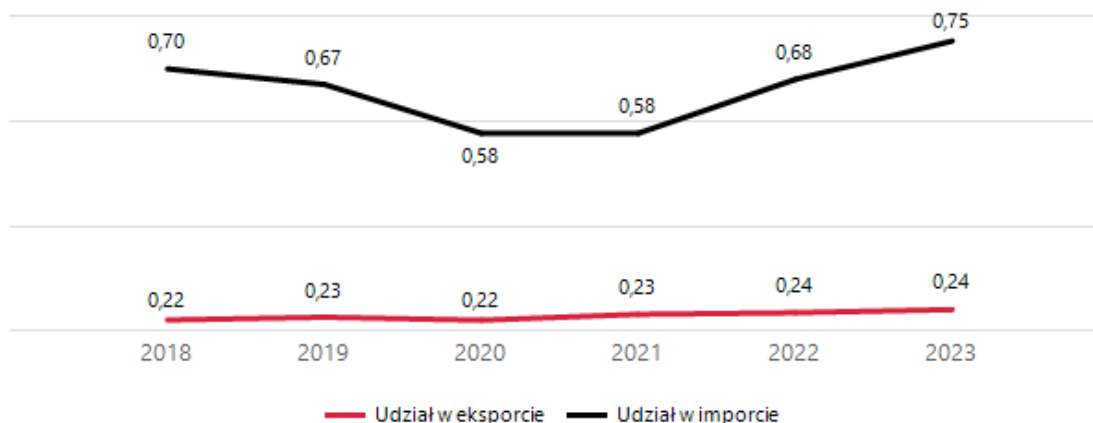
Komponent 8.4. Dynamika wzrostu eksportu i importu usług z Polską – ujęcie kwartalne [%]

	2022Q4	2021Q4	2022Q2	2022Q3	2023Q1	2021Q3	2022Q1	2023Q2
Eksport	35,36	32,54	38,16	26,03	8,21	27,33	37,39	3,62
Import	74,49	20,40	50,59	46,83	32,57	20,16	36,93	43,75

Uwaga: Dane kwartalne mogą nie być dostępne dla większości krajów spoza Unii Europejskiej.

Źródło: Eurostat, *Balance of Payments*

Komponent 8.5. Udział eksportu usług do danego kraju w polskim eksporcie usług ogółem oraz udział importu z danego kraju w polskim imporcie usług ogółem [%]

Źródło: Eurostat, *International Trade in Services*

8.2 Struktura polskiego eksportu usług do danego kraju

Komponent 8.6. 10 najczęściej eksportowanych usług

Kod EBOPS	Nazwa usługi	Udział w eksporcie ogółem [%]	Wartość eksportu w 2023 [mln EUR]	CAGR za 5 lat %
SC	Usługi transportowe	31,11	74,80	20,78
SF	Usługi ubezpieczeniowe	29,83	71,70	8,49
SJ	Pozostałe usługi biznesowe	16,64	40,00	9,17
SD	Podróże zagraniczne	10,57	25,40	-0,16
SI	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	7,36	17,70	22,95
SB	Naprawy	1,37	3,30	18,71
SE	Usługi budowlane	0,83	2,00	-7,79
SG	Usługi finansowe	0,83	2,00	7,39
SH	Opłaty z tytułu użytkowania własności intelektualnej	0,83	2,00	10,76
SK	Usługi kulturalne i rekreacyjne	0,62	1,50	4,56

Uwaga: Najczęściej eksportowane usługi są liczone na podstawie średniej eksportu z ostatnich 5 lat. Dane dostępne jedynie dla krajów Unii Europejskiej.

Źródło: Eurostat, *International Trade in Services*.

Komponent 8.7. 10 usług o najwyższej dynamice eksportu

Kod BPM6	Nazwa usługi	Udział w eksporcie ogółem	Wartość eksportu w 2023 [mln EUR]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
SI	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	7,33	17,70	34,09	22,95
SC	Usługi transportowe	30,99	74,80	11,64	20,78
SB	Naprawy	1,37	3,30	-23,26	18,71
SJ	Pozostałe usługi biznesowe	16,57	40,00	3,09	9,17
SF	Usługi ubezpieczeniowe	29,70	71,70	20,91	8,49
SD	Podróże zagraniczne	10,52	25,40	16,51	-0,16

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie usługi o udziale powyżej 1% w całkowitym eksporcie usług. Dane dostępne jedynie dla krajów Unii Europejskiej.

Źródło: Eurostat, International Trade in Services.

8.3 Struktura polskiego importu usług z danego kraju

Komponent 8.8. 10 najczęściej importowanych usług

Kod EBOPS	Nazwa usługi	Udział w imporcie ogółem [%]	Wartość importu w 2023 [mln EUR]	CAGR za 5 lat %
SC	Usługi transportowe	37,39	169,20	21,65
SD	Podróże zagraniczne	30,17	136,50	1,86
SJ	Pozostałe usługi biznesowe	14,48	65,50	13,55
SI	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	7,18	32,50	27,10
SK	Usługi kulturalne i rekreacyjne	4,77	21,60	4,66
SB	Naprawy	2,94	13,30	34,69
SF	Usługi ubezpieczeniowe	1,46	6,60	20,48

Uwaga: Najczęściej importowane usługi są liczone na podstawie średniej importu z ostatnich 5 lat. Dane dostępne jedynie dla krajów Unii Europejskiej.

Źródło: Eurostat, International Trade in Services.

Komponent 8.9. 10 usług o najwyższej dynamice importu

Kod BPM6	Nazwa usługi	Udział w imporcie ogółem	Wartość importu w 2023 [mln EUR]	Zmiana rok do roku [%]	CAGR za 5 lat [%]
SC	Usługi transportowe	37,23	169,20	32,39	21,65
SD	Podróże zagraniczne	30,03	136,50	20,48	1,86

SJ	Pozostałe usługi biznesowe	14,41	65,50	-11,01	13,55
SI	Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	7,15	32,50	39,48	27,10
SK	Usługi kulturalne i rekreacyjne	4,75	21,60	11,34	4,66
SB	Naprawy	2,93	13,30	141,82	34,69
SF	Usługi ubezpieczeniowe	1,45	6,60	135,71	20,48

Uwaga: W powyższej tabeli uwzględniono jedynie usługi o udziale powyżej 1% w całkowitym imporcie usług. Dane dostępne jedynie dla krajów Unii Europejskiej.

Źródło: Eurostat, International Trade in Services

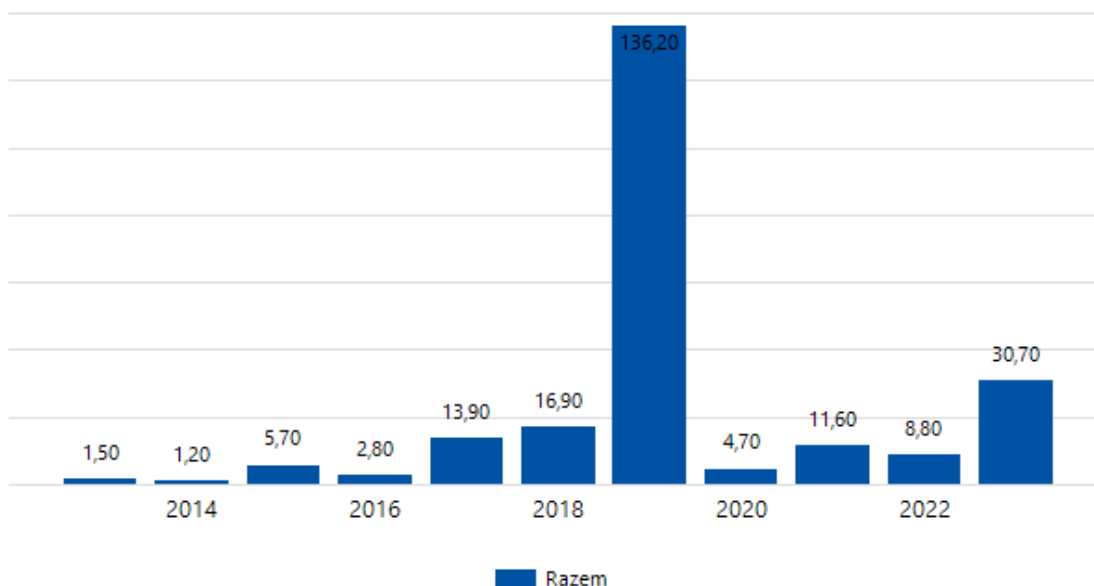
9 Bezpośrednie inwestycje zagraniczne

Niniejszy rozdział dotyczy przepływów inwestycyjnych pomiędzy Polską a wybranym krajem. Dostarcza cennych informacji na temat bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) między tymi krajami, pokazując zarówno inwestycje polskie w wybranym kraju, jak i inwestycje firm tego kraju w Polsce.

Analiza tych danych jest istotna, ponieważ wskazuje na poziom zaufania inwestycyjnego między dwoma krajami, co jest kluczowe dla zrozumienia stabilności i trwałości stosunków gospodarczych. Dostarcza wglądu w dynamikę wzajemnych relacji gospodarczych, pomagając eksporterom i decydentom rządowym w planowaniu długoterminowych strategii biznesowych i politycznych. Dla decydentów rządowych, analiza przepływów inwestycyjnych między Polską a wybranym krajem może być podstawą do stworzenia korzystniejszych warunków dla wzajemnych inwestycji, wspierając tym samym rozwój gospodarczy obu krajów.

9.1 Dochody z Polskich inwestycji zagranicznych w danym kraju

Komponent 9.1. Dochody z inwestycji zagranicznych firm z Polski w danym kraju [mIn EUR]

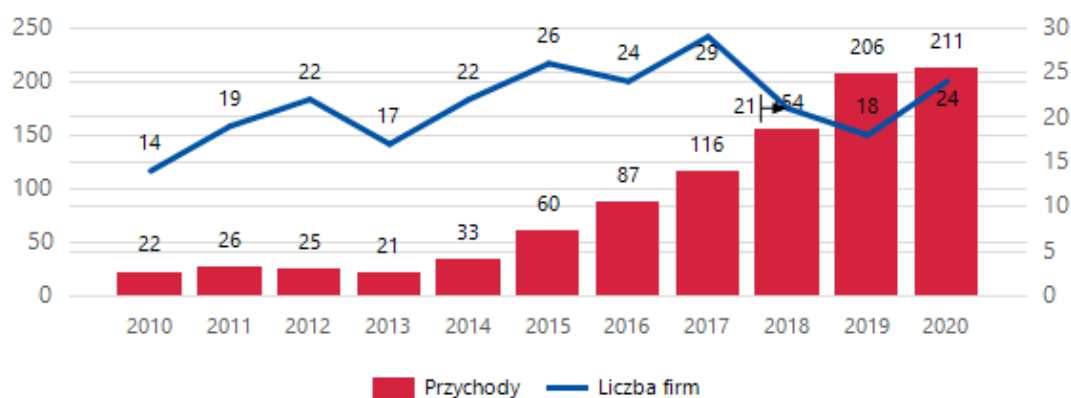

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dywidendy	0,10	0,40	0,40	0,60	0,70	0,70	0,60	1,10	5,60	4,30	3,70
Reinwestowane zyski	0,90	0,30	5,00	-0,90	10,30	14,80	134,00	1,90	4,80	3,30	25,20

Dochody od wierzitelności (odsetki)	0,50	0,50	0,30	3,10	2,90	1,40	1,60	1,70	1,20	1,20	1,80
Razem	1,50	1,20	5,70	2,80	13,90	16,90	136,20	4,70	11,60	8,80	30,70

Źródło: NBP, Polskie inwestycje bezpośrednie za granicą.

Komponent 9.2. Liczba jednostek zależnych polskich firm działających w danym kraju oraz ich przychody [mln EUR]

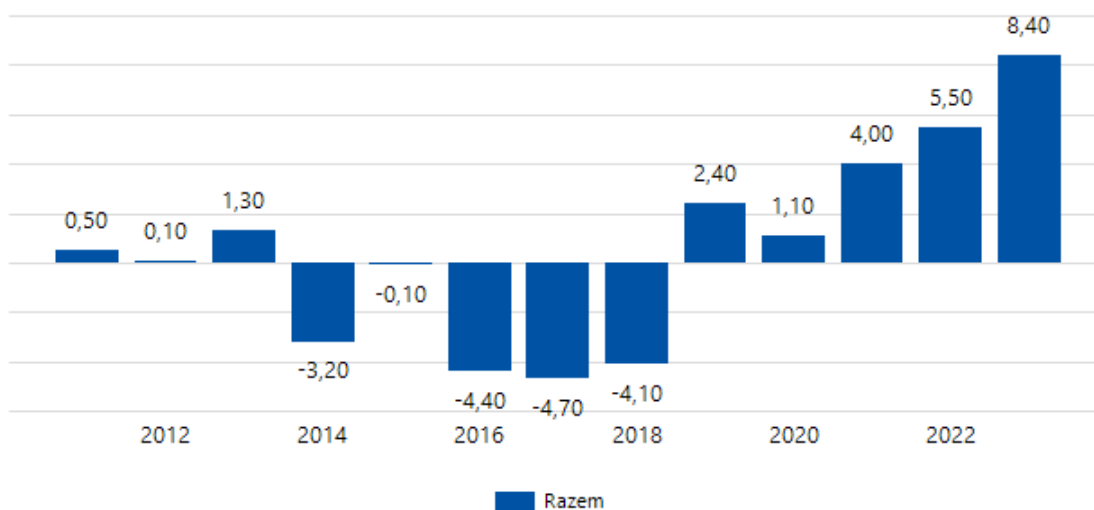
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba firm	14	19	22	17	22	26	24	29	21	18	24
Przychody	22	26	25	21	33	60	87	116	154	206	211

Uwaga: Jednostka zależna to jednostka, która jest kontrolowana bezpośrednio lub pośrednio przez jednostkę dominującą najwyższego szczebla z siedzibą w kraju innym niż jednostka kontrolowana.

Źródło: Eurostat, Outward FATS.

9.2 Dochody firm z danego kraju z inwestycji w Polsce

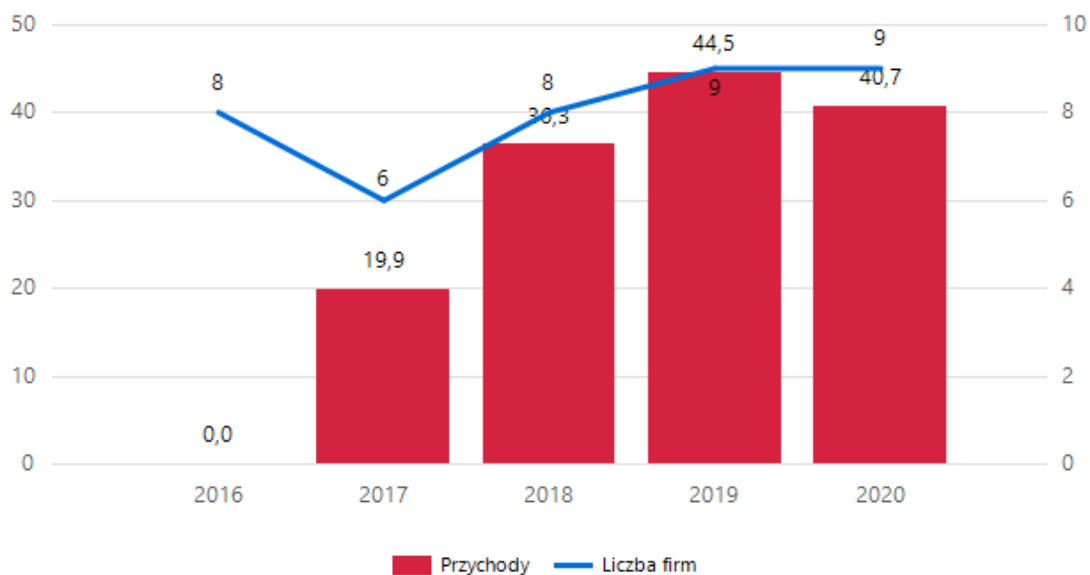
Komponent 9.3. Dochody z inwestycji przedsiębiorców zagranicznych w Polsce z danego kraju [mln EUR]

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dywidendy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,4	0,3	1,2	1,0	0,8	0,7	3,7
Reinwestowane zyski	0,5	0,1	1,3	-3,2	-0,3	-4,7	-5,6	-5,1	0,8	-0,2	2,9	4,0	4,3
Dochody od wierzycelności (odsetki)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,5	0,7	0,4	0,3	0,3	0,8	0,4
Razem	0,5	0,1	1,3	-3,2	-0,1	-4,4	-4,7	-4,1	2,4	1,1	4,0	5,5	8,4

Źródło: NBP. Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce.

Komponent 9.4. Liczba jednostek zależnych firm zagranicznych z danego kraju działających w Polsce

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba firm	8,0	6,0	8,0	9,0	9,0
Przychody	0,0	19,9	36,3	44,5	40,7

Uwaga: Jednostka zależna to jednostka, która jest kontrolowana bezpośrednio lub pośrednio przez jednostkę dominującą najwyższego szczebla z siedzibą w kraju innym niż jednostka kontrolowana. Dane dostępne jedynie dla krajów Unii Europejskiej.

Źródło: Eurostat, Inward FATS.

10 Prognozy handlu Bułgaria – Świat i Bułgaria – Polska

W poniższym rozdziale zostały wykorzystane oraz przedstawione wyniki modeli prognostycznych, które określają prognozę w perspektywie pięcioletniej oraz potencjał eksportowy za 5 lat. Koncentrują się one na wymianie handlowej między wybranym krajem a światem oraz wybranym krajem a Polską. Identyfikuje też polskie branże z największym potencjałem eksportowym do wybranego kraju.

Prognozy zostały przygotowane na podstawie wyliczeń modeli prognostycznych zaimplementowanych do EXPORT INTELLIGENCE.

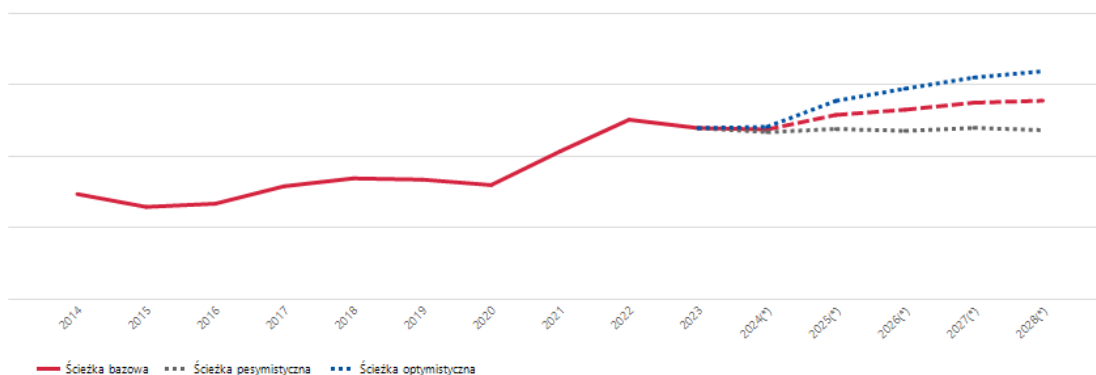
Analiza prognoz handlu pozwala na lepsze przygotowanie do zmian rynkowych, identyfikację nowych możliwości biznesowych oraz optymalizację planów eksportowych i inwestycyjnych, zarówno na poziomie przedsiębiorstw, jak i polityki gospodarczej kraju.

10.1 Prognoza obrotów handlowych danego kraju ze światem – Bułgaria

Prognoza obrotów handlowych wybranego kraju ze światem pokazuje oczekiwane trendy w eksporcie i imporcie towarów wybranego kraju, co jest istotne dla zrozumienia globalnej pozycji handlowej kraju i oceny potencjalnych rynków zbytu lub źródeł importu dla eksporterów i decydentów rządowych.

10.1.1 Prognoza całkowitego eksportu towarów danego kraju

Komponent 10.1. Prognoza 5-letnia dla wartości całkowitego eksportu danego kraju [mIn USD]

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024(*)	2025(*)	2026(*)	2027(*)	2028(*)
Ścieżka optymistyczna										47 900,56	48 235,32	55 539,37	58 945,85	62 078,96	63 847,43
Ścieżka bazowa	29 386,54	25 778,75	26 688,18	31 588,42	33 787,14	33 454,45	31 914,70	41 370,86	50 250,28	47 900,56	47 504,76	51 589,50	53 051,74	55 019,70	55 590,69
Ścieżka pesymistyczna										47 900,56	46 774,20	47 639,62	47 157,62	47 960,44	47 333,94

Komponent 10.2. TOP 10 branż z najwyższą prognozowaną dynamiką eksportu danego kraju (skumulowany % wzrostu za kolejne 5 lat)

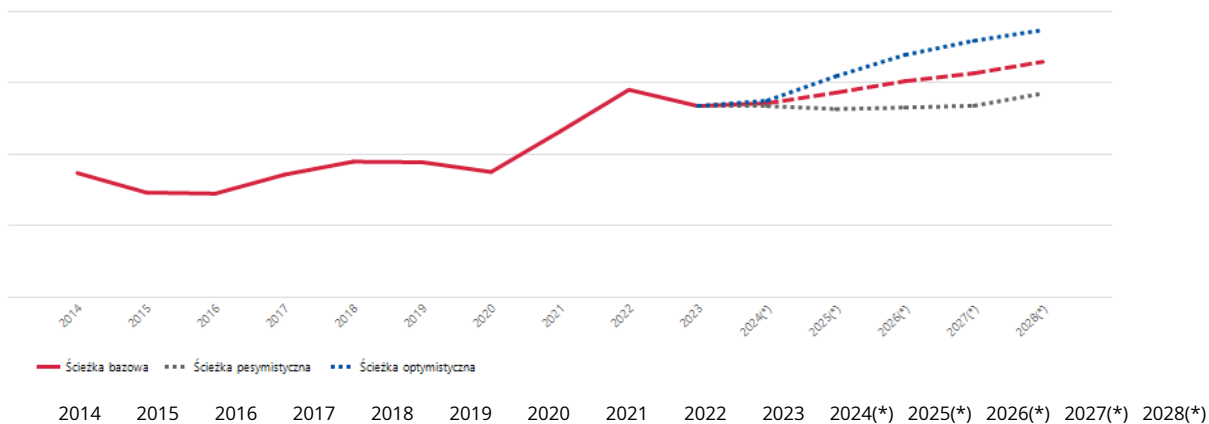
LP	Branża	Wartość eksportu za 2023 [mln dol.]	Prognozowana wartość eksportu w 2028 [mln dol.]	Prognozowany wzrost eksportu przez 5 lat
1	Pojazdy lotnicze, silniki i części do nich	114,91	842,58	633,28
2	Pojazdy silnikowe, podwozia, nadwozia, przyczepy	590,61	2 960,85	401,32
3	Pozostałe towary	909,66	3 993,57	339,02
4	Metale szlachetne	53,22	137,67	158,67
5	Silniki spalinowe do pojazdów i ich części	138,03	233,06	68,84
6	Polimery, żywice i wyroby z nich	220,77	348,15	57,70
7	Mięso wołowe i bydło żywe	230,31	361,80	57,09
8	Sprzęt RTV i jego części	246,58	373,74	51,57
9	Pozostałe metale i wyroby z nich	577,12	858,14	48,69
10	Urządzenia, przyrządy pomiarowe i ich części	533,46	786,13	47,36

Komponent 10.3. TOP 10 branż z najwyższym prognozowanym nominalnym wzrostem eksportu danego kraju

LP	Branża	Wartość eksportu za 2023 [mln dol.]	Prognozowana wartość eksportu w 2028 [mln dol.]	Prognozowany wzrost eksportu [mln dol.] przez 5 lat
1	Pozostałe towary	909,66	3 993,57	3 083,91
2	Pojazdy silnikowe, podwozia, nadwozia, przyczepy	590,61	2 960,85	2 370,24
3	Kopaliny, rudy i wyroby z nich	4 453,82	6 121,90	1 668,09
4	Miedź i wyroby z miedzi	3 605,27	5 239,95	1 634,67
5	Pozostała żywność	2 569,02	3 588,15	1 019,13
6	Pojazdy lotnicze, silniki i części do nich	114,91	842,58	727,68
7	Maszyny, urządzenia przemysłowe i ich części	1 366,02	1 810,70	444,67
8	Wyroby chemiczne	1 261,78	1 619,35	357,56
9	Części do pojazdów (bez silników)	709,55	1 032,00	322,45
10	Zboża, mąki i wyroby z nich	2 428,41	2 721,53	293,12

10.1.2 Prognoza całkowitego importu towarów do danego kraju

Komponent 10.4. Prognoza 5-letnia dla wartości importu danego kraju [mln USD]

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024(*)	2025(*)	2026(*)	2027(*)	2028(*)
Ścieżka optymistyczna										53 528,64	55 026,29	61 877,30	67 864,48	71 822,51	74 834,06
Ścieżka bazowa	34 740,04	29 265,12	28 958,14	34 263,59	37 927,84	37 765,11	35 027,24	46 395,78	58 091,67	53 528,64	54 284,87	57 271,93	60 487,14	62 711,39	65 941,37
Ścieżka pesymistyczna										53 528,64	53 543,44	52 666,57	53 109,80	53 600,27	57 048,69

Komponent 10.5. TOP 10 branż z najwyższą prognozowaną dynamiką importu danego kraju (skumulowany % wzrostu za kolejne 5 lat)

LP	Branża	Wartość importu za 2023 [mln dol.]	Prognozowana wartość importu w 2028 [mln dol.]	Prognozowany wzrost importu przez 5 lat
1	Pojazdy lotnicze, silniki i części do nich	112,03	1 027,10	816,77
2	Wyroby chemiczne	1 794,39	16 145,75	799,79
3	Jachty, statki i łodzie	32,75	176,19	438,01
4	Pozostała żywność	1 643,99	7 180,38	336,77
5	Artykuły drukowane	37,76	69,74	84,69
6	Metale szlachetne	263,24	387,30	47,13
7	Meble gotowe i ich części	508,41	725,10	42,62
8	Pozostałe towary	719,78	1 025,75	42,51
9	Przetwory z mięsa, kielbasy	87,51	123,42	41,03
10	Polimery, żywice i wyroby z nich	914,61	1 288,84	40,92

Komponent 10.6. TOP 10 branż z najwyższym prognozowanym nominalnym wzrostem importu danego kraju (skumulowany wzrost nominalny za kolejne 5 lat)

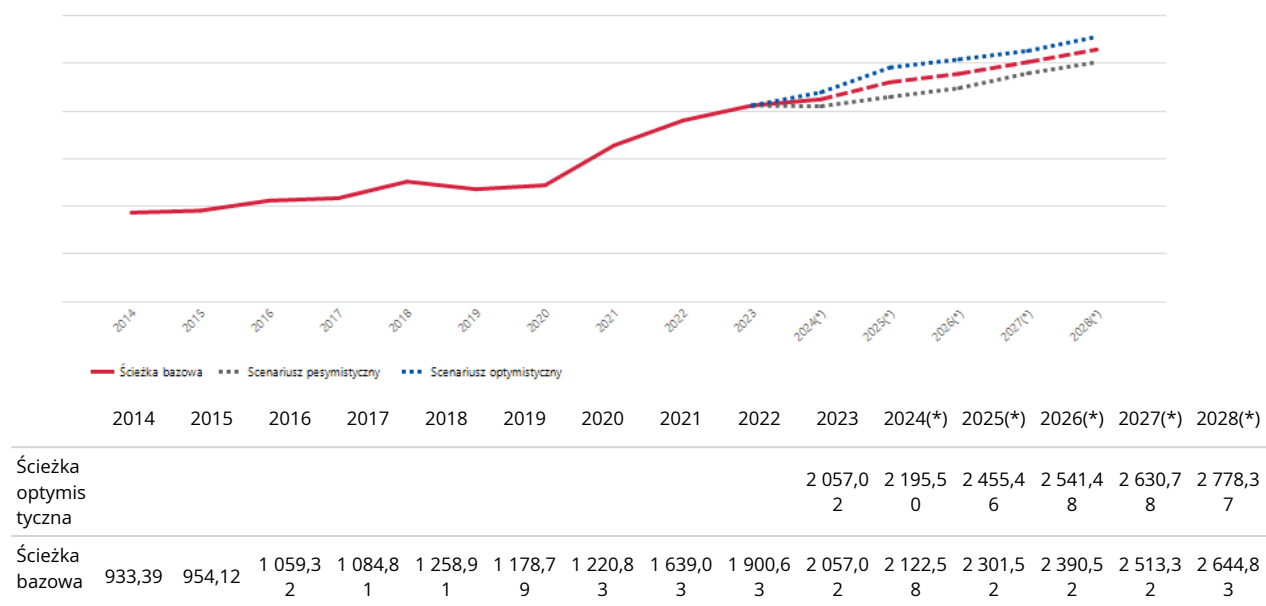
LP	Branża	Wartość importu za 2023 [mln dol.]	Prognozowana wartość importu w 2028 [mln dol.]	Prognozowany wzrost importu [mln dol.] przez 5 lat
1	Wyroby chemiczne	1 794,39	16 145,75	14 351,36
2	Pozostała żywność	1 643,99	7 180,38	5 536,39
3	Kopaliny, rudy i wyroby z nich	7 765,54	9 818,37	2 052,83
4	Pojazdy lotnicze, silniki i części do nich	112,03	1 027,10	915,06
5	Żeliwo, stal i wyroby z nich	2 707,37	3 237,37	530,00
6	Maszyny, urządzenia przemysłowe i ich części	2 233,32	2 735,10	501,78
7	Miedź i wyroby z miedzi	1 207,82	1 677,91	470,09
8	Urządzenia elektrotechniczne i ich części	2 044,99	2 480,60	435,62
9	Polimery, żywice i wyroby z nich	914,61	1 288,84	374,24
10	Farmacja i biotechnologia	2 307,32	2 673,48	366,16

10.2 Prognoza obrotów handlowych Polski z danym krajem – Bułgaria

Prognoza obrotów handlowych Polski z wybranym krajem dostarcza spersonalizowanej analizy dla polskich eksporterów, wskazując na przewidywane zmiany w handlu dwustronnym, co umożliwi lepsze przygotowanie do wykorzystania możliwości eksportowych lub zabezpieczenia się przed potencjalnymi ryzykami.

10.2.1 Prognoza eksportu towarów z Polski do danego kraju

Komponent 10.7. Prognoza 5-letnia dla wartości eksportu z Polski do danego kraju [mln USD]

Ścieżka pesymistyczna	2 057,0 2	2 049,6 7	2 147,5 8	2 239,5 6	2 395,8 6	2 511,2 9
-----------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Komponent 10.8. TOP 10 branż z NAJWYŻSZĄ prognozowaną dynamiką eksportu z Polski do danego kraju (skumulowany % wzrostu za kolejne 5 lat)

LP	Branża	Wartość eksportu za 2023 [mln dol.]	Prognozowana wartość eksportu w 2028 [mln dol.]	Prognozowany wzrost eksportu przez 5 lat
1	Pozostałe przyrządy i narzędzia	11,36	53,07	367,35
2	Polimery, żywice i wyroby z nich	12,05	56,04	365,20
3	Wyroby chemiczne	66,04	187,22	183,51
4	Odzież gotowa i dodatki modowe	169,44	477,16	181,60
5	Pozostałe mięso i zwierzęta żywe	1,57	3,91	149,69
6	Silniki spalinowe do pojazdów i ich części	14,09	33,32	136,44
7	Farmacja i biotechnologia	52,66	104,87	99,13
8	Sprzęt sportowy i rekreacyjny	12,91	25,23	95,43
9	Obuwie, wyroby skórzane i skóry	116,73	220,14	88,58
10	Pieczywo, wyroby cukiernicze, słodyczne	102,67	182,02	77,29

Komponent 10.9. TOP 10 branż z NAJWYŻSZYM prognozowanym nominalnym wzrostem eksportu z Polski do danego kraju (skumulowany wzrost nominalny za kolejne 5 lat)

LP	Branża	Wartość eksportu za 2023 [mln dol.]	Prognozowana wartość eksportu w 2028 [mln dol.]	Prognozowany wzrost eksportu [mln dol.] przez 5 lat
1	Odzież gotowa i dodatki modowe	169,44	477,16	307,72
2	Wyroby chemiczne	66,04	187,22	121,18
3	Obuwie, wyroby skórzane i skóry	116,73	220,14	103,41
4	Pieczywo, wyroby cukiernicze, słodyczne	102,67	182,02	79,35
5	Części do pojazdów (bez silników)	79,91	138,94	59,02
6	Farmacja i biotechnologia	52,66	104,87	52,21
7	Polimery, żywice i wyroby z nich	12,05	56,04	43,99
8	Pozostałe przyrządy i narzędzia	11,36	53,07	41,72
9	Maszyny, urządzenia przemysłowe i ich części	104,87	140,18	35,30
10	Żeliwo, stal i wyroby z nich	79,08	106,08	27,00

Komponent 10.10. TOP 10 branż z NAJNIŻSZĄ prognozowaną dynamiką eksportu z Polski do danego kraju (skumulowany % wzrostu za kolejne 5 lat)

LP	Branża	Wartość eksportu za 2023 [mln dol.]	Prognozowana wartość eksportu w 2028 [mln dol.]	Prognozowany wzrost eksportu przez 5 lat
1	Tkaniny, dzianiny i wyroby z nich	24,90	22,67	-8,94

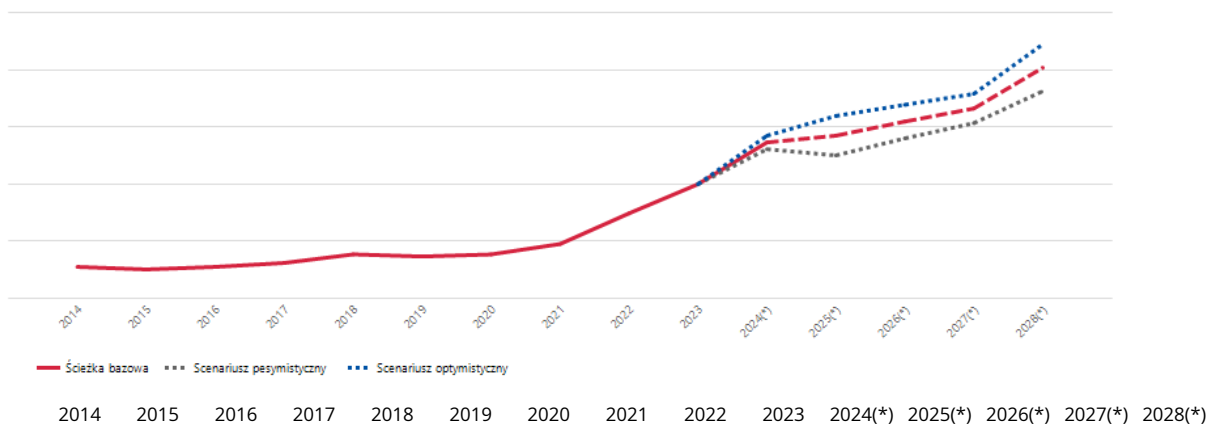
2	Pozostała żywność	69,88	62,85	-10,07
3	Mięso drobiowe i drób żywy	27,53	21,41	-22,21
4	Sprzęt RTV i jego części	24,18	16,62	-31,24
5	Artykuły drukowane	11,67	8,02	-31,29
6	Urządzenia medyczne i artykuły higieniczne	19,77	5,95	-69,93
7	Kopaliny, rudy i wyroby z nich	58,24	4,84	-91,69
8	Jachty, statki i łodzie	2,06	0,00	-100,00
9	Metale szlachetne	61,62	0,00	-100,00
10	Pojazdy lotnicze, silniki i części do nich	0,71	0,00	-100,00

Komponent 10.11. TOP 10 branż z NAJNIŻSZYM prognozowanym nominalnym wzrostem eksportu z Polski do danego kraju (skumulowany wzrost nominalny za kolejne 5 lat)

LP	Branża	Wartość eksportu za 2023 [mln dol.]	Prognozowana wartość eksportu w 2028 [mln dol.]	Prognozowany wzrost eksportu [mln dol.] przez 5 lat
1	Jachty, statki i łodzie	2,06	0,00	-2,06
2	Tkaniny, dzianiny i wyroby z nich	24,90	22,67	-2,23
3	Artykuły drukowane	11,67	8,02	-3,65
4	Mięso drobiowe i drób żywy	27,53	21,41	-6,12
5	Pozostała żywność	69,88	62,85	-7,03
6	Sprzęt RTV i jego części	24,18	16,62	-7,55
7	Pojazdy silnikowe, podwozia, nadwozia, przyczepy	87,85	80,23	-7,62
8	Urządzenia medyczne i artykuły higieniczne	19,77	5,95	-13,83
9	Kopaliny, rudy i wyroby z nich	58,24	4,84	-53,41
10	Metale szlachetne	61,62	0,00	-61,62

10.2.2 Prognoza importu towarów do Polski do danego kraju

Komponent 10.12. Prognoza 5-letnia dla wartości importu Polski z danego kraju [mln USD]

Ścieżka optymistyczna										1 993,10	2 842,35	3 189,47	3 385,04	3 576,22	4 444,79
Ścieżka bazowa	542,43	498,85	542,42	611,44	762,14	724,56	761,76	943,82	1 480,70	1 993,10	2 724,63	2 843,34	3 090,57	3 319,52	4 034,19
Ścieżka pesymistyczna										1 993,10	2 606,90	2 497,20	2 796,09	3 062,83	3 623,59

Komponent 10.13. TOP 10 branż z NAJWYŻSZĄ prognozowaną dynamiką importu z danego kraju do Polski (skumulowany % wzrostu za kolejne 5 lat)

LP	Branża	Wartość importu za 2023 [mln dol.]	Prognozowana wartość importu w 2028 [mln dol.]	Prognozowany wzrost importu
1	Opony	0,02	1,84	11 308,72
2	Kosmetyki	12,77	261,46	1 947,28
3	Pozostałe przyrządy i narzędzia	2,42	30,13	1 144,70
4	Owoce, warzywa, grzyby i ich przetwory	7,51	54,14	620,92
5	Szkło i ceramika	19,13	105,62	452,16
6	Pozostałe towary	1 004,33	3 296,91	228,27
7	Odzież gotowa i dodatki modowe	53,89	167,30	210,48
8	Silniki elektryczne i akumulatory	12,28	35,78	191,42
9	Pozostałe metale i wyroby z nich	3,38	8,21	143,16
10	Tworzywa sztuczne i wyroby z nich	39,55	88,09	122,75

Komponent 10.14. TOP 10 branż z NAJWYŻSZYM prognozowanym nominalnym wzrostem importu z danego kraju do Polski (skumulowany wzrost nominalny za kolejne 5 lat)

LP	Branża	Wartość importu za 2023 [mln dol.]	Prognozowana wartość importu w 2028 [mln dol.]	Prognozowany wzrost importu [mln dol.]
1	Pozostałe towary	1 004,33	3 296,91	2 292,58
2	Kosmetyki	12,77	261,46	248,69
3	Odzież gotowa i dodatki modowe	53,89	167,30	113,42
4	Szkło i ceramika	19,13	105,62	86,49
5	Budowa i wykończenie budowli	64,19	131,42	67,23
6	Aluminium i wyroby z aluminium	45,06	95,91	50,85
7	Tworzywa sztuczne i wyroby z nich	39,55	88,09	48,54
8	Owoce, warzywa, grzyby i ich przetwory	7,51	54,14	46,63
9	Pozostałe przyrządy i narzędzia	2,42	30,13	27,71
10	Żeliwo, stal i wyroby z nich	58,20	85,69	27,49

10.3 Metodologia prognozowania

W poniższym rozdziale zostały wykorzystane oraz przedstawione wyniki modeli prognostycznych, które określają prognozę w perspektywie pięcioletniej oraz potencjał eksportowy za 5 lat.

W prognozowaniu wykorzystywane są modele szeregów czasowych jednej zmiennej, których zadaniem jest jak najlepsze uchwycenie krótko i średniookresowego trendu. W tym celu wykorzystano od 10 do 15 jednowymiarowych modeli szeregów czasowych (modele trendu liniowego, modele ARIMA oraz modele ETS). W każdym z nich prognoza jest funkcją historycznych wartości eksportu i czasu, przy czym każdy model posługuje się innymi założeniami dotyczącymi trendu, sezonowości itp. Co więcej, niektóre modele wsparte są prognozami makroekonomicznymi Międzynarodowego Funduszu Walutowego. Kombinacja modeli jest wykorzystana w taki sposób, aby najwyższą wagę nadać tym modelom, które w przeszłości generowały najmniejsze błędy prognoz. Poza scenariuszem bazowym, w wynikach prezentowane są także scenariusze pesymistyczny i optymistyczny pokazujące najniższą i najwyższą możliwą wartość prognozy przy ustalonym przedziale ufności.